

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

16 december 2003

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

DECREET MIDDELENBEGROTING 2004

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2004

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2004

Inhoud

Nr. 18

Dinsdag 16 december 2003
Middagvergadering

Berichten van verhindering

1

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004

– 13 (2003-2004) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 14 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet

– 16 (2003-2004) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004

– 13 (2003-2004) – Nr. 1 : Toelichtingen

– 15 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 14 : Ontwerp van decreet

– 16 (2003-2004) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004

– 1948 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

1

Sprekers : de heren Erik Matthijs, Herman De Reuse, Lucien Suykens, Eric Van Rompuy, Jos De Meyer en Guy Sols, mevrouw Veerle Declercq, de heren Roland Van Goethem en Robert Voorhamme en mevrouw Mieke Van Hecke, de heren André-Emiel Bogaert, Jan Laurys, Frans De Cock, André Denys, Karim Van Overmeire, Frans Ramon, Stefaan Platteau, André Moreau, Paul Wille, Pieter Huybrechts, Johan Malcorps, Ludwig Caluwé en Marc van den Abeelen, mevrouw Sonja Becq, de heren Koen Helsen en Peter Gysbrechts, mevrouw Niki De Gryze, de heer Jo Vermeulen, minister Renaat Landuyt, minister Dirk Van Mechelen, minister Patricia Ceysens, minister Ludo Sannen, minister Gilbert Bossuyt, minister Adelheid Byttebier en minister Paul Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden

52

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Eloi Glorieux, Leo Peeters : gezondheidsredenen ;

Patrick Hostekint, Patrick Lachaert, Jan Loones, Luk Van Nieuwenhuysen : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004

- 13 (2003-2004) – Nr. 1 : Toelichtingen
- 14 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet
- 16 (2003-2004) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004

- 13 (2003-2004) – Nr. 1 : Toelichtingen
- 15 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 14 : Ontwerp van decreet
- 16 (2003-2004) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004

- 1948 (2003-2004) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004 en het

ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we zijn toe aan de laatste begrotingsbespreking van deze zittingsperiode, maar de spanning is ver te zoeken. Deze regering is vleugellam sinds de verkiezingen van 18 mei, toen de helft van de regering werd vervangen.

Immers, vijf ministers die de materie ongeveer beheersten, werden wandelen gestuurd voor vijf nieuwe excellenties die de hun toegewezen materies van ver noch van dichtbij kenden. Dat die mensen niet uit de startblokken komen, verwondert dan ook geen enkele politieke waarnemer. We kregen bovendien nog een nieuwe regeringsleider, die niet eens de Vlaamse bevoegdheden goed kende en vlug moest gaan studeren. Dat zijn allemaal ingrediënten voor een kabinet van lopende zaken, ook en vooral omdat de groenen op Vlaams niveau absoluut nodig zijn om de meerderheid in stand te houden en een minderheidskabinet niet gewenst is.

De voorbije regeerperiode valt uiteen in twee fasen. De eerste was een fase van budgettaire euforie. Herinner u de 4,1 miljard euro extra beleidsruimte in 1999, die ten tijde van het Lambermontakkoord aangroeide tot 6,8 miljard euro. De gewezen groene ministers Dua en Vogels, geflankeerd door hun politiek secretaris, eisten elk 30 miljard frank extra voor Welzijn en Milieu.

De tweede fase van deze regeerperiode is de fase van de zware budgettaire problemen. Al de in het begin aangegane engagementen begonnen heel zwaar op het budget te wegen, en desondanks bleven de excellenties beloften doen. Dat leidde tot zware budgettaire moeilijkheden die zich vertaalden in een steeds negatiever netto te financieren saldo dit jaar. De minister van Financiën en Begroting hoonde de kritiek weg als onjuist. Volgens hem gaan vergelijkingen met de vorige jaren niet op.

Deze zomer sloeg de paniek echter toe, toen de fameuze omzendbrief met de 'één vijftiende' verscheen om – ik citeer : de uitgavendrift van de Vlaamse Gemeenschap, de VOI's en de DAB's af te remmen. Het kristallisatiepunt was de regen van klachten over niet of veel te laat uitbetaalde subsidies en toelagen, en een berg onbetaalde facturen die steeds groter en groter werd.

Matthijs

In juli was het netto te financieren saldo 1 miljard euro, en toch beweerde de minister dat er geen problemen waren. De toestand was goed, en we zouden de normen van de Hoge Raad wel halen. De schuld zou in 2004 gehalveerd zijn. Intussen steeg de werkloosheid, sputterde de economische motor en groeiden de wachtlijsten voor sociale woningen, opvang, enzovoort. Toch blijven de excellenties beloften doen en zeggen dat er helemaal niets aan de hand is.

Hoe meer beloften worden uitgestrooid, hoe hoger de verwachtingen, en hoe groter de ontgoocheling en ontevredenheid bij de bevolking en de ondergeschikte besturen, zeker wanneer ze zien dat het loze beloften blijven. Het vertrouwen in de Vlaamse regering daalt daardoor ernstig ; dat hebben we onlangs kunnen lezen. Nog geen derde van de bevolking heeft vertrouwen in de Vlaamse regering.

Het Gemeentefonds, het Provinciefonds, en de universiteiten krijgen minder dan beloofd. De renovatie van schoolgebouwen wordt op de lange baan geschoven, de rioleringsdossiers uitgesteld. De CAO's worden niet tijdig uitgevoerd, en de belofde spaarlampen zullen we dit jaar niet meer zien.

Op de Vlaamse overheid kan men niet meer rekenen. Ze kreeg al het etiket van een onbetrouwbare partner en een slechte betaler.

Deze legislatuur is bijna ten einde. De regering deed veel beloftes die pas tijdens de volgende regeerperiode ten volle zullen doorwegen. CD&V heeft de problemen aan de kaak gesteld, maar de regering blijft alles staalhard ontkennen. Hoe lang moet Vlaanderen dit nog slikken ? (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb van mijn fractie 9 minuten gekregen om deze 'overvolle' aula toe te spreken.

Ik heb een paar bemerkingen bij het algemeen beleid van deze regering. De economische situatie wordt gekenmerkt door een lichte verbetering. De VS deden het tijdens de derde termijn van het jaar wat beter en Europa heeft zich daar een beetje aan kunnen optrekken. Het grote probleem is de vierde termijn, want zowel in de VS als in Europa ziet die er minder goed uit dan de derde. Van een echte heropleving is dus nog geen sprake.

Ook bij ons zijn er nog heel wat problemen. Het consumentenvertrouwen en het ondernemersvertrouwen blijven bijzonder klein. In oktober was er een lichte groei, maar het vertrouwen ligt nog steeds stukken lager dan vorig jaar. De werkloosheid ligt nog steeds hoger, ongeveer 8 percent, dan een jaar geleden. De faillissementen rijzen de pan uit. In oktober waren er bijna 7.000 en tegen het einde van het jaar zouden er ongeveer 7.500 zijn. Al deze zaken zijn bijzonder slecht. Bovendien is er een dieptepunt op het vlak van buitenlandse investeringen in Vlaanderen en zijn er in Vlaanderen minder starters dan ooit – en we deden het op dat punt al heel slecht.

Natuurlijk zijn we voor een aantal zaken afhankelijk van de buitenlandse, algemene conjuncturele elementen. Net daarom zou de Vlaamse regering iets moeten doen. We stellen echter vast dat de regering – hoewel ze het tegenovergestelde beweert – geen geld heeft. Overal zijn er problemen, denken we maar aan het VIPA, het Vlaams Fonds, opleiding en onderwijs, de thuiszorg, de voorzieningen voor ouderen, de huursubsidies, de sociale woningbouw, de waterzuivering, enzovoort. De zee-sluizen moeten min of meer worden verkocht om ze terug te huren. Er is geen geld om de vorsers te betalen.

De minister van Financiën geeft een mooie uitleg en theoretiseert daarbij. Mijn fractieleider heeft er reeds op gewezen dat hij daarbij met een aantal begrippen goochelt. Dat lijkt allemaal heel mooi, maar met begrotingen kan men veel kanten uit. De werkelijkheid toont iets anders. De Vlaamse regering kan haar schulden niet betalen. Dat komt tot uiting op een bijzonder teer punt : de sociale sector. In het Vlaams Fonds kunnen de lonen maar voor 60 percent worden uitbetaald.

Elke gewone burger voelt dat er iets aan de hand is. Ook in de handel is het zo dat wie zijn schulden niet kan betalen, dat eerst voor de anderen probeert te verstoppen. Daarna komen de smoesjes : 'ik heb het al gestort' of 'ik heb het geld overgemaakt op een verkeerd rekeningnummer' of 'ik kijk het nog wel eens na' of 'ik ben het vergeten' of 'ik ben op reis geweest'. We weten hoe het gaat voor particulieren. Zo gaat het ook voor deze regering. Ze betaalt niet omdat ze dat niet kan, en die schulden zijn het begin van het einde. U hebt geen oplossing voor het Vlaams Fonds in de begroting 2004. U schuift de problemen voor u uit. Volgend jaar zullen dezelfde problemen opduiken.

We hebben al meer dan eens gezegd waarom er in Vlaanderen geld te weinig is : we beschikken niet

De Reuse

over onze eigen inkomsten. We hebben geen fiscale autonomie. Ook na het Lambermontakkoord blijft de fiscale autonomie zeer beperkt. We zitten vast aan de Belgische voorwaarden en loyaliteit. We blijven voor ongeveer 80 percent eten uit de hand van de federale staat. Deze situatie is natuurlijk lichtjaren verwijderd van wat beoogd werd in de destijds unaniem goedgekeurde resoluties van het Vlaams Parlement. We vroegen daarin onder meer om de overdracht van de hele personen- en vennootschapsbelasting.

In het regeerakkoord van juli 1999 staat letterlijk : 'In de eerste helft van deze legislatuur moet in het kader van de nieuwe dialoog van gemeenschap tot gemeenschap een definitieve oplossing gevonden worden voor al deze knelpunten.' We zijn die eerste helft al lang voorbij, maar die oplossing is er niet.

De oorzaak van deze financiële problemen ligt nog altijd in het systeem van deze nog steeds te unitaire staat. De transfers van Vlaanderen naar de rest van het land bedroegen vorig jaar 5,4 miljard euro. Elke Vlaming – van klein tot groot – loopt per jaar een inkomen van 900 euro mis. Een gemiddeld gezin bestaat uit iets meer dan 2 mensen, dat loopt dus op tot 100.000 frank per gezin. Per 4 tot 5 jaar loopt het gemiddelde Vlaams gezin een personenwagen mis.

De KBC heeft overigens alleen de transfers bekeken in de sociale zekerheid, de federale begroting en de federale dotaties aan de gewesten en de gemeenschappen. De studie houdt geen rekening met de geldstroom die is verbonden aan de afbetaling van de schulden. Als we die lasten zouden verdelen naar rato van degene die ze heeft gemaakt, zelfs op basis 60/40, dan zou dit nog voordeliger zijn dan de situatie van vandaag. Jaarlijks lopen door die transfers miljarden naar het zuiden van dit land. Ze blijven aanzienlijk en hardnekkig.

Wij zijn ervan overtuigd dat de Vlaamse regering dat geld goed zou kunnen aanwenden voor een krachtig groeibeleid dat de competitiviteit, de innovatie en de productiviteit van de Vlaamse economie bevordert. Op de Vlaamse Ondernemingsconferentie was veel bazuingeschal te horen, maar deze kwestie werd volledig genegeerd.

De transfers nemen nog altijd toe. In 1999 waren die transfers goed voor een derde van de totale Vlaamse begroting. Vandaag is dat meer. Minister-president Somers kan er ook niet omheen. Hij er-

kent dat, maar stelt dat de financiële toestand van de federale staat een grote discussie over de verdere staatshervorming onafwendbaar maakt na 13 juni. Dat is kenmerkend voor deze regering. Het wordt allemaal zo mooi verpakt. De beleidsbrieven bevatten schitterende theoretische beschouwingen. Ze zijn erg mooi geschreven, maar we moeten de regering afrekenen op wat er echt wordt gepresteerd. De regering zal opwerpen dat ze de schuld heeft afgebouwd. Dat is juist, maar ze ontkwam daar niet aan, en ook de vorige regering heeft dat gedaan. De regering heeft ook bepaalde belastingen verminderd, maar de belastingsdruk is niet afgenomen. We kunnen ons afvragen of de wijziging van successie- en registratierechten wel een belastingsvermindering is. Dat moet eens goed worden onderzocht.

Vlaanderen ziet geen resultaten. De heer Vandenbroeke heeft hier deze voormiddag gezegd dat deze regering niet goed bezig is, noch op Vlaams gebied, noch op financieel gebied. Wij delen die mening, en zullen deze begroting dan ook niet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze begroting is de laatste van deze zittingsperiode. Amper 7 maanden voor de verkiezingen is het een echte opgave om deze begroting niet te laten ontsporen. Veel regeringen zouden zich in die omstandigheden laten verleiden tot het indienen van een weinig realistische begroting. Sommigen vreesden dat deze regering zich zou overgeven aan het redden van de meubelen of aan een sinterklaaspolitiek. Dat is vandaag zeker niet het geval.

Sommigen zullen stellen dat dit realisme voortvloeit uit de niet zo goede economische toestand. Toch is het een feit dat de paars-groene regering nu al voor de vijfde maal op rij goed werk levert. Dat zal wel de verdienste zijn van de minister van Financiën en Begroting, want in de commissie erkent zelfs de oppositie dat de heer Van Mechelen een goed minister is. Waarom zouden wij dat dan tegenspreken ? De middelenbegroting 2004 is gebaseerd op realistische, zelfs voorzichtige berekeningen. Het Rekenhof zegt dat ook. Dat biedt zelfs het perspectief van een goede afrekening voor 2004, ondanks de lagere economische groei. Door de afschaffing van het kijk- en luistergeld dalen de inkomsten van deze belasting gestaag naar nul. Voor 2004 mogen we nog amper 200.000 euro verwachten. Ik herinner er hier aan dat de afschaffing van de belasting op jaarbasis 18 miljard frank belasting-

Suykens

vermindering betekent. De Vlamingen voelen de vermindering in hun geldbeugel en weten goed aan wie ze dat te danken hebben. Tot op vandaag zorgt dat bij sommigen voor zure oprispingen, maar dat zal de meeste Vlamingen een zorg wezen.

De voorziene inkomsten van de onroerende voorheffing vallen lager uit omdat bij de uitvoering van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord werd beslist het gewestelijk aandeel van onroerende voorheffing op materieel, outillage, gronden en gebouwen van ondernemingen definitief op nul te plaatsen. Deze maatregel betekent alweer 42 miljoen euro lastenverlaging voor de Vlaamse ondernemer. Door de invoering van de meeneembaarheid van betaalde registratierechten zou er een daling van de inkomsten kunnen optreden. Dat wordt echter door de feiten tegengesproken. Door meer transacties en kopen en verkopen zullen er zelfs meer inkomsten worden gegenereerd. In de eerste helft van dit jaar werden 50 percent meer transacties geregistreerd. De verlaging van de schenkingsrechten op onbebouwde percelen heeft met zich meegebracht dat er sneller bouwgronden in het circuit van kopen en verkopen terechtkwamen. Met de uitbreiding van de verlaagde schenkingsrechten voor roerende goederen wordt meer dan waarschijnlijk op een meeropbrengst gerekend.

De regering heeft in haar middelenbegroting duidelijke keuzes gemaakt door er een aantal fiscale maatregelen in op te nemen, maar heeft eveneens duidelijke keuzes in de uitgavenbegroting gemaakt. In zijn inleiding stelde de minister van Financiën dat de regering de aangegane verbintenissen ten aanzien van de socio-culturele sector, de verzorgingssector de gehandicaptensector en de onderwijssector wil blijven honoreren en wees hij op de belangrijke afgesloten CAO's. Het lijkt mij vanzelfsprekend dat de aangegane CAO-verbintenissen ook worden uitgevoerd; het zou maar erg zijn mocht dit niet het geval zijn. Als sp.a zouden wij ons vandaag met klem verzetten tegen het niet uitvoeren van CAO's.

De Vlaamse regering blijft een grote inspanning leveren om alles in evenwicht te houden. De lasten worden, waar het nodig is, verlaagd. De schuld wordt verder afgebouwd en tegelijkertijd wordt in de toekomst geïnvesteerd. Niettegenstaande de kritiek die in onderwijskringen hoorbaar is, kunnen we toch vaststellen dat deze regering opnieuw een groter gedeelte van het budget besteedt aan onderwijs, namelijk 42,73 percent. Ik weet dat de hogescholen en de studenten op straat kwamen voor

meer middelen. Ik weet ook dat de sociale voorzieningen voor hogeschoolstudenten dringend op het niveau van de universiteitsstudenten moeten komen. Ik weet dat de Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs voor meer dan 800 miljoen aanvragen in de mappen heeft zitten. En ik weet ten slotte dat het vrij gesubsidieerd onderwijs de lat verder gelijk wil leggen dan in de verhouding 100 tegen 76. Ik stel echter ook vast dat het budget onderwijs voor 2004 met meer dan 265 miljoen stijgt. Dat is nodig nu datzelfde onderwijs steeds meer door de samenleving wordt bevraagd.

Verschillende maatschappelijke sectoren signaleren ons dat de cohesie in de samenleving vermindert en dat individuele of groepen burgers zich niet langer verantwoordelijk voelen voor het goed functioneren van de samenleving. Onze democratische instellingen zouden zelfs in twijfel worden getrokken of afgewezen. Onderwijs heeft de belangrijke taak om hieraan iets te verhelpen en verdient daarom onze waardering. Het is echter niet zeker dat deze taak door 265 miljoen meer te investeren kan worden ingevuld. Voor de lokale besturen doet de regering het beter. Het Gemeentefonds krijgt 50,3 miljoen meer. Vergeleken met 1999 is dat een stijging met maar liefst 22 percent. Dat kan niemand ontkennen.

Voor de sector wegen en water en het gemeenschappelijk vervoer worden opnieuw belangrijke inspanningen geleverd. Dat zijn de kapitaalsparticipatie in de BAM, het financieringsmechanisme om de derde fase van het Deurganckdonk te realiseren en een extra krediet van 2 miljoen euro voor de financiering van de basismobiliteit. Ook op andere terreinen zoals leefmilieu, cultuur en economie, wordt meer geld uitgetrokken. Daarenboven wordt via het FFEU zwaar geïnvesteerd: 131 miljoen euro meer voor het wegwerken van zwarte punten, 6 miljoen euro voor sportinfrastructuur, 11 miljoen euro voor stadsvernieuwingsprojecten en meer dan 12 miljoen euro voor de sociale huisvesting.

Ik kom even terug op de realisatie van een belangrijk onderdeel uit het regeerakkoord van 1999: de halvering van de schuld op 5 jaar tijd. De paars-groene regering haalt ook deze doelstelling.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Suykens, wat een loftrompet.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer Van Rompuy, jammer voor u, maar het is de waarheid. U ontkent die cijfers toch niet ?

Suykens

Van meer dan 6.000 miljard frank in 1999 daalt de Vlaamse schuld eind 2004 naar 2.780 miljard frank. Hierdoor is meer beleidsruimte ter waarde van 307 miljoen euro vrijgekomen.

Collega's, de minister van Financiën, en met hem de paars-groene regering, stelt ons dus een begroting met een positief saldo voor, waarbij de norm van de Hoge Raad voor Financiën uiteraard wordt geëerbiedigd. Dit wordt gerealiseerd binnen de gekende moeilijke economische situatie. Het is een prestatie die er mag zijn en onze waardering verdient.

De heer Denys heeft het in de commissie zo verwoord : 'Ik ontken niet dat ik in het begin een koele minnaar was van paars-groen, maar vandaag vind ik deze coalitie de coalitie van de toekomst'. De socialisten vinden dat de paars-groene regering de voorbije 4 jaar goed werk heeft geleverd en hoopt dat ze dit ook zal doen in het laatste halfjaar van deze legislatuur. We rekenen erop dat dit de volgende 5 jaar zal voortduren. We zullen de begroting 2004 dus zeker goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Dames en heren, we vatten nu de bespreking aan van de thema's economie, landbouw, werkgelegenheid, toerisme en buitenlandse en Europese aangelegenheden.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de minister begint dit jaar zijn beleidsbrief Landbouw met de volgende woorden : 'Bij de aanvang van het laatste jaar van de legislatuur dient niet alleen vooruit gekeken te worden naar wat er beleidsmatig het komende jaar nog te gebeuren staat, maar is de tijd rijp voor een evaluatie van de realisaties'.

Als we verwachtingsvol verder lezen, kunnen we echter alleen maar teleurgesteld vaststellen dat van de aangekondigde evaluatie niet veel te bespeuren valt. Dit 'aankondigen maar niet uitvoeren' is tekenend voor het landbouwbeleid van deze legislatuur. Steeds weer werden grote verklaringen afgelegd, maar zijn de Vlaamse boeren en tuinders er beter van geworden ?

Het is tijd voor een korte evaluatie. Mijnheer de minister, laten we deze oefening samen maken. Centraal in het beleid van de ministers Dua en Sannen stond de evolutie naar een duurzame land-

bouw. Voor het strategisch plan duurzame landbouw werd een schitterende nota opgemaakt door de professoren Reheul en Mathijs en de heer Relaes van de ALT. Ook het openbaar debat dat aan deze nota werd gekoppeld, zat op de goede lijn. Helaas bent u nooit verder geraakt dan deze ene tekst. Nooit is er op basis van deze tekst een verdere beleidsvisie uitgewerkt en geïmplementeerd.

Mijnheer de minister, waarom is dat niet gebeurd ? Wanneer mogen we die visie wel verwachten in plaats van het lauwe decreetje dat u ons nu voorschotelt in de commissie voor Economie ? In het Vlaams regeerakkoord en in de beleidsnota van minister Dua werd een geïntegreerd plattelandsbeleid aangekondigd. Helaas is er tot op vandaag nog steeds geen beleidsvisie voorgesteld in het parlement. De heren Derynck en De Roo en ook de VLM werd gevraagd om zo'n visie uit te schrijven. Ze hebben dit ook gedaan, maar deze visienota's zijn nooit in het parlement geraakt, laat staan er besproken of goedgekeurd. Waarom werd de beleidsnota geïntegreerd plattelandsbeleid jaarlijks opnieuw aangekondigd, maar nooit voorgesteld ?

We kennen hetzelfde scenario voor de Grondbank. Elk jaar werd de Grondbank aangekondigd als de oplossing voor landbouwers die om welke reden dan ook gronden verliezen. Deze Grondbank is ondanks alle beloftes nog steeds niet opgericht bij decreet. Wanneer mogen we dit decreet verwachten in het parlement ?

We stellen vast dat de voorbije jaren grondenruil enkel werd toegepast voor natuurontwikkeling en sporadisch om landbouwers bedrijfszekerheid te geven. Bovendien is er tijdens deze legislatuur geen enkele nieuwe ruilverkaveling goedgekeurd en uitgevoerd.

In het streven naar een duurzame landbouw krijgt de biologische landbouw een vooraanstaande rol. De biologische landbouw, maar ook de landbouw met verbrede doelstellingen, zoals hoevetoerisme, plattelandsklassen en zorgboerderijen, kunnen rekenen op uw steun. Op zich is dat geen probleem. Landbouw is echter ook een economisch gegeven. De leefbaarheid van onze bedrijven moet centraal staan. We moeten erover waken dat we ons niet eenzijdig concentreren op enkele nichemarkten en daarbij de leefbaarheid van het merendeel van onze familiale landbouwbedrijven in gevaar brengen. De gangbare landbouw zorgt nog steeds in meer dan 90 percent van de land- en tuinbouwbedrijven voor het gezinsinkomen.

De Meyer

De beleidsnota Landbouw 2000-2004 noemt de afbakening van de agrarische structuur een bijzonder aandachtspunt omdat deze afbakening een grotere rechtszekerheid biedt aan de Vlaamse boeren. Van de agrarische structuur is nog geen hectare vastgelegd, terwijl bijvoorbeeld het Vlaams Ecologisch Netwerk zich reeds uitstrekt over 86.500 hectare. Is dit de grotere rechtszekerheid voor onze land- en tuinbouwers ? Is dit een gelijktijdige en gelijkwaardige afbakening ?

Het aantal jonge starters is een maatstaf voor de leefbaarheid van een sector. De voorbije jaren ligt het aantal starters of overnames in de landbouw bedroevend laag. Er zijn er nog nooit zo weinig geweest als vandaag. Hoeveel jonge boeren durven of kunnen het vandaag nog aan om een bedrijf te starten of over te nemen ? Welke concrete acties hebt u al ondernomen, mijnheer de minister, om het hen gemakkelijker te maken ? Hoeveel starters waren er de voorbije 4 jaar ? Vergelijk dit eens met de periode 1991-1995 en de legislatuur 1995-1999.

Tot slot wil ik nog even mijn hart luchten over de dramatische toestand van de varkenssector die reeds verschillende maanden lagere prijzen krijgt per kilogram vlees dan de productiekost per kilogram. Mijnheer de minister, u kunt niet rechtstreeks iets aan die prijzen doen, maar u bent wel grotendeels verantwoordelijk voor de omstandigheden waarin de varkenshouders moeten produceren. Naast deze lage prijzen leven de varkenshouders, alsook de pluimveehouders en de rundveehouders al jaren in de grootste onzekerheid over de toekomst van hun bedrijf. De zeer hoge graad van mestverwerkingsplicht, de aangekondigde ammoniakmaatregelen, het uitblijven van de Vlaremaanpassing en de afbakening van VEN-gebieden zijn allemaal factoren die de voorbije jaren voor veel stress en onzekerheid hebben gezorgd bij de Vlaamse land- en tuinbouwers.

Het meest frappante cijfer dat ik in de begrotingen en beleidsbrief vond is het volgende : 'De opbrengsten van mestheffingen stijgen met 10.243.000 miljoen euro van 11.529.000 euro naar 21.772.000 euro. Deze stijging is te verklaren door de geraamde inkomsten uit de superheffing voor de mestverwerking en de superheffing voor de nutriëntenhalte'. Mijnheer de minister, in de sector gaat het niet super. Hoe lang kan hij dit nog volhouden ?

Mijnheer de minister, het beleid van u en uw voorganger wordt gekenmerkt door het scheppen van grote onzekerheid bij de sector. Er is onzekerheid

over het inkomen, onzekerheid over de toekomst. Boeren zijn het gewoon om met onzekerheden te leven. Ze kennen de grillen van de natuur en het weer. Het is echter uw morele plicht om hen de onzekerheid te besparen die wordt veroorzaakt door het gevoerde beleid. Daarin heeft deze regering zwaar gefaald.

De samenleving verwacht van de boer en tuinder gezond en veilig voedsel, dat geproduceerd is met respect voor milieu, dier en natuur. De boeren en tuinders vragen bestaanszekerheid en waardering van de medeburgers. Daarvoor is een beleid nodig dat rechtszekerheid biedt en een hoopvol en duurzaam toekomstperspectief aan de mensen in de land- en tuinbouwsector.

Deze regering heeft bewezen dat milieu en landbouw in één hand voor geen van beide sectoren een goede zaak was. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, geachte collega's, tijdens de commissiebesprekingen kregen we royaal de kans om gedetailleerd in te gaan op de begroting voor Werkgelegenheid. Binnen het korte tijdsbestek dat me werd toegemeten, zal ik me focussen op enkele welbepaalde beleidsitems die voor onze fractie van politiek belang zijn.

Het is jammer dat de minister van Werkgelegenheid nog niet aanwezig is. Toch wens ik kort een aantal punten aan te stippen. Eén daarvan is de transmissie van werkonwillige werkzoekenden. Uit de recentste cijfers is andermaal gebleken dat in Wallonië een loopje wordt genomen met dit systeem. Van het totaal aantal transmissies komt twee derde uit Vlaanderen en amper 8 percent van het Waals Gewest. Het wordt nog schrijnender als we kijken naar de sancties. Van de tien sancties die de RVA uitspreekt, worden er acht tegen een Vlaamse werkloze genomen. Welgeteld 7,07 percent van de sancties worden genomen tegen een Waalse werkloze.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mijnheer de voorzitter, is het mogelijk minister Landuyt op te roepen ?

De voorzitter : Minister Landuyt heeft gezegd dat hij onderweg is. Trouwens, het volstaat dat de regering vertegenwoordigd is.

Voorzitter

De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Ik zal dan maar, ondanks het feit dat hij verstek laat gaan, verder gaan.

Geachte collega's, het is toch frappant dat er in Vlaanderen elf keer meer sancties worden uitgesproken door de RVA. Tijdens de federale Werkgelegenheidsconferentie is nog maar eens afgesproken dat het deze keer wel menens zou moeten zijn met de transmissies. Als het daarover gaat, worden echter de paraplu's bovengehaald, maar de tijd van de paraplu's is voorbij. Op federaal vlak zal minister Landuyt een bondgenoot vinden bij zijn partijgenoot, minister Vandenbroucke, die expliciet vragende partij is voor betere controles. Het is immers een wezenlijk element in het alternatieve systeem voor artikel 80, dat handelt over de schorsing van langdurige werklozen.

Het federale regeerakkoord voorziet in de opheffing van dat artikel. Artikel 80 kan echter slechts worden geschorst als het nieuwe systeem zijn deugdelijkheid heeft bewezen. Het spreekt voor zich dat die 'deugdelijke' werking zich moet manifesteren in alle landsgedeelten. We rekenen er dan ook op dat minister Landuyt een initiatief zal nemen en paal en perk zal stellen aan deze wantoestand. Deze aangelegenheid kan worden besproken in de evaluatiecommissie. Voorwaarde is wel dat die samenkomt om te vergaderen. Minister Landuyt zou minstens een initiatief kunnen nemen om op regelmatige basis vergaderingen van het evaluatiecomité te beleggen. Het is zeker in het belang van Vlaanderen dat deze wantoestand wordt rechtgetrokken.

Ik wil het ten tweede hebben over de dienstencheques. Het is geen geheim dat we niet erg blij waren met de maatregel om de federale overheid opnieuw bevoegd te maken over de dienstencheques. Onze angst werd meteen bewaarheid : tijdens de onderhandelingen over de programmawet ontstonden zware spanningen binnen de federale regering omdat de Waalse regeringsleden hemel en aarde bewogen om de privé-sector, met de uitzendkantoren op kop, buiten het systeem van de dienstencheques te houden. Dat is onbegrijpelijk, omdat de cijfers aantonen dat precies dankzij de privé-sector het systeem in Vlaanderen meteen een schot in de roos was. We blijven erbij dat de privé-sector een wezenlijk aandeel moet hebben in het systeem, anders is de ambitie om 25.000 extra jobs te creëren al van bij de aanvang zwaar gehypothekeerd. We hopen dat de minister hierop zal blijven toezien.

Voordeel van de nieuwe regeling is dat Vlaanderen de kans krijgt om initiatieven te ontwikkelen inzake kinderopvang. De nood aan kinderopvang bij particulieren is tegelijk chronisch en acuut. We staan dan ook achter het initiatief van de minister om dit probleem te verhelpen.

Ik wil even stilstaan bij de opvolging van de federale Werkgelegenheidsconferentie. Daar werd beslist om 60.000 bijkomende jobs te creëren. Meer dan 40 percent daarvan moet van de nieuwe regeling met betrekking tot de dienstencheques komen. Aangezien de Vlaamse regering een verhoging van de werkzaamheidsgraad van 61,5 percent in 1999 naar 66,5 percent in 2004 ambieert, is het van het grootste belang dat Vlaanderen toeziet op de concrete uitvoering van de gemaakte afspraken. Bovendien worden de engagementen van de Werkgelegenheidsconferentie versterkt met de afspraken tijdens de Vlaamse Ondernemingsconferentie. Met het massale banenverlies bij Ford Genk kan Vlaanderen het zich niet permitteren de teugels te vieren. Mijnheer de minister, we rekenen erop dat u de rol van waakhond én bezieler van de Vlaamse afspraken op zich neemt.

Dan wil ik het hebben over telewerken. Vorig jaar keurden we in deze assemblee een resolutie goed van huidig minister van Economie, mevrouw Ceyens, over het opzetten van experimenten met telewerken in de Vlaamse administratie en VOI's. De resolutie voorzag ook in enkele studieopdrachten om te komen tot een duidelijke inventaris van de problemen en uitdagingen die zich voordoen omtrent telewerken. We kunnen het niet genoeg herhalen : telewerken vraagt een genuanceerde benadering. We pleiten niet voor het opsluiten van een werknemer in zijn of haar woning, ver weg van alle sociaal contact. Integendeel, het gaat ons om telewerken op vrijwillige en bij voorkeur deeltijdse basis voor een beperkt aantal jobs. Bovendien hoeft telewerken niet per definitie in de woning van de werknemer te gebeuren, maar kan het ook in een satellietlocatie. Het is onze bekommernis om de trein van het telewerken niet te missen of hem in goede NMBS-traditie niet te laat te laten arriveren om ons dan gratis te verontschuldigen. Telewerken blijft één van de mogelijkheden om het arbeidsproces in de toekomst beter te laten aansluiten op de persoonlijke en familiale besognes van werknemers. We rekenen hiervoor op de medewerking van de minister.

Dan kom ik bij het heikele punt van de VDAB. Mijnheer de minister, u hebt me daarin teleurgesteld. U hebt weer een uitvlucht gevonden door te stellen dat het regeerakkoord niet expliciet stelt

Sols

dat er een scheiding moet komen tussen actor en regisseur. Naar de letter hebt u gelijk, maar als iemand de tekst leest, wordt duidelijk dat dit wel is bedoeld. Dat mag ook blijken uit de vele akkoorden binnen de Vlaamse regering en adviezen van de sociale partners. Desondanks blijft u halsstarrig weigeren om die scheiding van actor en regisseur effectief door te voeren. Zelfs een compromisvoorstel van de sociale partners waarin de VDAB één onderneming maar met twee aparte entiteiten zou worden, hebt u dermate geamendeerd dat er van de wezenlijke elementen weinig of niets meer overbleef.

Mijnheer de minister, waarom verzet u zich op alle mogelijke manieren tegen dergelijke scheiding? In de commissie schernt u met het feit dat de Vlaamse regering een voorontwerp van decreet heeft goedgekeurd en voor advies naar de Raad van State heeft gestuurd, maar dat neemt niet weg dat ik een splitsing blijf bepleiten.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer Sols, de hervorming van de VDAB is zo goed als afgerond. We hebben de commerciële activiteiten afgescheiden in de zogenaamde NVT-groep. De aandelen van die groep zijn eigendom van de overheid, maar zitten in een werkhouding. Het is een vennootschap met sociaal oogmerk met als bedoeling de dividenden of opbrengst van de commerciële activiteiten, vooral van T-interim, te reserveren voor een toekomstig werkgelegenheidsbeleid. Deze operatie is al meer dan een jaar geleden volledig afgerond.

Aan de andere kant zitten we met de opleidings- en begeleidingsproblematiek. Aangezien deze activiteiten niet van commerciële aard zijn, maken ze geen deel van de markt uit. Ik ben er steeds meer van overtuigd dat regie en actor in dit verband niet mogen worden gescheiden.

Ik vind deze termen op zich trouwens misleidend. Ze verwijzen naar een conceptueel kader dat ons, in toepassing van de Europese rechtsregels, zou dwingen onze eigen actor en alle andere gesubsidieerde opleidings- en bemiddelingsinstanties op te doen.

Ik ben ervan overtuigd dat we over een sterk maatschappelijk akkoord moeten beschikken rond de vraag welke basisdienstverlening inzake arbeidsmarktbe middeling en opleidingen we de mensen willen garanderen.

Eigenlijk zijn het de ondernemingen zelf die me hebben overtuigd dat beroepsopleidingen niet zomaar op de markt mogen worden uitbesteed. De ondernemingen zijn zelf van mening dat dit in een prijsstijging zou resulteren. We mogen niet uit het oog verliezen dat de huidige organisatiestructuur van de VDAB, de sterkste Vlaamse overheidsinstelling, en de huidige werkwijze voor een permanent en bijna kosteloos onderwijs zorgen. In een wereld waar opleidingen noodzakelijk zijn om te kunnen werken, is dit een belangrijke maatschappelijke keuze.

Mijns inziens zou de splitsing van de VDAB in een actor en een regisseur een gevaarlijke stap betekenen. De redenering zou hier immers niet stoppen. De volgende stap zou automatisch ingaan op het onderscheid tussen de verschillende actoren. Als actor zou de VDAB, als gesubsidieerde instelling, niet op dezelfde manier als de andere actoren op de markt worden behandeld. Men zou de VDAB dan haar werkingssubsidies verwijten. De marktgebonden actoren delen de sociale, door de Vlaamse regering opgelegde doelstellingen van de VDAB evenwel niet. Een splitsing zou op termijn dan ook resulteren in de vaststelling dat de VDAB niet als actor kan worden gehandhaafd omwille van Europese maatregelen. Aangezien ik dit wens te vermijden, zal ik steeds een sterk verdediger van de VDAB als eenheid blijven.

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Mijnheer de minister, ik ben het uiteraard eens met uw stelling dat we in overeenstemming met de Europese regelgeving moeten werken. Wie ben ik om zoiets tegen te spreken?

De scheiding tussen actor en regisseur is evenwel expliciet, zij het niet met dezelfde woorden, in het Vlaams regeerakkoord opgenomen. U vertrekt vanuit een bepaalde innerlijke overtuiging. Ik vraag me af waar die overtuiging precies vandaan komt. In het begin van de legislatuur is voor een scheiding tussen actor en regisseur gekozen. U hebt ondertussen een bocht genomen. Om die bocht te verantwoorden, verwijst u naar de Europese regelgeving. Die verwijzing kan ik onderschrijven. Ik ben evenwel van mening dat dit niet de enige verklaring voor deze bocht is. Ik blijf, misschien tegen beter weten in, dan ook van mening dat de splitsing tussen actor en regisseur verdedigbaar moet blijven.

De komende jaren zal het creëren van banen de belangrijkste beleidsbepalende vorm zijn. Vlaan-

Sols

deren heeft helaas enkele essentiële beleidssleutels daartoe niet in handen. Ik denk dan vooral aan de loonkost, de werkloosheidsreglementering en de arbeidswetgeving.

Vlaanderen kan echter op enkele vlakken beslissende impulsen geven en moet dat dan ook doen. Het zal, bijvoorbeeld, een hele geruststelling zijn als het Arbitragehof een duidelijke uitspraak ten gunste van Vlaanderen zal doen over de algemeen verbindendverklaring van CAO's. Er moet echter ook werk worden gemaakt van een degelijke decretale onderbouw van de lokale werkwinkels, maar dan met dien verstande dat de aanbevelingen van de parlementaire resolutie in het algemeen en de regiefunctie in het bijzonder correct worden geïmplementeerd.

De SERV heeft in een analyse van de werkloosheidsvallen aangetoond dat er op het vlak van de niet-financiële werkloosheidsvallen nog heel wat werk aan de winkel is. Ik verwacht van de minister ook hier bijsturingen en waar nodig de opheffing van maatregelen die de facto toch bijna zonder voorwerp zijn.

Tot slot vraagt de VLD ook de goede uitvoering van de engagementen inzake evenredige arbeidsparticipatie, teneinde te bewijzen dat een degelijk diversiteitsbeleid kan worden gevoerd zonder quota, waarvan de VLD nooit een voorstander is geweest. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, dit is de laatste begroting die deze coalitie indient en ik wil van deze gelegenheid gebruik maken om een aantal realisaties op een rijtje te zetten. Het was zeker niet gemakkelijk want om die realisaties terug te vinden heb ik eerlijk gezegd nogal ver moeten zoeken.

Ik beperk me tot het socio-economische. Het wordt interessant wanneer we de beleidsbrief 1999-2004 van de toenmalige minister van Economie naast de huidige beleidsbrief leggen. Ik zie dat beide ministers hier vandaag broederlijk naast elkaar zitten. Reeds in 1999 was het ter beschikking stellen van voldoende industrieterreinen een zogenaamde prioriteit. Anno 2003 is dit volgens de huidige minister nog steeds het geval. Jammer genoeg zijn er, afgezien van de 1000 hectaren aan terreinen die we

jaarlijks terugvinden in de beleidsbrieven, weinig of geen echte terreinen vrijgemaakt.

Minister Dirk Van Mechelen : Nu hebt u het niet alleen over de gewezen minister van Economie maar zelfs over de minister van Ruimtelijke Ordening. Ik zou willen verwijzen naar de beleidsnota die we hebben ingediend bij deze begroting en waarin alle hectaren die er zijn bijgekomen, staan opgesomd. We zitten momenteel boven de 2.500 hectare. Op dit ogenblik komen we in het kader van een stedelijke afbakening tot een versnelling van die afbakening, zoals u ongetwijfeld weet, mijnheer Van Goethem. Alleen al de stedelijke afbakening Aalst bedroeg 132 hectare, die van Turnhout 80 hectare, die van Mechelen meer dan 70 hectare, gevolgd door Brugge en Gent. Met andere woorden : we zitten op snelheid en de 1000 hectare die de minister-president heeft aangekondigd, komen er, tenzij de Raad van State andermaal roet in het eten gooit.

De heer Roland Van Goethem : Ze komen er, maar nu nog niet, het kan nog een tijdje duren. Dat is inderdaad wat ik wilde zeggen.

Volgens een studie van de LUC en de KUL heeft dit gebrek aan bedrijfsterreinen Vlaanderen een goede 26.000 banen gekost. Dat geeft toch te denken. De vraag naar bedrijfsterreinen blijft heden nog even actueel en nijpend als vier jaar geleden, ondanks wat u daarover beweert, mijnheer de minister.

Een vergelijkbaar verhaal vinden we terug bij de huizen van de Vlaamse Economie. 'Er ging worden gestreefd naar', 'er zou worden gewerkt aan'. Tot op heden moeten we echter vaststellen dat het oprichtingsdecreet nog steeds niet op tafel ligt en dat de Vlaamse ondernemer op zijn honger blijft zitten.

Van een administratieve vereenvoudiging – nochtans ook een van de prioriteiten van paarsgroen – is ook niet veel in huis gekomen. Wel werd onlangs beslist dat er in de administratie 'accountmanagers' zullen komen. Deze moeten een soort gids worden die dossiers door de administratieve doolhof begeleiden. Kafka had hieraan moeten denken.

Van Goethem Ondanks de veelvuldige waarschuwingen door de oppositie, werd de expansiesteun nieuwe stijl goedgekeurd. Minder dan een jaar na de inwerkingtreding moet er al aan gesleuteld worden. Het einde is nog niet in zicht, want de voornaamste kritiek blijft bestaan.

Van Goethem

Mevrouw de minister, ik vrees dat we met de ARKimedees-regeling dezelfde weg opgaan. De ingewikkelde structuur maakt van deze regeling niet een instrument om op een eenvoudige wijze beroep op te doen. Een structurele oplossing voor het gebrek aan starterskapitaal – er zijn nu vier verschillende systemen – is er ook nog niet.

Collega's, ik zou nog een tijdje kunnen voortgaan met de opsomming van de vrome voornemens en beloftes van de regering, maar hiervoor ontbreekt me de tijd.

De Vlaamse regering gaat prat op de doorgevoerde lastenverlagingen. We moeten echter vaststellen dat deze lastenverlagingen geen enkel economisch effect hebben. De binnenlandse vraag is en blijft laag, ten gevolge van de algemene slechte economische toestand en de lastenverhogingen van de federale regering. We kunnen inderdaad geen effect op het binnenlands verbruik verwachten, als een Vlaamse lastenverlaging wordt tenietgedaan door een federale lastenverhoging.

Voor de bedrijven was er helemaal geen lastenverlaging. Ik weet dat de bevoegdheden van Vlaanderen zeer beperkt zijn en de voornaamste hefbomen – jammer genoeg – nog steeds federaal zijn. Dit neemt niet weg dat Vlaanderen, met de milieuheffingen, de kans bij uitstek heeft laten liggen om een Vlaamse lastenverlaging voor de bedrijven door te voeren.

Het Vlaams economisch beleid heeft niet tot meer koopkracht geleid voor de Vlaamse bevolking en evenmin de concurrentiepositie van de Vlaamse bedrijven verbeterd. De economische handicaps die Vlaanderen in 1999 had, heeft het nog steeds in 2003 en zal het ook in 2004 behouden.

Het tewerkstellingsbeleid is in hetzelfde bedje ziek. De minister van Werkgelegenheid zou zijn titel beter veranderen in minister van Tewerkstelling. Er is immers een wezenlijk verschil tussen tewerkstelling en werkgelegenheid. Werkgelegenheid wordt gecreëerd door een gezonde economie, tewerkstelling is dikwijls een ingreep die kunstmatige jobs creëert zonder economische meerwaarde. Ik wil wel opmerken dat, net zoals voor het economisch beleid, het de minister aan bevoegdheden ontbreekt. De voornaamste hefbomen bevinden zich nog steeds op federaal niveau.

Het zogenaamde doelgroepenbeleid heeft gefaald. Na vier jaar van deze legislatuur zijn er minder 50-

plussers aan het werk dan ooit tevoren, en een kentering is niet in zicht. Het gros van de werklozen vinden we nog steeds bij de Vlaamse laaggeschoolden. Dit was zo in 1999, en in 2003 is dit nog steeds het geval.

Vlaanderen kampt, ondanks het stijgende aantal werklozen, nog steeds met knelpuntberoepen. De overeenstemming tussen de aangeboden vacatures en de opleidingen laat nog steeds te wensen over, ondanks het feit dat beroepsopleiding een van de weinige echte bevoegdheden is van de Vlaamse minister.

In de beleidsnota 1999-2004 was voor het eerst sprake van werkwinkels. Eind 2003 moeten we vaststellen dat er voor de werking van dit instrument nog steeds geen decreet bestaat. In de beleidsnota van dit jaar zegt de minister, en ik citeer : 'De juridische verankering van de lokale werkwinkels zal gebeuren via het voorontwerp van decreet inzake de VDAB.' Met de snelheid waarmee de minister dit decreet behandelt, vrees ik dat hij het niet meer zal kunnen afwerken voor zijn pensioen.

Het doelgroepenbeleid is jammer genoeg in hoofdzaak gericht op allochtonen. De doelstelling van de minister om tegen 2010 de werkloosheidskloof te dichten, is en blijft een utopie. Om het met de woorden van professor Martens te zeggen : 'Zoals we nu bezig zijn, duurt het geen 6 maar 60 jaar vooraleer de werkloosheidskloof gedicht is.'

Samengevat heeft Vlaanderen met deze regering – ik geef de huidige minister van Economie dan nog het voordeel van de twijfel – 5 jaar verloren ten koste van de werkgelegenheid en de welvaart van de Vlaming. De tijd dringt, Vlaanderen moet zeer dringend werk maken van reële bevoegdheden op economisch en fiscaal vlak wil het zijn economie en tewerkstelling veilig stellen. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, als het goed is, moeten we het ook zeggen. Als ik het economisch en werkgelegenheidsbeleid toets aan de beleidsvoorstellen die uit de Ondernemingsconferentie zijn gekomen, stel ik vast dat onze fractie zich daar in zeer grote mate in kan terugvinden. Over die Ondernemingsconferentie worden nogal wat relativerende dingen gezegd. Het zou een eindelegislatuursprongetje zijn, dat is

Voorhamme

ondergeschikt aan het federale initiatief en vooral gericht op quick wins.

Op sommige terreinen waarover voorstellen op tafel zijn gelegd en beslissingen zijn genomen door de regering, heeft het inderdaad wat lang geduurd alvorens we tot initiatieven zijn gekomen. Ik denk bijvoorbeeld aan het oprichten binnen de PMV van een poot die zich zou bezighouden met overheidsinitiatief na de beursgang van de GIMV. Ik denk ook aan het feit dat het beleid meer ondernemingsgericht zou moeten zijn en het ondernemerschap beter moet worden gestimuleerd. Ik denk aan de herhaalde klaagzang die in het Vlaams Parlement is gevoerd over het gebrek aan risicokapitaal en initiatieven daarvoor. Het is niet omdat het in deze legislatuur op sommige terreinen wat lang heeft geduurd alvorens er initiatieven konden worden genomen, dat we, nu ze er zijn, ze daarom niet goed zouden mogen noemen.

Om het economisch en werkgelegenheidsbeleid echt te kunnen toetsen, ook voor de eerste keer in een soort van aanvangsfase, beschikken we over een goed toetsingsinstrument, namelijk het steunpunt Economie, met de verschillende onderdelen daarin. Dat maakt de analyse van onze Vlaamse economie en haar concurrentiekracht, haar sterke en zwakke punten en de uitdagingen voor de toekomst. De analyse die daar is gemaakt, heeft ook voor de eerste keer klaar en duidelijk gesteld waar we ons economisch en werkgelegenheidsbeleid op zouden moeten focussen. Het heeft misschien ook wat lang geduurd voor de analyse er was, maar ze is er nu en het levert al onmiddellijk resultaten op. Het resultaat is dat in het kader van de Ondernemingsconferentie toch wel bijzonder coherente voorstellen naar voren zijn geschoven vanuit verschillende beleidsterreinen die op een logische manier in elkaar klikken.

Meer in het bijzonder ben ik gelukkig met het feit dat er voorstellen ter tafel liggen die de traditionele opdeling bij dit soort conferenties verlaten. In die traditionele opdeling wordt een optelsommetje gemaakt waarbij het sociale – de werknemersorganisaties – en het economische – de werkgeversorganisaties – even veel moeten krijgen. Ik ben blij dat dit niet is gebeurd in deze conferentie. Het is ook niet mogelijk om dat optelsommetje te maken. Het is steeds duidelijker dat dit soort evenwicht vandaag enigszins achterhaald is. We moeten naar een ander soort evenwicht zoeken.

Ik geef enkele voorbeelden. Het aanmoedigen van ondernemerschap is niet louter een economische doelstelling, het is ook een sociale doelstelling. Als we meer innovatief en duurzaam ondernemerschap kweken, zorgen we daarmee immers ook voor meer duurzame werkgelegenheid. Als we stellen dat er te veel administratieve planlasten zijn om te kunnen ondernemen en we stellen dat een aantal financiële lasten te hoog liggen, dan is dat niet alleen een economische, maar ook een sociale overweging. Als er immers te veel administratieve planlasten zijn, dan is dat bijzonder asociaal als dit de spontane creatie van werkgelegenheid afremt. Aan de andere kant is investeren in onderwijs, vorming en opleiding uiteraard een sociale doelstelling, maar we weten inmiddels allemaal dat dit economisch ook van cruciaal belang is. We stellen immers vast dat onze grootste competitieve troef onze eigen innovatiekracht en creativiteit is, van hoog tot laag. Dat komt ook uit het rapport-Sleuwaegen. Dat zal samen moeten gebeuren. Een ruimer en flexibeler aanbod inzake kinderopvang is een sociale doelstelling, maar inmiddels weten we allemaal dat dit ook een bijzondere economische doelstelling is, althans als het onze bedoeling is de werkzaamheidsgraad van onze bevolking structureel op te krikken. Dit is immers absoluut nodig.

Het is dus onze overtuiging dat het resultaat van de Ondernemingsconferentie meer dan voldoening schenkt. Dit komt inderdaad op het einde van een zittingsperiode. Dit is misschien niet overdreven ambitieus, maar er is sprake van een aantal zeer concrete, realistische stappen, die nu kunnen gebeuren. Dat is een voordeel. Alles wat er werd afgesproken, is nog deze zittingsperiode te realiseren, en zal ook deze zittingsperiode moeten worden gerealiseerd. Daar zullen we natuurlijk op worden afgerekend. Deze plannen zijn echter ook niet al te bescheiden. Alle gezette stappen passen in een logische langetermijnvisie en –strategie, die ook een volgende regering zal moeten hanteren om een vruchtbaar economisch beleid te voeren.

De resultaten van deze Ondernemingsconferentie zijn volstrekt complementair aan de federale initiatieven terzake. Ze zijn zelfs meer dan complementair: door de maatregelen die Vlaanderen nu zal nemen, zullen we in staat zijn om op federaal vlak een aantal dingen waarover over de taalgrenzen heen discussies bestaan, meer in onze richting te sturen. Sommige kringen hebben blijk gegeven van nogal wat kritiek op en misprijzen voor de resultaten, maar dat is onterecht. Ik verklaar nader waarom we er wel degelijk blij mee zijn.

Voorhamme

Op zich is het al bewonderenswaardig dat de middelen versneld worden geïnvesteerd in innovatie, zodat we de norm van 3 percent zullen halen in 2007, terwijl in het innovatiepact 2010 naar voren was geschoven. In elk geval is het een gelukkig feit. We zitten nu al op 2,68 percent. We hebben in de commissie kunnen vaststellen, aan de hand van cijfermatige vergelijkingen met andere landen, dat we qua inspanningen weliswaar nog altijd ruimschoots onderdoen voor de Verenigde Staten en Japan, maar de meeste Europese landen inmiddels wel achter ons laten. *(Opmerkingen bij CD&V)*

Dat is de realiteit. U vroeg om cijfers. Welnu, met die 2,68 percent doen we beter dan Nederland, Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië.

De heer Eric Van Rompuy : Dat de werkloosheid met 30.000 eenheden is gestegen, hebben we in uw speech nog niet gehoord.

De heer Robert Voorhamme : De werkloosheid is ook in Nederland, Duitsland, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten gestegen. Dat zou weleens te maken kunnen hebben met de wereldconjunctuur, wat het beleid in Vlaanderen niet verweten kan worden. Het zou het beleid in Vlaanderen echter wel te verwijten zijn, als het niet de logische rationele stappen zou zetten om daar in de mate van het mogelijke iets aan te doen. *(Applaus bij sp.a en de VLD)*

Inzake het innovatiebeleid ben ik bijzonder tevreden dat ook op de Ondernemingsconferentie uitdrukkelijk plaats is gemaakt voor het rapport 'Accent op talent in het onderwijs' van de Koning Boudewijnstichting. Wat daarin staat over hoe het onderwijs vernieuwd zou moeten worden, en hoe de link met het bedrijfsleven moet worden gelegd, is één van meest cruciale strategische beleidsthema's, zeker ook voor de volgende regering. Daar zal ook van afhangen in welke mate we in de toekomst competitief kunnen zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke)*

Daar is inderdaad geld voor nodig, maar niet geld alleen. Het is vooral een kwestie van anderssoortige financiering en organisatie van het onderwijs. *(Opmerkingen van mevrouw Mieke Van Hecke)*

Op het gebied van risicokapitaal is het een bijzonder goed initiatief dat we eindelijk de zogenaamde Talentenbank zullen hebben om initiatieven te kunnen nemen. Ik hoop dat we spoedig ook over een echte waarborgregeling zullen kunnen beschik-

ken. Daar wordt al lang naar gevraagd, en er is lang over gedaan, maar nu is er een initiatief, en ik reken ook op de leden van CD&V om het spoedig in het parlement te kunnen goedkeuren. Het lijkt me immers cruciaal voor het ondernemingsinitiatief, en dan vooral voor de KMO's.

Als administratieve vereenvoudiging en het wegwerken van overdreven lasten belangrijke doelstellingen zijn, dan zijn er enkele goede initiatieven genomen. Ze zijn misschien niet zo spectaculair, maar bijvoorbeeld het feit dat we binnenkort zullen beschikken over accountantmanagers, is een uitstekende zaak. Het vraagt dus niet zo veel inzet van middelen, maar veeleer een goede aanpak.

Ik wijs erop dat we in Vlaanderen niet blind zijn geweest voor de liberalisering van de energiesector. De terechte doelstelling van de Vlaamse overheid om zo veel mogelijk over te schakelen op alternatieve energievoorziening, mondt op dit ogenblik echter uit in een vrij onbegrijpelijke prijszetting, ook in de particuliere sector, maar vooral in de bedrijfssector. Het is goed dat de Vlaamse regering pragmatisch tewerk gaat en de groenestroomcertificaten zal aanpassen. Ik eis dat de Vlaamse regering bij de federale overheid op de tafel klopt zodat ook maatregelen worden genomen tegen het nog steeds bestaande feitelijke monopolie van energieproductie en -transport. Het is ontoelaatbaar dat in een zogenaamde geliberaliseerde markt, sancties voor het volle pond aan de klant kunnen worden doorgerekend. Het is evenzeer ontoelaatbaar dat de opbrengst niet in ons land wordt geïnvesteerd, maar wordt gebruikt om de kas van de moederholding in Frankrijk te spijzen. Om op het vlak van het sanctiebeleid een rationeel energiebeleid te bereiken, moeten we vandaag een pragmatische houding aannemen, maar het mag daar niet bij blijven.

Omwille van de federale dienstencheques, heeft de Vlaamse regering beslist om de Vlaamse dienstencheques te concentreren op de kinderopvang. Daar komt nogal wat kritiek op, maar dat vind ik onbegrijpelijk. Iedereen die zich met kinderopvang bezighoudt, weet dat de vraag veel groter is dan het aanbod. Dat vormt een enorme economische belemmering. Daarom moet er een uitbreiding komen van de bestaande traditionele en minder traditionele vormen van kinderopvang, maar iedereen weet dat die niet zal volstaan. Als we op korte termijn doorbraken willen realiseren, zijn andere middelen nodig. Het naast vele andere systemen organiseren van kinderopvang via dienstencheques, kan aan de behoefte van heel veel mensen tegemoetkomen.

Voorhamme

Er wordt gezegd dat die vorm van kinderopvang niet ten goede zal komen aan mensen met weinig geld. Dat klopt niet, want dankzij de maatregel zal er voor die mensen meer plaats komen in de traditionele kinderopvangverblijven waar sociale tarieven worden aangerekend. Er wordt gezegd dat er een probleem zal zijn op het vlak van kwaliteit. Ook dat klopt niet. Als de opvang gebeurt door organisaties die worden erkend door de Vlaamse overheid, dan zijn die organisaties perfect controleerbaar. Ze zijn zelfs veel beter controleerbaar dan de privé-onthaalgezinnen die vandaag aan kinderopvang doen. Het argument dat het om slecht betaalde arbeid zou gaan, gaat evenmin op, want als er veel mensen via een goed georganiseerd systeem een opleiding kunnen volgen en een job kunnen verwerven – ook al is het een deeltijdse job –, dan is dat veel beter dan dat ze werkloos blijven en met een klein inkomen blijven aanmodderen in de samenleving.

De maatregel is bijzonder goed en komt tegemoet aan een reële behoefte. Veel ouders willen immers een beroep kunnen doen op flexibele kinderopvang in het thuismilieu. Ik sta voor 100 percent achter dit fantastische initiatief van minister Landuyt. Hij heeft een federale hefboom laten doorwerken in Vlaanderen. De Ondernemingsconferentie was een eerste stap die ongetwijfeld in de lijn ligt van een langetermijnaanpak die ook de volgende regering zou moeten volgen. Ik feliciteer de Vlaamse regering. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, alhoewel het ongebruikelijk is om verschillende thema's door elkaar te halen, toch even dit. Ik wil u steunen, mijnheer Voorhamme, in uw vraag naar opleiding voor de laaggeschoolden die in de kinderopvang willen stappen. Ik wil u nochtans wijzen op een recente decretale maatregel van minister Van Grembergen. Vanaf 1 januari 2004 worden de toelagen voor de vormingsinstellingen die zich richten naar deze doelgroep afgeschaft. Misschien kunt u aan de regering vragen om dat recht te zetten.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, de situatie op de arbeidsmarkt is sinds 2001 sterk

veranderd. De werkloosheid is ook in Vlaanderen toegenomen.

Ik wil eerst even stilstaan bij de doelgroepen. Het behoren tot een bepaalde doelgroep is relatief. De hooggeschoolde jongere of een oudere persoon die 2 jaar werkloos is, gaat ook stilaan behoren tot een nieuwe kansen- of doelgroep. Voor die groep moeten er extra initiatieven worden genomen.

Uit onderzoeken blijkt dat, niettegenstaande de inspanningen in de krimpsectoren waar meer jobs bedreigd zijn dan gemiddeld, de mannelijke laaggeschoolde en niet-Europese werknemers het meest bedreigd zijn. Ook de alleenstaande mannen zouden een groeiende kansengroep zijn. Laaggeschoolden blijven kwetsbaar op de arbeidsmarkt. Bovendien veroudert hun kennis sneller. Studies wijzen erop dat bedrijven meer investeren in mensen die reeds een langere opleiding hebben genoten en dat laaggeschoolden veel minder kansen krijgen op de werkvloer. In het rapport van Steunpunt lezen we dat de opleidingsparticipatie er weer op achteruitgaat. Hier moeten we dringend werk van maken. Aangepaste opleidingen vergroten de kansen op tewerkstelling of op het behouden van werk.

Wij appreciëren ten zeerste dat het openbaar ambt voor een groot deel werd opengesteld voor niet-Belgen. Het initiatief heeft echter absoluut niet het verwachte resultaat. Onlangs zag ik een tv-programma over taxichauffeurs. De firma's gebruiken codes als het om een allochtone kandidaat gaat. Zij worden uitdrukkelijk geweigerd. Dit doorbreken en vooral de verdoken afwijzing bestrijden, is niet alleen een opdracht van de politici, maar van iedereen die zich om de samenleving bekommert.

Sociale tewerkstelling geniet reeds lang onze speciale aandacht. Uit onderzoek blijkt dat zowel de kwalitatieve als kwantitatieve effecten van sociale werkgelegenheid hoog liggen. Ruim 70 tot 80 van de deelnemers is 5 jaar na de instap nog altijd aan het werk. De indirecte kwalitatieve aspecten van deze werkgelegenheidskansen uiten zich vooral in een verhoogde sociale integratie, opmerkelijke welzijnseffecten en een verhoging van de levenskwaliteit voor de risicogroepen. In de beleidsbrief staan tal van initiatieven, onderzoeken en overleg-systemen in verband met sociale tewerkstelling. In het regeerakkoord staan 7.500 extra banen in sociale werkplaatsen, beschutte werkplaatsen, invoegbedrijven en -afdelingen. In de loop der tijden hoorden we nog andere cijfers waarbij niet altijd duidelijk was wie ze zou realiseren : het federaal of

Declercq

het Vlaams niveau, of in samenwerking. De concrete cijfers blijven laag.

Mijnheer de minister, wij vragen dan ook om een inhaalbeweging om het vooropgestelde doel te halen. Op termijn moet er een verfijning van de systemen gerealiseerd worden. Ook tegenover de werknemers moeten we nog initiatieven nemen in verband met de voorwaarden om in aanmerking te komen voor sociale tewerkstelling, de subsidieregeling en de lonen. De verschillende systemen vullen elkaar aan. Toch is er meer eenduidigheid nodig. Er mag geen concurrentie bestaan, maar in de realiteit zijn er verschillen tussen beschutte werkplaatsen en sociale tewerkstelling inzake BTW-systemen en dergelijke. Overleg en samenwerking is in de sector erg belangrijk.

De milieusector en de toeristische sector hebben nog tal van uitbreidingsmogelijkheden. Naar aanleiding van deze bespreking wil ik met enige fierheid meedelen dat deze week het ontwerp van decreet over de rechten van de werkzoekende wordt ingediend. We rekenen op een snelle goedkeuring en uitvoering van dit decreet.

De beleidsbrief schept hoge verwachtingen. We vragen ons af of de doelstellingen haalbaar zijn. Is het haalbaar om alle mensen die drie maanden werkloos zijn te begeleiden? Is daarvoor in middelen voorzien?

We drukken onze waardering uit voor het werk van de minister en zijn kabinet, en voor positieve initiatieven zoals het stimuleren van de tewerkstelling van ex-gedetineerden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geacht lid van de regering, geachte collega's, dit is de laatste begroting van deze zittingsperiode. Zoals in 1999 zullen ook in 2004 de nieuwe volksvertegenwoordigers de begroting moeten herzien. Toch ligt hier een belangrijke blauwdruk voor. Ik wil hier niet ingaan op de vraag of het resultaat nu zeer goed, goed, minder goed of slecht is. Ik vind wel dat deze regering zich in deze moeilijke omstandigheden volwassen gedraagt. In 1999 was er sprake van een economische boom. Van eind 2001 tot begin 2003 bevonden we ons in een moeilijke toestand die geleek op het begin van een recessie. Vandaag beleven we een heropleving. In die omstandigheden heeft de regering toch een

politiek van schuldafbouw kunnen realiseren. Zelfs als men de relativiteitstheorie op deze begroting toepast, gelet op de electorale implicaties van 2004, dan nog is het niet onbelangrijk om dat te stellen.

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De Vlaamse regering scoort ruimschoots voldoende op tal van terreinen. Deze regering heeft trendbreuken gerealiseerd. Soms leidde dat goede, en soms tot minder goede resultaten. Maar ze heeft het alleszins aangedurfd. Achter de cijfers schuilt een samenleving in beweging. Dat blijkt uit opiniepeilingen en uit de commentaar van de man in de straat. Het betoog dat de heer Voorhamme hier heeft gehouden, was tien jaar geleden uit de mond van een sociaal-democraat onmogelijk. Tien jaar geleden heb ik dikke boeken gelezen over de noodzaak om het middenveld op te ruimen. De slinger van Foucault gaat echter weer de andere kant op, en het middenveld wordt opnieuw gewaardeerd. De sociale partners zijn opnieuw belangrijk geworden. Er worden pacts afgesloten en ondernemings- en werkgelegenheidsconferenties gehouden waar de regeringen het middenveld ontmoeten zonder dat het parlement daarbij is betrokken. Dat is de realiteit.

Het overleg tussen de overheid en het middenveld is volledig veranderd. Er is een nieuwe dynamiek tot stand gekomen. Het spanningsveld tussen industrie, handel en dienstverlening is nieuw. Minder productiviteit zal ons doel niet zijn. Wij moeten streven naar meer dienstverlening. De wijze waarop de dienstverlening moet verlopen, is een moeilijke evenwichtsoefening. Ik denk bijvoorbeeld aan DHL. Moet er meer dienstverlening komen met alle ecologische complicaties van dien, of minder dienstverlening met economische complicaties?

Een trendbreuk is bijvoorbeeld het woord logistics. Men kende dat woord tien jaar geleden niet. Nu gebeurt 30 percent van de investeringen in logistics. Dat betekent dat Vlaanderen als logistiek centrum bestaat.

Dat aspect behoort ook tot de begroting. Wij moeten dat terugvinden in de cijfers en de beleidsbrieven. Zo is er een stijging van de ruimtelijke economie. Dat begrip bestond vroeger niet. Het zijn de implicaties die de economie op de invulling van de ruimte meebrengt. Trendbreuk is ook de verbinding van de ecologie met de economie. Ik denk bijvoorbeeld aan de Kyoto-norm. Hoeveel uren wordt er niet over gepraat en welke uitdagingen staan ons niet te wachten?

Bogaert

De liberalisering van de energiemarkt werd hier zopas aangehaald. Zij zou moeten leiden tot een prijsdaling. Die komt er echter niet. De overheid moet tussenbeide komen om de kostprijs van de energie voor bedrijven binnen de perken te houden. De maatregel die was aangekondigd als heilbrengend, moet worden omgezet in beleid om de gevolgen ervan in te tomen. Dat is ook begroting.

De regering heeft voor trendbreuken gezorgd, bakens uitgezet en risico's genomen in dankbare en minder dankbare omstandigheden. Zo hebben wij een nieuwe minister van Economie. Zij doet dat goed. Zij heeft creativiteit in petto, gevoel voor competitiviteit en collectiviteit. Het zijn haar drie kapstokken. Zij staat immers voor een hele uitdaging. Ik weet niet of zij de klus zal klaren, maar zij benadert de problemen op haar eigen manier.

Er zijn grote uitdagingen. Ik zou graag bijvoorbeeld ARKImedes door het sanhedrin zien komen. Hopelijk gebeurt dat zo snel mogelijk. De lat is zeer hoog gelegd. Dat levert spanningen op. Dat geldt ook voor de financiering van de talentenbank, de expansiosteun nieuwe stijl of het callsysteem. Het is een trendbreuk. Niemand weet of het goed of slecht zal aflopen.

De heer Eric Van Rompuy : Wat betekent de talentenbank ?

De heer André-Emiel Bogaert : U hebt niet geluisterd. De financieringsmiddelen voor de Talentenbank zijn nog steeds in onderzoek, zoals de Vlaamse variant van Tante Agaath.

De heer Eric Van Rompuy : Gaat het niet veeleer over de Vriendenbank van mevrouw Ceysens ? Er is de Vriendenbank, de Tante Agaath-regeling, en de talentenbank, de waarborgrekening voor KMO's. De heer Van Quickenborne zal hier moeten worden ingehuurd.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Het klopt dat wij verschillende mechanismen op gang willen brengen om te verhelpen aan het probleem dat ondernemingen onvoldoende aan kapitaal geraken. Ofwel kunnen zij niet starten, ofwel kunnen zij niet doorgroeien. Over ARKImedes wordt waarschijnlijk donderdag tijdens de plenaire vergadering gestemd. Dat is voldoende bekend. De waarborgregeling is maandagmiddag in de commissie behandeld. Het zou mooi zijn als dat punt ook in de ple-

naire vergadering kon worden behandeld. Het is een kwestie van tijdsregeling.

Er zijn twee nieuwe initiatieven uit de ondernemingsconferentie naar voren gekomen, die wij ook willen aanpakken. Verder is er de Vriendenlening, wat de Vlaamse vertaling is van Tante Agaath. Het doel daarbij is de burgers de mogelijkheid bieden om onder elkaar een onderneming te financieren. Als mensen in een bepaald project geloven, moeten zij er op een fiscaal aantrekkelijke manier kunnen in investeren, net zoals dat bij ARKImedes het geval is.

De talentenbank is een mechanisme om met overheidsmiddelen ondernemingen in innovatieve projecten te laten starten. Mijnheer Bogaert, u hebt verwezen naar de competitiviteit, de creativiteit en de collectiviteit. Veel bedrijven zeggen dat er een vierde 'c' mag worden toegevoegd : de 'c' van cash. Met die vier maatregelen zullen we dat probleem aanpakken.

De heer André-Emiel Bogaert : Mevrouw Ceysens, ik heb ook gezegd dat de lat hoog ligt en dat ik eraan twijfel of we de nodige mensen en de middelen hebben om het te doen.

Ik ben verheugd dat we de beursgenoteerde GIMV via de slapende VPM beetje bij beetje kunnen verlaten. Gelet op de beursmalaise staat de GIMV 'on hold'. We hebben de PMV opgericht bij decreet van juli 2001. Ik hoop dat we daarmee een echt instrument hebben om incentives te geven en risicokapitaal te beheren. We hopen dat de inlooperperiode voorbij is en dat we de PMV nu inhoud kunnen geven.

Minister Landuyt, tot op heden waardeer ik uw werkgelegenheidsbeleid. Drie jaar geleden hebt u echter gezegd dat we dringend een VDAB-decreet nodig hadden. U hebt de eerlijkheid gehad om twee jaar later in de commissie toe te geven dat u zich had misrekend, maar een nieuw VDAB-decreet is nu echt wel broodnodig. Ik moet de heer Sols gelijk geven. We wachten nu al zo lang op dat nieuwe decreet, dat drie jaar geleden heel dringend was, en nu plots niet meer.

Ik heb nog drie pertinente begrotingsvragen. De eerste vraag gaat over het Hermesfonds. In het Hermesfonds stond in 2002 een bedrag bij inkomsten, dat nadien werd uitgegeven. In de begroting van 2004 staat : 'Terugbetalingen door ondernemingen en stortingen uit hoofde van wettelijke of constitutionele bepalingen.' Ik ga ervan uit dat daarmee de Beaulieu-gelden worden bedoeld. Ik dacht

Bogaert

nochtans dat er in de begeleidende maatregel van het Overlegcomité was afgesproken dat alle gelden die terugkomen naar Vlaanderen, moeten worden aangewend voor de schuldafbouw. Ik zie die bedragen nu opduiken in het Hermesfonds.

In hoofdstuk 3 van stuk 15 staat : ‘Bijzondere ontvangsten overgedragen saldo’. Dat kan wijzen op een dubbel gebruik, want het Rekenhof zegt : ‘De gelden die men ontvangt op 15 december 2003, worden niet meer uitgegeven. Ze moeten worden overgedragen naar 2004’. Het zou kunnen dat die 40 miljoen euro een dubbel gebruik vormt met de 40.419.000 euro daarboven. Dat is belangrijk genoeg om na te gaan.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Bogaert, wat dat betreft, kan ik u geruststellen, ook wat de Beaulieu-gelden betreft trouwens. U weet dat in het Hermesfonds een begrotingsruiter zit. Dat is een van de weinige posten waar dit het geval is. Dat probleem stelt zich dus niet.

Inzake de Beaulieu-gelden is er gezegd dat de gelden die aan Vlaanderen worden betaald, ESER-neutraal moeten worden verrekend. Doordat ze binnengekomen zijn in 2002, staat dat niet ter discussie. Het is een soortgelijke discussie als toen we het over afcentiemen hadden.

De heer André-Emiel Bogaert : Het moet dus niet worden aangewend voor schuldafbouw.

Minister Dirk Van Mechelen : Nee.

De heer André-Emiel Bogaert : Het mag in de ruiter worden gebruikt.

Minister Dirk Van Mechelen : Ja, omdat de federale overheid dat in 2002 in ESER-termen heeft verrekend.

De heer André-Emiel Bogaert : De 5 miljoen euro adviescheques waren een groot succes, in tegenstelling tot de opleidingscheques die sputterend begonnen. De 5 miljoen euro waren in enkele maanden op. Te elfder ure werd nog 500.000 euro gevonden, die in 6 dagen op waren. Er bestaat een wachtlijst aan adviescheques voor 2003 en toch wordt in de begroting van 2004 slechts 5 miljoen euro ingeschreven.

Tot slot heb ik nog een begrotingsvraag. In het oude Rome was er een senator die elk betoog begon met de woorden : ‘En ik zeg u dat Carthago

moet verwoest worden.’ Ik blijf de Vlaamse regering herinneren aan een zwaard van Damocles, meer bepaald aan de 300 miljoen euro, de BTW-gelden van Aquafin, die niet in de begroting zijn terug te vinden. Daarover bestaat een geschil. Als goede huisvader moeten we weten dat het heel goed mogelijk is dat Vlaanderen die 12 miljard euro ooit zal moeten ophoesten.

Minister Dirk Van Mechelen : Zelfs de federale minister van Financiën is ervan overtuigd dat hij dit nooit zal winnen.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren van de regering, collega's, het debat over de begroting 2004 wordt in een andere context gevoerd dan de drie vorige, of tenminste het kader waarin we de discussie gevoerd hebben.

Tot nog toe botste het economisch werkgelegenheidsbeleid op de onverschilligheid van de meerderheid voor de stijging van de werkloosheid. Ik gebruik met opzet niet het woord waarmee de vorige minister-president doorgaans de sociaal-economische situatie in Vlaanderen omschreef, maar we weten allemaal dat het niet getuigde van doorzicht of van politieke moed.

In zijn Septemberverklaring heeft minister-president Somers voor de eerste keer toegegeven dat er een ernstig probleem is. De situatie bij Ford Genk heeft bij velen de ogen doen opengaan. Het rapport-De Backer-Sleuwaegen over het concurrentievermogen van de Vlaamse economie heeft de harde feiten voor iedereen duidelijk gemaakt.

Tijdens het actualiteitsdebat over de economische situatie in Vlaanderen, heb ik erop gewezen dat we al vroeger gewaarschuwd waren. Meer dan een jaar geleden ontvingen we het rapport van de SERV. De SERV kwam tot dezelfde resultaten als beide hogervermelde professoren. Collega's die toen aanwezig waren, hebben kunnen vaststellen hoe voormalig minister Gabriels boos wegliep. Het ging immers om verouderde cijfers, en de toekomst zag er veel beter uit. De SERV werd er zelfs van beschuldigd oppositietaal te gebruiken. Zelfs in zijn slottoespraak relativeerde minister Gabriels nogmaals de conclusies. Ook minister-president Dewael heeft dit nadien herhaald. Intussen is er wel een jaar verloren en zitten we in het laatste jaar van de legislatuur.

Laurys

Mijnheer de minister, de actieve welvaartstaat zal er wellicht niet meer komen. Het bereiken van een werkgelegenheidsgraad van 70 percent in 2010, zoals opgenomen in de regeringsverklaring en herhaald in het Pact van Vilvoorde, is onmogelijk. Natuurlijk kon men niet weten dat men in een dergelijke zware wereldwijde economische crisis zou terechtkomen. Ik vraag me enkel af wat de Vlaamse regering zou zeggen indien men dankzij het voortduren van de hoogconjunctuur deze werkgelegenheidsgraad wel zou hebben gehaald. Ik denk dat de invloed van het gevoerde beleid veel groter zou zijn geweest.

Wat de werkgelegenheid betreft, hebt u in de commissie terecht gesteld dat u zich kwetsbaar opstelt door de administratie de opdracht te geven uw beleidsdoelstellingen jaarlijks te toetsen aan de resultaten. Het gaat om het jaarlijks monitoringrapport dat door de administratie wordt bekend gemaakt. Daarin worden uw strategische doelstellingen vergeleken met de bereikte resultaten. Die doelstellingen waren vrij ambitieus. Dat kon toen ook. De economische toestand was toen immers florissant. Mijnheer de minister, indien u enige voorzichtigheid aan de dag had gelegd, zou het rapport niet zo slecht zijn geweest.

U had vier strategische doelstellingen naar voren gebracht. U wilde de werkzaamheidsgraad verhogen tot 70 percent in 2010 en 66,5 percent tegen 2004. Daarnaast wilde u de participatie verhogen van bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt. Daarenboven wenste u de kwaliteit van de arbeid te verbeteren. Ten slotte zou er meer individuele en maatschappelijke ontplooiing mogelijk moeten zijn voor iedereen.

Hetgeen ik zeg, haal ik uit het monitoringrapport. Het is de administratie die uw beleid doorlicht en die een aantal conclusies trekt. In Vlaanderen bedraagt de werkzaamheidsgraad in 2002 63,5 percent. Ze is stabiel gebleven ten opzichte van vorig jaar. Toen was ze echter al gedaald. Men is ervan overtuigd dat die doelstelling niet meer zal worden gehaald. Ik heb trouwens vorig jaar al gezegd dat men in 2001 onder het gemiddelde van Europa is gedoken. Dat is toch wel significant. Bovendien is de werkzaamheidsgraad in het Europa van de 15 lichtjes blijven stijgen. Natuurlijk zijn er in Vlaanderen jobs bijgekomen, maar door de toename van de actieve bevolking heeft dit niet bijgedragen tot een stijging van de werkzaamheidsgraad.

Er zijn ook niet minder werklozen en werkzoekenden. Ik zal u de cijfers besparen. In 2003 is er nog een toename van de niet-werkende werkzoekenden met 16,3 percent. De conclusie is dat u deze doelstelling niet zult halen op basis van deze twee indicatoren.

Mijnheer de minister, u wenste ook de participatie van de bevolkingsgroepen die ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt te verhogen. Sinds 1994 is de Vlaamse werkloosheidsgraad echter voor het eerst weer gestegen. In juni 2003 bedroeg hij 7,2 percent. Verwacht wordt dat hij op het einde van het jaar zal oplopen tot 8 percent.

Natuurlijk worden kansengroepen nog zwaarder getroffen bij een economische crisis, al zijn er wel verschillen naargelang de doelgroep. Vrouwen en laaggeschoolden doen het iets beter. Vrouwen zijn meer tewerkgesteld in sectoren die minder door de economische teruggang worden getroffen.

U hebt in de pers verklaard dat er meer allochtonen aan het werk zijn. Dat klopt. We mogen echter niet vergeten dat ze meer zijn vertegenwoordigd in de werkloosheidscijfers. Er zijn meer niet-werkende allochtonen die nu aan de bak komen. De werkzaamheidsgraad bij hen bedraagt nu 37,5 percent. Men kan niet zeggen dat er echt sprake is van een evenredige participatie, een stijging met 3,5 percent.

Goede bedoelingen zijn er nochtans genoeg. Ik denk aan het decreet op de evenredige participatie. Uitvoeringsbesluiten van de decreet zijn er echter nog niet, tenzij ze vorige week door de regering werden goedgekeurd. In De Schelp hebben we een rondetafelconferentie gehouden over 'Evenredige participatie op de arbeidsmarkt'. We hebben de platformtekst ondertekend en er is het Vlaams werkgelegenheidsakkoord, waarin de evenredige participatie werd uitgebreid naar andere kansengroepen. Vorige maand was er de rondetafelconferentie over personen met een handicap. Er zijn klassieke actieplannen, partnerschappen, diversiteitconsulenten, het KMO-Servicepunt, enzovoort.

Mijnheer de minister, wat dit beleidsaspect betreft, kan men u geen gebrek aan initiatief verwijten. Het enige dat we echter kunnen zeggen, is dat het bij woorden is gebleven. Er zijn geen resultaten, wel integendeel. De achtergestelde groepen zijn nu nog minder vertegenwoordigd.

Het is zeer moeilijk om te meten of de kwaliteit van de arbeid is verbeterd. De regularisatie is stilgevallen. Er worden nog 225 DAC-ers geregulari-

Laurys

seerd en dan is de zaak afgelopen. Dit houdt in dat 25.000 mensen met een nepstatuut blijven wachten op een regularisatie. Gezien de houding van de federale regering is volledige regularisatie onmogelijk. We hopen alleszins dat u erin zult slagen het statuut minstens te harmoniseren.

Dikwijls wordt verwezen naar de aanmoedigingspremies. Daardoor kan de kwaliteit van de arbeid worden verbeterd, wordt dan gezegd. Ik wil er echter op wijzen dat het systeem van het tijdskrediet een achteruitgang is ten opzichte van dat van de vroegere loopbaanonderbreking. We zien dat ook in het monitoringrapport. In 2001 waren er 48.831 aanvragen. Dat aantal is nu gedaald tot 41.032.

De individuele maatschappelijke ontplooiing voor iedereen is eveneens moeilijk meetbaar. Om dat te doen, wordt gekeken naar de stijging van het leervermogen, de scholingsgraad. We scoren echter slecht. We gaan erop achteruit. Er zijn minder starters, de scholingsgraad is lager.

Er is nog iets heel merkwaardigs. In het Pact van Vilvoorde staat dat 10 percent van de mensen permanente vorming moet volgen. Dat betekent elk jaar een stijging met 0,3 percent. Vorig jaar was er echter een daling van 7,4 percent naar 6,7 percent. Er volgen dus minder mensen een vorming.

Tot daar het cijfermatige rapport, niet van mij, maar van de administratie die jaarlijks een stand van zaken opmaakt inzake het strategisch plan werkgelegenheid. Het is niet schitterend en u krijgt zelfs een dikke onvoldoende. Op geen enkele van de vier strategische doelstellingen werd vooruitgang geboekt. Er zijn minder mensen aan het werk, er is geen vooruitgang inzake evenredige participatie, er is minder vorming en er zijn minder ondernemers. Dat waren nochtans doelstellingen die u zich bij het begin van uw ambtstermijn hebt gesteld.

Uiteraard zijn er ook positieve zaken gebeurd. We verwezen al naar de inspanningen voor de integratie van allochtonen. Er zijn ook initiatieven genomen op het vlak van de jeugdwerkloosheid. Met veel toeters en bellen werd de jobkaart aangekondigd, maar in feite gaat het om goedkopere tewerkstelling van jongeren via IBO's. Ander positief punt is de sociale begeleiding bij herstructureringen. Vlaanderen nam zijn verantwoordelijkheid voor de begeleiding van de Sabeniens en de sociale partners werden regelmatig betrokken bij de beleidsuitvoering.

Toch zijn er ook nog andere factoren dan de economische crisis waar het beleid faalde. We hebben u al dikwijls verweten meer aandacht te hebben voor de structuren dan voor de inhoud van het beleid. Dit werd nog eens overschaduwd door het debat over de hervorming BBB waarvan het einde nog niet in zicht is. De voorbeelden zijn legio. Denk maar aan de VDAB. We zijn blij dat u in de commissie hebt gezegd het standpunt van CD&V te kunnen bijtreden.

Er is nog altijd veel onzekerheid op het vlak van de lokale werkwinkels. Dat sommige winkels goed werken, is meer te danken aan karrentrekkers ter plaatse dan aan goed beleid. Hetzelfde verhaal geldt voor de STC's. Hun werking en die van de streekplatforms is de laatste jaren verlamd door de langdurige onduidelijkheid over de toekomst. Mijnheer de minister, mijn verhaal is bijna identiek aan dat van vorig jaar, maar dat is niet mijn fout. U hebt op deze punten niet de minste vooruitgang geboekt.

De voorzitter : Minister Landuyt heeft het woord.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer Laurys, er zit tegenspraak in uw redenering. U weet dat ik goed naar u luister omdat u een kenner bent. U zegt, enerzijds, dat ik te veel met structuren bezig ben in plaats van met de inhoud. Anderzijds verwijt u me dat bepaalde structuren niet zijn aangepast. U kent mijn standpunt inzake de VDAB en ik kom daar niet op terug. Er functioneren nu 114 lokale werkwinkels van de 140 geplande. Met een aanpassing van de structuren, zullen de conflicten tussen mensen niet worden opgelost. Er ontstaan conflicten omdat er nu voor het eerst wordt samengewerkt. Er is geen structuuraanpassing omdat ik geen ontwerp van decreet wil maken omwille van het ontwerp van decreet. De juridische oplossingen zitten in het meest recente VDAB-decreet verwerkt. Inzake de hervorming van de subregionale tewerkstellingscomité's en streekplatforms passen we parallel met het wetgevend werk de structuren aan in de verschillende provincies. Op het einde van de legislatuur zal er waarschijnlijk een decreet zijn, maar in de praktijk is er al een aanpassing en dat vind ik belangrijker. Ik ben ook van oordeel dat de inhoud belangrijker is dan de structuur.

De heer Jan Laurys : U kunt dat geen vier jaar volhouden. Tijdens de discussie over het decreet op de lokale werkwinkels hebben we gezegd dat we er best eerst mee begonnen om dan na te gaan wat de problemen waren.

Minister Renaat Landuyt : Twee jaar geleden is me gezegd dat er grote problemen waren met de lokale werkwinkels.

De heer Jan Laurys : Die zijn er nog en u onderschat ze.

Minister Renaat Landuyt : Sindsdien zijn er heel wat werkwinkels bijgekomen. Momenteel zijn er 114. Al deze werkwinkels functioneren. De mensen zijn niet langer verplicht om naar het OCMW, het gemeentehuis, de VDAB of de RVA te stappen. Een verplaatsing van hoogstens een half uur brengt hen op een plaats waar al de dienstverlening is verzameld. Dit mogen we niet uit het oog verliezen.

Ondanks alle moeilijkheden functioneren de werkwinkels. Aan de gesignaleerde moeilijkheden wordt permanent gewerkt. In essentie gaat het om een samenwerkingsprobleem dat geen enkele tekst op zich kan wegwerken. Het beste signaal dat de werkwinkels functioneren, is de snelle uitbreiding. In plaats van 108 zullen er in totaal 140 functionerende werkwinkels zijn.

De heer Jan Laurys : De werkwinkels functioneren enkel dankzij de inspanningen die worden geleverd door de mensen die zich dit echt aantrekken.

Minister Renaat Landuyt : Dat klopt. De werkwinkels functioneren dankzij de inspanningen van de mensen.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de minister, dit kunt u geen 2 jaar meer volhouden. Een aantal organisaties spelen nu al met de idee zich uit de werkwinkels terug te trekken. Het is nog steeds niet duidelijk wie de dienstverlening zal regisseren. Momenteel is dit een taak van de VDAB. De VVSG en de VDAB discussiëren hier echter nog steeds over. Die discussie mag geen 2 jaar meer aanslepen, bepaalde knopen moeten worden doorgehakt.

Op basis van de opgedane ervaringen moet de structuur van de werkwinkels decretaal worden vastgelegd. De werkwinkels moeten blijven functioneren. Op dit ogenblik willen een aantal betrokken organisaties er al mee stoppen.

Minister Renaat Landuyt : Mijnheer Laurys, u mag zich niet door het lobbywerk van een aantal mensen laten beïnvloeden. U trapt hier gewoon in. Een paar mensen blijven steeds op zogenaamde drama's wijzen. Ik ken hun namen ondertussen al uit het hoofd.

Volgens die mensen is het grootste drama het feit dat niet op alle plaatsen op dezelfde manier wordt gewerkt. Op bepaalde plaatsen wordt niet volgens het oorspronkelijk concept gewerkt. Op al die plaatsen wordt op een andere manier gewerkt. Het resultaat is evenwel dat alle werkwinkels functioneren. De betrokken mensen spelen hierin een cruciale rol. De beste maatstaf is de bevraging van de klanten.

De heer Jan Laurys : De maatstaf is eigenlijk de dienstverlening aan de werkzoekenden. Momenteel gebeurt het vaak dat werkzoekenden die zich in een werkwinkel aanbieden naar het VDAB-kantoor van hun arrondissement worden doorverwezen omdat de nodige diensten in die werkwinkel nog niet zijn uitgebouwd. Dergelijke toestanden moeten uiteraard worden vermeden. Er is absoluut nood aan een regeling.

In zijn beleidsverklaring heeft de minister 7.500 extra banen in de sociale economie aangekondigd. Zoals mevrouw Declercq daarnet al heeft verklaard, zijn die jobs er nog steeds niet. In de sociale economie zijn een aantal arbeidsplaatsen gecreëerd. De aangekondigde 7.500 banen zijn er evenwel nog niet. Hetzelfde geldt voor de werkervaringsplaatsen. Ook in dit verband heeft de minister destijds 7.500 nieuwe banen in het vooruitzicht gesteld. Wat werkervaring betreft, is evenwel niets gebeurd. In dit geval kunnen we zelfs over een stilstand spreken.

Tijdens het congres over de tewerkstelling van personen met een handicap zijn de communautaire spanningen niet opgelost. Volgens de heer Voorhamme zouden deze besprekingen met minister Vandenbroucke een stuk vlotter moeten verlopen. We zullen zien wat er van in huis komt.

Tijdens de Werkgelegenheidsconferentie zijn 60.000 jobs in het vooruitzicht gesteld. Het is de bedoeling om door middel van dienstencheques 25.000 nieuwe banen te scheppen, om in de sociale economie 12.000 jobs te creëren en om in de social-profitsector 5.000 banen te creëren. Dit betekent dat er 18.000 echte nieuwe jobs zouden moeten komen. De uitvoering van de beslissingen van de Werkgelegenheidsconferentie zullen veel geld kosten, want het gaat grotendeels om gesubsidieerde jobs. Wie zich hierover ongerust maakt, hoeft echt geen negativist te worden genoemd.

Aangezien de heer Voorhamme er daarnet de loftrumpet over heeft gestoken, wil ik hier nog iets over de Vlaamse Ondernemingsconferentie zeggen, want de resultaten ervan zijn eigenlijk bedroe-

Laurys

vend. Het gaat om een slag in het water. De conferentie is met 3 weken verlengd, maar niet alle partners hebben de teksten uiteindelijk ondertekend. Ze is eigenlijk het gevolg van een illusie : het is niet mogelijk alles wat de Vlaamse regering op 4 jaar tijd niet heeft kunnen realiseren, nu even door middel van een dergelijke conferentie recht te trekken. De conferentie is een catalogus van bekende maatregelen geworden. De Vlaamse regering heeft enkel hernomen wat reeds in het actieplan van voormalig minister Gabriels was opgenomen, maar nooit is uitgevoerd.

In de Werkgelegenheidsconferentie, de Vlaamse Ondernemingsconferentie, het Pact van Vilvoorde, de verschillende akkoorden en andere economische initiatieven beperkt de Vlaamse regering zich steeds weer tot algemene verklaringen die nooit worden uitgevoerd. Dit is de rode draad doorheen onze kritiek : de Vlaamse regering moet stoppen met overleggen en beginnen met de uitvoering van al de aangekondigde maatregelen. *(Opmerkingen)*

Dit is voor ons zeer belangrijk. De Vlaamse regering moet haar beloftes niet meer herhalen, maar uitvoeren. Voor CD&V zijn de volgende elementen belangrijk : de strijd tegen de werkloosheid, een sluitende aanpak van de trajectbegeleiding van elke werkzoekende, gekwalificeerde opleidingstrajecten, beschutte werkplaatsen en een stabilisering van de structuren. Er moet ook een oplossing komen voor de 25.000 Gesco's. Harmoniseer dat statuut desnoods, als het niet kan worden gereguleerd. Mijnheer de minister, zorg er alleszins voor dat er concrete maatregelen komen en dat het niet bij woorden blijft.

In de mate dat de Vlaamse regering daar werk van maakt, zal ze kunnen rekenen op de steun van de oppositie. We zullen er alleszins nauwlettend op toezien dat dat ook effectief gebeurt. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mevrouw en heren ministers, collega's, de essentie van de politiek is de economie. Dat is misschien een gewaagde stelling, maar ik sta er voor 100 percent achter. Het laatste begrotingsjaar van deze legislatuur staat dan ook volop in het teken van het ontwikkelen en stimuleren van het eigen Vlaamse ondernemerschap.

Het Vlaamse tekort aan ondernemerschap is een realiteit. Die diagnose is intussen wel bekend, de studies zijn gemaakt en een hele reeks maatregelen zijn reeds genomen of staan op stapel. Ook werd onlangs de Ondernemingsconferentie afgerond met een hele reeks bijkomende voorstellen en acties.

Het beleid van minister Ceysens speelt duidelijk in op dit kernprobleem van de Vlaamse economie. Haar beleidsbrief staat dan ook grotendeels in het teken van het eigen ondernemerschap. Diverse maatregelen werden reeds genomen en kwamen hier reeds aan bod. Ik denk bijvoorbeeld aan de verhoging van de middelen voor innovatie : we kennen toch een jaarlijkse groei met 10 percent van de uitgaven voor Onderzoek en Ontwikkeling. Verder waren er acties op het vlak van e-government, de advies- en opleidingscheques, de rationalisering van de business-angels-netwerken en de hervorming en vereenvoudiging van de expansie-teunwetgeving.

Twee belangrijke maatregelen staan nu in de steigers. Ik hoop dat we nog deze week het ARKimesdesdecreet kunnen goedkeuren. Deze nieuwe regeling betekent een belangrijke stap voorwaarts in het overbruggen van de zogenaamde 'equity gap', zodat niet alleen nieuwe ondernemers aan het nodige kapitaal geraken, maar ook doorgroeiers de nodige middelen kunnen krijgen om hun nieuwe projecten te financieren. Internationale benchmarking heeft overigens uitgewezen dat de ARKimesdesregeling een zeer hoog hefboomeffect heeft in vergelijking met gelijkaardige maatregelen in het buitenland. Een hefboom van 5,7 ten opzichte van 2 in Nederland voor de Tante Agaath-regeling spreekt boekdelen.

Ook het voorstel van decreet inzake de vernieuwde waarborgregeling wordt eerstdaags besproken. Het is jammer dat de CD&V een poging heeft ondernomen om dit uit te stellen. Collega's, we stellen vast dat veelbelovende ondernemingen en projecten niet aan de nodige kredieten geraken omdat banken niet bereid zijn geld te verschaffen tenzij de onderneming stevige waarborgen verschaft, die ze vaak niet heeft. Desondanks wordt er weinig gebruik gemaakt van de huidige Vlaamse waarborgregeling, hoewel er duidelijk behoefte aan is. Vraag en aanbod zijn hier blijkbaar niet op elkaar afgestemd, en daarom werd een nieuwe waarborgregeling uitgewerkt. Redenen voor de 'mismatch' in de markt zijn de onbekendheid van de regeling, de administratieve rompslomp en vooral het gebrek aan responsabilisering van de banken. De nieuwe waarborgregeling wil dit verhelpen en neemt hiervoor

De Cock

Nederland als model, waar deze maatregel blijkbaar wel werkt. Met het ontwerp van decreet en het voorstel van decreet hopen we die equity gap dicht te rijden. Om het met een oneliner te zeggen: 'wie kapitaal zaait, zal ondernemerschap oogsten'.

Wat de administratieve vereenvoudiging betreft, wordt het beleid met nog grotere kracht voortgezet. De koppeling van de Vlaamse eenloketfunctie aan de federale ondernemingsloketten betekent dat de ondernemingen, ongeacht de overheid waarmee ze te maken hebben, alle formaliteiten aan één loket kunnen afhandelen. Positief daarbij is de creatie van de functie van accountmanager, die zal optreden als ombudsman voor de ondernemer.

Mijnheer de voorzitter, ondertussen is de Ondernemingsconferentie beëindigd en zijn de slotteksten bekend. Belangrijk is de belofte om in 2004 nog eens 114 miljoen euro extra uit te trekken voor het stimuleren van het ondernemerschap. Daarbij wordt ook getracht een aantal kostenbeperkende maatregelen in te voeren, bijvoorbeeld de inspanningen die de regering wil leveren om de energiekosten van de ondernemingen te verlagen.

De VLD dringt er in elk geval op aan dat maatregelen zoals groenestroomcertificaten, warmtekrachtkoppeling, gratis stroom, Kyoto-norm en andere, niet ten koste zouden gaan van het concurrentievermogen van ons bedrijfsleven. Dit zou immers alle andere stimulansen om het ondernemerschap te ondersteunen, doorkruisen en ondergraven. Dit is een verspilling van energie.

Uit de slottekst van de Ondernemingsconferentie blijkt dat de Vlaamse regering niet alleen de bestaande maatregelen zo vlug mogelijk zal operationaliseren, maar ook nieuwe maatregelen van dichtbij zal opvolgen. Er zal een task force worden opgericht, die de vooruitgang op een systematische manier zal monitoren via de 'scorebordmethode'.

De heer Eric Van Rompuy : Iedereen spreekt over de Ondernemingsconferentie. Mevrouw de minister, we hebben nog geen tekst van deze conferentie. Wat is de 'time table' ? Wat is de budgettaire implicatie ? Wat zal naar het parlement komen ? Wat kunt u als minister doen ? (*Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren*)

Mijnheer de voorzitter, de heer De Cock spreekt over de 'scorebordmethode' van minister-president Somers. Daarmee bedoelt hij waarschijnlijk dat er ergens een scorebord is, waar bijgehouden wordt

wat men gaat doen. Ik, als lid van het parlement, vraag wanneer de tekst van de Ondernemingsconferentie zal worden uitgevoerd. Dit zijn toch essentiële vragen van het parlement ?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, ik zal het 'scorebord' verduidelijken. De afspraak is dat de tekst en de tijdens de Ondernemingsconferentie afgesproken maatregelen maand na maand worden opgevolgd, om te zien hoever we staan en welk traject is afgelegd.

Inzake ARKImedes en de waarborgregeling wordt op alle banken gezegd dat deze zaken er moeten komen. Als effectief in kaart wordt gebracht wat er gebeurt, kunnen we aantonen dat al het mogelijke wordt gedaan. Er kan heel veel opgenomen worden in de timing. Voor de waarborgregeling, bijvoorbeeld, was er in de commissie voor Economie een hoorzitting over de financiering en de moeilijkheden die ondernemingen hebben om aan een waarborg te geraken.

We zullen alles punctueel in kaart brengen, om aan de buitenwereld te tonen waaraan de tijd – tussen een unaniem goedgekeurde maatregel met een unaniem positief advies, bijvoorbeeld van de SERV, en de zichtbaarheid op het terrein – wordt besteed. Dat is de ambitie van het 'scorebord'.

Heel veel zaken, bijvoorbeeld de ARKImedesregeling, moeten ook een Europees traject doorlopen. Met het 'scorebord' zullen we aantonen hoe het traject loopt en duidelijk maken dat het echt de ambitie is om de maatregel door te voeren, maar dat het voor de overheid onmogelijk is om een vandaag genomen maatregel, vandaag te implementeren.

De heer Eric Van Rompuy : Kunnen wij dat scorebord krijgen ? Wij moeten mee scoren want u moet ermee naar het Vlaams Parlement komen. Een economisch decreet goedgekeurd krijgen, duurt minstens zes maanden – ik heb daar ervaring mee. Ik zou graag voor het einde van de stemming over de begroting 2004 dat scorebord eens zien.

Minister Patricia Ceysens : Dat scorebord wordt maand na maand bijgehouden door de minister-president en de administratie. Ze hebben een nulpunt bepaald na het afronden van de ondernemingsconferentie. Waarschijnlijk zal men in januari voor de eerste keer samenkomen om te zien wat er met de maatregelen is gebeurd, wat de administratie heeft gedaan en hoe zal worden voortgegaan.

Ceysens

Een aantal zaken zullen per decreet ingediend worden in het Vlaams Parlement. In uitvoering van de ondernemingsconferentie zullen we vrijdag opnieuw het ontwerp van decreet over de huizen van de Vlaamse economie bespreken. Dat moet naar het Vlaams Parlement dat voluit de bevoegdheid heeft erover te debatteren. Andere dingen komen niet naar het parlement. Ik hoop dat in het parlement de bereidheid bestaat om over dingen waarover unanimiteit bestaat dat ze nodig zijn, niet alle procedures te bespelen om ze niet gerealiseerd te krijgen. Dit vind ik een heel grote nuance.

De heer Eric Van Rompuy : Als u dat zo lief en vriendelijk vraagt zoals nu, zouden we dat wel kunnen activeren.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Van Rompuy, als het daaraan gelegen is, vraag ik u met de breedste glimlach die ik u kan geven, of we alstublieft donderdag ARKimedés plenair kunnen behandelen en erover stemmen zodat we een tandje kunnen bijsteken bij de aanmelding bij Europa.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik heb begrepen dat de heer Van Rompuy ermee akkoord gaat om het ontwerp van decreet donderdag te behandelen. Het lijkt me een belangrijk signaal aan het bedrijfsleven dat het Vlaams Parlement snel werk wil maken van het investeringskapitaal, waar men zo op zit te wachten.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : De heer Van Rompuy kan met zijn vraag over het scorebord duidelijk scoren. Hij heeft alle kans om donderdag te scoren door het ARKimedésdecreet goed te keuren.

Bovendien wil ik iedereen aanbevelen de website van het VEV eens te bekijken. U zult hier heel veel informatie over vinden.

Ik kom terug op het risicokapitaal. De VLD-fractie is er voorstander van om op korte termijn werk te maken van de vriendenlening die is aangekondigd en tegemoetkomt aan de noden van vooral kleine starters of eenmanszaken. Op het vlak van de administratieve vereenvoudiging is er verwezen naar de accountmanagers, maar ook de inkorting van de procedures voor bouw- en milieuvergunningen is een belangrijke stap. De tekst van de ondernemingsconferentie die in extenso op de website te

vinden is, bevat ook nog een flink deel andere maatregelen die op korte termijn moeten en kunnen worden gerealiseerd.

Daarvoor is volgens mij een samenwerking nodig met de federale overheid. Op het vlak van de ondernemingsloketten is er al vooruitgang geboekt met betrekking tot deze samenwerking. Er is een bereidheid om tot een koppeling te komen. De reacties van de federale excellenties Moerman en Van Quickenborne laten vermoeden dat de federale regering zich ook wil inspannen om de doelstellingen van de ondernemingsconferentie te realiseren.

Dames en heren ministers, uw beleidsbrief, de begroting 2004, de maatregelen en intenties voorzien in de ondernemingsconferentie en de reacties van de federale regering, tonen aan dat het stimuleren van het ondernemerschap een prioriteit is en blijft voor deze regering. Bovendien komen er stilaan ook meer signalen dat de economische conjunctuur opnieuw aantrekt. Dat moet ons optimistisch stemmen. Vlaanderen moet opnieuw één van de meest dynamische regio's van Europa worden. Wat dat betreft is de begroting 2004 alleszins een duidelijke stap in de goede richting. Alleen dan zal Vlaanderen zich verzekeren van meer welvaart en meer welzijn. Dat bevestigt mijn beginstelling dat de essentie van de politiek de economie is. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, geachte leden, ik wil enkele woorden zeggen over het buitenlands beleid. Mevrouw de minister, nu 90 percent van deze zittingsperiode achter de rug is, lijkt het me nuttig om deze regering te beoordelen aan de hand van de ambitieuze strategische doelstellingen die ze zelf had vooropgesteld. Het waren er vier. Ten eerste wou men Vlaanderen politiek meer stem geven in de EU en andere multilaterale fora. Ten tweede wou men de positie van Vlaanderen versterken als volwaardige actor en partner voor bilaterale relaties. Ten derde wou men de welvaartscreatie in Vlaanderen ondersteunen en de economische impact van Vlaanderen vergroten. Ten vierde wou men dat Vlaanderen een bijdrage zou leveren om de verschillen qua welvaarts- en welzijnsniveau tussen de westerse landen en de landen in ontwikkeling te verkleinen. Dat laatste behoort veeleer tot de bevoegdheid van minister Sannen.

Van Overmeire

Precies 10 dagen geleden vond in De Schelp de staten-generaal van het OVV plaats. Professor Schramme schetste daar de mogelijkheden waarover een Vlaams minister van Buitenlandse Aangelegenheden beschikt binnen het Belgische federalisme. Ze formuleerde het als volgt : ‘Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beleidsniveaus, Vlaams en federaal. Dit is een uniek gegeven, dat geen vergelijkbaar voorbeeld kent in de rest van de wereld. Voortaan zou men, in plaats van over het Belgisch buitenlands beleid te spreken, dan ook moeten spreken over het buitenlands beleid van de Belgische federatie, waarbij alle beleidsniveaus volwaardig participeren.’

Dit is natuurlijk de theorie. De werkelijkheid is helaas helemaal anders. Men moet natuurlijk op de eerste plaats de ambitie hebben om een eigen Vlaams buitenlands beleid te voeren. De voorbije jaren hebben we verschillende ministers op de catwalk van het buitenlands beleid zien lopen, ieder met zijn eigen stijl en accenten, maar ook met één constante, namelijk een laag profiel inzake buitenlands beleid en het zorgvuldig vermijden van elk wrijvingspunt met federaal minister Michel. Er was geen sprake van nevensgeschiktheid, maar van een volledige ondergeschiktheid aan de federale overheid. Dat is de realiteit van het Vlaams buitenlands beleid de voorbije jaren.

Het is mijn overtuiging dat die opeenvolgende ministers die we hier hebben gekend, deze bevoegdheid als een volstreekte bijkomstigheid beschouwden, en dat ze niet geïnteresseerd waren in de kansen die voor het grijpen lagen. Mevrouw de minister, bij uw aantreden als minister hebt u het wat ongelukkig geformuleerd. Uw uitspraak zal u helaas blijven achtervolgen. Ik citeer : ‘Buitenlands beleid, dat is vooral buitenlandse gasten ontvangen, denk ik. Ik zal mijn Engels een beetje moeten bijschaven.’ Helaas is dit ook de realiteit wat het Vlaamse buitenlands beleid betreft.

Ik haal terzake twee voorbeelden aan. Ten eerste zijn er de bilaterale contacten met Marokko. Vlaanderen zou weggaan uit Centraal-Afrika en de klemtoon gaan leggen op Zuid-Afrika, wat groten-deels gebeurt en goed is, maar ook op Noord-Afrika. Bij dat laatste zou Marokko, gezien de aanwezigheid van een grote Marokkaanse gemeenschap in ons land, een prominente plaats krijgen. Welnu, op het einde van deze zittingsperiode is er welgeteld één project dat terzake loopt, als ik het goed gelezen heb. Het gaat over het ondersteunen door Vlaanderen van de ontwikkeling van het vrouwe-

lijk ondernemerschap in Marokko. Op zich is dit heel verdienstelijk, maar op een hele zittingsperiode is dat toch wat mager, als Marokko een van de landen moet zijn waarmee we een bevoorrecht partnerschap willen uitbouwen.

Ten tweede en nog belangrijker is er de ambitie van deze regering om de rol van de constitutionele regio's in de EU te versterken. De Vlaams-Blokfractie stond steeds sceptisch tegenover de strategie van de regio's. We geloven dat Vlaanderen alleen maar als lidstaat een stem kan krijgen in de EU. Vlaanderen moet daartoe dus onafhankelijk worden. Die strategie van de regio's leidt dus tot niets.

Ik vrees dat we opnieuw gelijk krijgen. Want waar staan we na 4,5 jaar paarsgroen ? We zijn op een cruciaal moment gekomen voor de Europese Unie, met zowel een uitbreiding als een verdieping. De Europese conventie is achter de rug, en iedereen heeft het over de Europese grondwet. Elke week komt het federaal adviescomité bijeen om verslag uit te brengen over de stand van zaken, maar op Vlaams niveau gebeurt er niets. Er is gewoon geen interesse in wat daar gebeurt, al gaat het om cruciale momenten in de uitbouw van Europa.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Denen, Finnen, Ieren, Slovenen, Slovaken, Cyprioten, Esten, Letten en Litouwers zijn stuk voor stuk naties die kleiner zijn dan Vlaanderen, maar ze zitten wel aan tafel, en zijn wel betrokken. De Vlamingen moeten zich echter tevreden stellen met een paar kruimels. Bijvoorbeeld alleen al op het punt van de rechtstreekse toegang tot het Hof van Justitie voor individuele regio's met wetgevende bevoegdheid staan we nog even ver als 4 jaar geleden ; nergens dus. En dan heb ik het nog niet over de split vote, een idee dat hier een tijdje opgang maakte, maar waarover nu zelfs niet meer wordt gesproken. We zullen dat trouwens opnieuw moeten bekijken wanneer de Europese grondwet van kracht wordt.

Mevrouw de minister, in uw beleidsbrief lees ik dat er verschillende elementen zijn in het ontwerpverdrag die voor verbetering vatbaar zijn, maar dat Vlaanderen geen voorstander is van het doorbreken van het precaire compromis dat in de conventie werd bereikt. We halen als regio dus niets in huis, maar we zijn geen voorstander van het doorbreken van het compromis. Wat is het probleem ? Is onze positie in Europa niet belangrijk genoeg ? Of zou een beetje meer Vlaamse ambitie de Euro-

Van Overmeire

pese carrièreplanning van Verhofstadt in het gedrang brengen ? Wat een verschil tussen de theorie die 10 dagen geleden werd geschetst door professor Schramme en de bittere realiteit.

Op pagina 25 van uw beleidsbrief lees ik dat de regering werkt aan een nieuwe visuele identiteit voor Vlaanderen. Ze komt er midden 2004, een wat bijzonder gekozen moment. Dat doet me denken aan de vroegere discussie naar aanleiding van het feit dat sommigen de Vlaamse leeuw als symbool van Vlaanderen weliswaar niet helemaal wilden opdoeken, maar toch naar de achtergrond wilden schuiven. Ik hoop dat u me op dit vlak kunt geruststellen dat de nieuwe visuele identiteit, die blijkbaar nog helemaal op het einde van de regeerperiode tentoon moet worden gespreid, niet neerkomt op het wegmoffelen van de Vlaamse leeuw als symbool van Vlaanderen. Het is immers een goed symbool dat we verder moeten blijven uitdragen.

Ook onze fractie heeft het buitenlands beleid altijd gezien als iets dat de partijpolitieke grenzen overstijgt. We hebben zo veel mogelijk steun gegeven aan elke vorm van Vlaams buitenlands beleid, maar nu wordt het wel heel moeilijk. Ik begrijp niet goed hoe een minister met zoveel capaciteiten en ambities – dat hebben we de hele middag al mogen aanhoren – uiteindelijk zo weinig realiseert op een terrein waar zoveel kansen liggen, zo weinig ambitie toont, en haar bevoegdheid zo stiefmoederlijk behandelt. Het is dan ook uitgesloten dat we uw beleidsbrief en uw begroting op dit vlak steunen. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, met een boutade zouden we kunnen zeggen dat de parlementaire aandacht voor ontwikkelingssamenwerking omgekeerd evenredig is met de publieke aandacht voor rechtvaardige noord-zuidverhoudingen. Ik probeer vandaag iets goed te maken en zal het in mijn betoog alleen over ontwikkelingssamenwerking hebben.

Het budget dat Vlaanderen vrijmaakt, blijft eigenlijk uiterst beperkt. Alles samen komen we aan ongeveer 18 miljoen euro, terwijl het federale budget 1,3 miljard euro bedraagt. Voor een welvarende regio als Vlaanderen, met een ruim draagvlak voor een rechtvaardiger verdeling van welvaart en welzijn, wat mag blijken uit het jaarboek 2003 van

11.11.11, blijft dit zeer bescheiden., veel te bescheiden eigenlijk.

Al wie zich met ontwikkelingssamenwerking bezighoudt, met een groot of een klein budget, kan er niet omheen dat onze samenleving de voorbije jaren door een paar wijzigingen wordt gekenmerkt. De veranderingen hebben te maken met de globalisering en de individualisering. Het zijn aspecten die ook de discussie over een duurzame samenleving, een andere economie en armoedebestrijding grondig beïnvloeden. Tegen die achtergrond pleit Groen! onder andere voor een meer centrale rol van de Verenigde Naties, die boven de Wereldhandelsorganisatie moet staan, en voor een Europese Unie, die haar democratie intern moet versterken en samen met de ontwikkelingslanden moet strijden voor een meer rechtvaardige wereldorde.

Het is alvast positief dat voor ontwikkelingssamenwerking vanuit Vlaanderen wordt uitgegaan van een aangesloten bij de hedendaagse ontwikkelingsagenda zoals die wordt geschreven en voortdurend wordt bijgewerkt op internationale bijeenkomsten : de algemene millenniumvergadering van de Verenigde Naties, de conferentie voor de financiering van de ontwikkeling in Monterrey, de wereldtop over duurzame ontwikkeling in Johannesburg enzovoort. Dat is het algemene kader voor een Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en de toetssteen voor Vlaamse programma's, projecten en principes.

We staan voor een cruciaal moment in de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Er zal niet langer worden gewacht met een wettelijke fundering, een decretale verankering van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Maar liefst vier decreten zitten in de pijplijn : een over educatie, een over de gemeentelijke convenants, een over het waarborgfonds en een heus kaderdecreet. Dit decretaal verankeren van ontwikkelingssamenwerking, zal zeker zorgen voor stabiliteit en voor kwaliteit van onze ontwikkelingssamenwerking. Er komt daardoor ook duidelijkheid over het gebruik en de toewijzing van de financiële middelen. Het zou goed zijn dat al deze decreten in het voorjaar worden behandeld.

Over het concrete beleid wil ik kort zijn : het wordt gekenmerkt door continuïteit, door een keuze voor kwaliteit en voor de vlucht vooruit, en door duidelijkheid. Wat er gebeurt op het vlak van samenwerking met partnerlanden, op het vlak van educatie en sensibilisering, op het vlak van stimulansen voor gemeenten, is de logische en consequente voortzetting van wat in het verleden op sporen werd gezet.

Ramon

Wat de convenants betreft, komen we stilaan aan het einde van de experimentfase. Gedurende een aantal jaren werd expertise opgedaan via verscheidene gemeenten. Vanuit respect voor de gemeentelijke autonomie en voor de diverse vormen van invulling van zo een convenant, kan in de toekomst invulling worden gegeven aan de ondersteuning van wat op gemeentelijk vlak gebeurt inzake de noord-zuidproblematiek. Er wordt ook gekozen voor een kwalitatief beleid. Dat blijkt uit de goed onderbouwde strategienota's, de implementatie van de project-cycle-managementmethode, de capaciteitsopbouw in gemeenten onder begeleiding van de VVSG, enzovoort.

Mijnheer de minister, de vlucht vooruit hebt u genomen met de waarborgverlening. Na vele jaren komt er eindelijk wat schot in de zaak op het domein van micro-kredieten. Uw krediet en dat van uw voorgangers was trouwens bijna op. En last but not least is er de stopzetting van het horizontaal beleid. Terecht, want het werkte niet, ondanks alle mooie beloftes over coördinatie en aansturing.

Wat kan beter ? Welke vragen blijven bestaan ? Het budget blijft zeer beperkt. Het gevaar bestaat dat een aantal waardevolle aanvragen worden voorgelegd, maar niet kunnen worden gehonoreerd. Misschien lokt dat een vorm van frustratie uit ? Hoe zit het met het personeel ? Dreigt u niet in ademnood te komen als u de voorliggende programma's enkel nog wil uitvoeren ? Waarom moet het zo tergend langzaam vooruit gaan in de samenwerking met Marokko en Mozambique ?

Mijn laatste bezorgdheid betreft de operatie beter bestuurlijk beleid. Het beleidsveld internationale samenwerking zal worden ondergebracht in het departement Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking. Daar zal de strategische planning gebeuren. Hoe autonoom zal ontwikkelingssamenwerking kunnen blijven ? Ik verwijs hier graag naar de kritiek van de noord-zuidbeweging die stelt dat de bevoegde minister op federaal vlak maar iets meer dan de helft van zijn budget zelf beheert.

Tot slot : Vlaamse ontwikkelingssamenwerking baseren op duidelijke decretale fundamenteën, en daarmee kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit verzekeren, is bijzonder belangrijk en een mooi toekomstperspectief. Ik hoop dat daarmee ook het principe van de wederkerigheid wordt verankerd. Leren kijken met de ogen van het Zuiden zal ons

op zijn minst het begrip 'ontwikkeling' divers leren invullen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, dames en heren, we moeten de Vlaming er niet van overtuigen hoe belangrijk onze economische relaties met het buitenland zijn, en hoeveel invloed de wereldsituatie heeft op de onze.

De afgelopen tijd kregen we dat vaak te zien op nogal pijnlijke wijze. Als de globale economie vertraagt, voelen we dat onmiddellijk. We mogen niet vergeten dat we precies aan die sterke relaties met het buitenland een groot deel van onze welvaart te danken hebben. We beschikken over een open economie. Het moet ons dan ook verheugen dat de Vlaamse export in 2002 – en zelfs dit jaar – meer dan behoorlijk stand heeft gehouden. In 2002 stond de Vlaamse uitvoer voor bijna 78 percent van de Belgische, en bedroeg een totale waarde van meer dan 175 miljard euro. In vergelijking met 2001 betekende dit een stijging in absolute termen van 9,45 percent. Vlaanderen is het enige gewest dat een positieve groei van de uitvoer kan voorleggen. Tegelijk slaagde Vlaanderen erin – zelfs in 2002, dat wereldwijd zo ongunstig was voor het internationaal ondernemen – meer buitenlandse investeringen aan te trekken.

De Nationale Bank van België had tot 2001 enkel cijfers voor de BLEU, maar vanaf 2002 ook voor België. Voor Vlaanderen zijn helaas geen aparte cijfers voorhanden. De minister heeft beloofd om daar werk van te maken. We zullen weldra over Vlaamse cijfers beschikken. Men werkt daaraan in het kader van het Steunpunt Ondernemen. Voor België toont een studie van het Federaal Planbureau in ieder geval een snelle groei van de directe buitenlandse investeringen van en naar ons land sinds 1998. Betrouwbare studies – onder meer van The Economist Intelligence Unit – tonen aan dat we in de komende jaren erg aantrekkelijk blijven als investeringsregio.

Ik citeer uit De Standaard : 'België niet langer nettoverkoper. Aantal fusies en overnames blijft afnemen. België was in de periode 1997-2000 duidelijk een nettoverkoper, maar die trend werd sinds 2000 een halt toegeroepen en nu houden koop en verkoop elkaar min of meer in evenwicht.' De tendens gaat in de goede richting.

Deze prestaties zijn in de eerste plaats de verdienste van onze bedrijven en werknemers. Zij zijn het

Platteau

die onze producten en diensten zo'n goede naam in het buitenland hebben bezorgd. Zij zijn het die Vlaanderen internationaal bekendmaken als een regio van hardwerkende, meertalige, goedgeschoolde en flexibele mensen, waar het goed is te investeren.

De overheid heeft de taak om de economische troeven van Vlaanderen in het buitenland zo goed mogelijk uit te spelen. Dat moet in twee richtingen gebeuren : bedrijven naar aantrekkelijke exportmarkten begeleiden en buitenlandse investeerders wijzen op de mogelijkheden bij ons. Ik ben blij te mogen zeggen dat de Vlaamse regering en de bevoegde minister die dubbele taak voortreffelijk waarmaken. Uit de beleidsbrief en de begroting blijkt overigens dat dit ook volgend jaar zal gebeuren.

Volgend jaar komt het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen of FIT op kruissnelheid. Dat zal de inbedding van de Vlaamse economie in de wereldeconomie ten goede zal komen, en het artikel in De Standaard bevestigt dit. FIT zal beschikken over meer dan tachtig standplaatsen in de wereld. Wat betreft de exportmogelijkheden moeten ze de ogen en oren van economisch Vlaanderen in het buitenland worden. Tezelfdertijd zijn ze het uithangbord van onze Vlaamse troeven inzake investeringen bij ons. De scheiding tussen beide taken bestaat, maar ze is niet absoluut. Er moet een osmose komen door de vertegenwoordigers van de oude Dienst Investeren in Vlaanderen en Export Vlaanderen zo veel mogelijk op dezelfde plaats samen te brengen. Dat zal de kruisbestuiving ten goede komen.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Wat de stand van zaken betreft, kan ik zeggen dat de tekst voor advies naar de Raad van State is gestuurd. We hopen na het kerstreces een antwoord te krijgen. We zullen de tekst dan onmiddellijk bij het parlement indienen.

De heer Stefaan Platteau : De creatie van FIT zorgt ervoor dat de soms artificiële scheiding van de DIV en Export Vlaanderen wordt opgeheven. De Vlaamse regering verhoogt zo het rendement van de aangewende middelen. De werkingsdotatie van 31,5 miljoen euro zal onze exporterende bedrijven en onze economische uitstraling in het buitenland een stevige duw in de rug geven.

Tot slot wil ik nog zeggen dat het er niet toe doet of de Vlaamse zendingen worden vergezeld door een prins. Dat is niet zo belangrijk. Het komt er echter op aan dat we onze bedrijven begeleiden en steunen, en bedrijven die hier willen investeren ook goed opvangen. Op dat vlak is er sprake van een trendbreuk, en daarom zullen we met enthousiasme deze begroting goedkeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, geachte collega's, over het Vlaams buitenlands beleid wil ik hier herhalen wat ik in de commissie al heb gezegd : 'Ik verheug me over het feit dat de minister ernaar streeft om Vlaanderen en ook alle andere regio's met wetgevende bevoegdheid meer betrokkenheid, aanwezigheid en zeggingskracht te geven in EU-verband. In de mate dat we die doelstelling weten te realiseren, zal het voor ons immers ook gemakkelijker zijn om ons in de wereld te profileren.' Tot daar mijn uitspraak in de onderhavige commissie.

In de begroting 2004 en de daarbijbehorende beleidsbrief betekent het project Flanders DC een stap vooruit. De minister wil de ondernemingen aanzetten tot meer creativiteit. Zij is ervan overtuigd dat de regio's een belangrijke rol vervullen in de uitbouw van de economische welvaart. Zij wil samenwerkingsverbanden realiseren met regio's binnen en buiten Europa. Op 19 februari 2004 zullen onderhavige regio's aan een startconferentie deelnemen. Deze startconferentie zal door de Europese Commissie worden gepatroneerd. Europees commissaris Busquin heeft besloten zijn geplande zending naar Shanghai uit te stellen om er aanwezig te kunnen zijn.

Met het project Flanders DC zit het Vlaams buitenlands beleid duidelijk op het goede spoor. Ik feliciteer minister Ceysens hiervoor en verheug mij over het feit dat zij blijft ijveren om te allen tijde en snel middelen ter beschikking te stellen in geval zich ergens een grote ramp voordoet. Het siert Vlaanderen urgente noodhulp te bieden in acute noodsituaties, zoals dat in 2003 gebeurde. Ik geef een paar voorbeelden. Zo werd er in drinkbaar water voorzien voor de slachtoffers van de aardbeving in Algerije, en werd er voedselhulp aan Mozambique geboden.

In de begroting 2004 werd, zoals in 2003, in een krediet van 65 miljoen euro of 2,6 miljard frank voorzien. Op 1 mei 2004 zal de EU 25 landen tellen. Estland, Letland, Litouwen, Polen, Hongarije,

Moreau

Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Cyprus en Malta komen bij de huidige 15 EU-landen. Er wordt een bijzonder belangrijke stap gezet in de wordingsgeschiedenis van de Europese Unie. Wij kiezen resoluut voor meer vrede, stabiliteit en democratie in Europa. De uitbreiding naar Centraal- en Oost-Europa zal van de Europese Unie de grootste economische markt ter wereld maken en bijgevolg ook voor Vlaanderen onmiskenbare voordelen opleveren. Dat is een goede reden om optimisme uit te stralen.

Turkije werd door de Europese Raad van Helsinki in december 1999 formeel als kandidaat-lidstaat erkend, maar werd nog niet klaar bevonden om toetredingsonderhandelingen aan te vatten. Sommige basisrechten en vrijheden worden in dit land nog steeds beknot. Er zijn nog altijd problemen met corruptie, mensenhandel, mishandeling en martelpraktijken. De mensenrechten worden nog steeds met voeten getreden.

Het niet naleven van de mensenrechten in Turkije kan ik illustreren met de slechte behandeling van de Koerden. Zij vormen een minderheidsgroep. In Turkije leven 20 miljoen Koerden. De meesten van hen leven in Zuidoost-Turkije. De Koerden strijden al eeuwen voor hun rechten, maar worden hard en meestal op een weinig menselijke manier aangepakt. Te veel Koerden worden in dit islamitische land geïntimideerd, weggepest, opgepakt, opgesloten en vaak onmenselijk behandeld. Ik herhaal dat de mensenrechten door de Turkse verantwoordelijken al te vaak met voeten worden getreden.

Het respect voor de mensenrechten fungeert als een fundamentele toetssteen die zonder meer bepalend is voor de EU-toetreding. De zogenaamde criteria van Kopenhagen zijn ultieme vereisten, waaraan moet worden voldaan om tot de EU te kunnen toetreden. Een aantal van de criteria zijn : het respect voor de rechtstaat en de democratische spelregels, de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de bescherming van de minderheden, enzovoort.

Ik dring er bij de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement sterk op aan dat iedereen waakzaam zou blijven inzake het EU-lidmaatschap van Turkije. Dat mag niet worden goedgekeurd zolang de mensenrechten er worden geschonden. Elk toetredingsverdrag moet in België ook door het Vlaams Parlement worden goedgekeurd. Vlaanderen mag geen toegevingen doen op het vlak van het respect voor de fundamentele waarden, niet voor Turkije,

maar ook niet voor eventueel andere toekomstige kandidaat-lidstaten. De VLD zal de begroting 2004 inzake Buitenlandse en Europese Aangelegenheden goedkeuren.

Als verslaggever van het buitenlands beleid deel ik mee dat alle commissieleden van de meerderheidspartijen de begroting 2004 zullen goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Dames en heren, we vatten nu de bespreking aan van de thema's leefmilieu, natuurbehoud, ruimtelijke ordening, openbare werken, mobiliteit en energie.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, deze materie is iets technischer dan het gloedvolle betoog van de heer Moreau. Het einde van de paars-groene legislatuur is in aantocht.

Heeft Groen! gewogen op dit beleid ? Het antwoord is positief. Groen! heeft verschillende keren voor crisissen gezorgd door een enge en eenzijdige kijk op bijvoorbeeld de afbakening van de kwetsbare gebieden, op de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur, door steeds strenger te willen zijn dan Europa, door een bitse discussie met de landbouwsector en vooral door de vele discussies met de vorige minister-president.

Is het leefmilieu er onder Groen! beter op geworden ? Het Mira-T-2003-rapport dat vorige week werd voorgesteld, is niet positief. De huishoudelijke afvalberg steeg voor het eerst niet, maar dit was de voortzetting van een tendens die reeds in de vorige legislatuur was ingezet door selectieve ophaling, preventie, enzovoort. De dioxines in de lucht daalden door maatregelen bij de verbrandingsovens. Dit zijn twee positieve noten in een somber debat, waarin vooral de forse stijging van het energieverbruik de krantenkoppen haalde. Met de Kyoto-norm die in 2010 moet worden gehaald, moeten we enorm zware inspanningen leveren.

Waarschijnlijk hebt u de uitspraken gehoord van de commissaris voor Energie van de Europese Commissie : de broeikasgassen stegen met 12,5 percent in plaats van te dalen met 7,5 percent tegenover 1990. We zullen dus nog heel wat minder CO₂, zwaveldioxide en stikstofdioxide moeten uitstoten.

Wat het MIRA-T-rapport voor 2003 betreft, titelde Het Laatste Nieuws : 'Gebuisd over heel de lijn.'

Matthijs

Beter kan ik dit atypische beleid van paars-groen niet samenvatten. De leefmilieubegroting kan ik onder dezelfde noemer plaatsen want de juiste prioriteiten werden mijns inziens niet gesteld.

Waterzuivering is cruciaal voor een beter leefmilieu en een must voor Europa. Steden en gemeenten hebben projecten ingediend voor 650 miljoen euro. Er wordt echter slechts 153 miljoen euro uitgetrokken. Dat bedrag lijkt me twijfelachtig, mijnheer de minister. Voor uw achterban wordt nochtans wel geld uitgetrokken.

Ik wil het ook hebben over de VMW. Op 28 maart 2003 besliste de regering bij de begrotingscontrole de aandelen van het Vlaams Gewest in de VMW te verkopen, dit om aan de groeiende vraag voor subsidiëring van gemeentelijke en stedelijke rioleringsdossiers te kunnen voldoen. Die aandelen zijn een historische vorm van subsidie voor de drinkwatermaatschappijen om te investeren in de drinkwatervoorziening van de bevolking. Dat was het geval tot in de jaren negentig. Andere drinkwatermaatschappijen moeten hun subsidies niet afgeven. De VMW wordt hierdoor benadeeld, en dreigt zelfs te worden opgesplitst.

Het doel van deze operatie was middelen te creëren voor investeringen in rioleringswerken. In 2002 werden immers 230 goedgekeurde projecten doorgeschoven naar de volgende jaren. Bij de begrotingscontrole 2003 raamde men het bedrag van de verkoop van die aandelen op 75 miljoen euro, waarvan 50 miljoen euro voor de subsidiëring van gescheiden rioleringen en 25 miljoen euro voor Aquafin. Toen reeds heb ik gezegd dat het onmogelijk was om dat bedrag te realiseren in 2003. De tijd heeft me gelijk gegeven.

Nu blijkt dat er in de begroting 100 miljoen euro staat ingeschreven. Het doel is niet langer investeringswerken in rioleringen. Mijnheer de minister, ik citeer uit uw toelichting: 'De middelen uit de verkoop van de VMW, waarvan de opbrengst op 100 miljoen euro wordt geraamd, worden in de middenbegroting verdeeld naar andere bestedingen, bijvoorbeeld de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel. Er is dus in de begroting geen directe band meer tussen de verkoop van de VMW-aandelen en de kredieten voor leefmilieu.'

Hieruit blijkt dat de regering gewoon middelen zocht om de begroting op papier te doen kloppen. Dat hiervoor een maatschappij met een unieke

knowhow mogelijk wordt ontmanteld en versplinterd, is voor de regering van geen tel.

In 2002 stonden er 230 goedgekeurde projecten op de wachtlijst. Het kabinet dacht de achterstand op 2 jaar tijd te kunnen inhalen. Er zijn echter meer dan 700 aanvraagdossiers bij gekomen. Dat is positief omdat het aantoont dat steden en gemeenten belangstelling hebben en zich willen conformeren aan de Europese richtlijn.

Wat Aquafin betreft, stel ik vast dat de investeringsinspanning sterk vermindert. Aquafin krijgt op papier 148 miljoen euro voor investeringen. Hiervan gaat slechts 75 miljoen werkelijk naar nieuwe investeringen. Mijnheer de minister, u durft eraan toe te voegen dat er een wachtlijst voor gemeentelijke rioleringsdossiers is en ook dat de doelstellingen inzake waterkwaliteit van de Europese richtlijn stedelijk afvalwater moeten worden gehaald. Het bedrag is dus onvoldoende.

Hoe zit het met de zonering? Belangrijk is het dat de gemeentebesturen met Aquafin en de VMM kunnen onderhandelen om te zien waar welke investeringen moeten gebeuren. Uw voorgangster, mevrouw Dua, heeft gezegd dat ze nog wachtte op de kadastrale plannen. Ze moest daarvoor 11 miljoen betalen aan minister Reynders. Hoe staat het daarmee? Ze zijn essentieel om te kunnen starten met de investeringen en om ze toekomstgericht te gebruiken.

Het is nu ongeveer een jaar geleden dat er oversstromingsdrama's waren in Oost-Vlaanderen, meer bepaald in Gent, Dendermonde en Geraardsbergen. Minister Van Mechelen zei op 19 maart 2003 dat hij hypergevoelig is voor de problemen van wateroverlast. Een van de maatregelen was het vastleggen van een decretale basis voor de oprichting van het Rubiconfonds, dat de minister van Leefmilieu in staat zal stellen om de noodzakelijke werken uit te voeren en aankopen te doen om de wateroverlast te bestrijden. Dit fonds is nog niet operationeel. Er werden nog geen middelen voorzien.

Hoe wordt de wateroverlast aangepakt? Men heeft kleine investeringen gedaan. De oplossing ligt echter in een uitwateringsinstallatie in Terneuzen. Bij mijn weten zijn er echter, wat dat betreft, nog geen stappen gezet.

Ook voor de stookolietechnici heeft de regering geld nodig. Wat doet ze echter? De homologatie voor brander- en stookolietechnicus wordt verhoogd van 5 euro naar 125 euro. De argumentatie is dat dit een retributie is voor hun scholing, de ad-

Matthijs

ministratie bij de erkenning van hun opleidingscentrum, het onderzoek naar de kwaliteit van de opleiding en materialen, enzovoort. Hiervoor dient het bedrag echter niet ! Wat heeft het voor zin de werknemer een opleidingscheque te geven, zodat zijn opleidingskost wordt gehalveerd, als vervolgens de homologatie zoveel duurder wordt gemaakt ?

Dit is trouwens geen retributie. Dit gebeurt om een controlemechanisme in het leven te roepen. De procedure hiervoor ligt nog niet vast. Of dit zal worden uitgevoerd, is een groot vraagteken, en wordt doorkruist door het aangekondigd decreet op de titels van beroepsbekwaamheid.

We hebben steeds gezegd dat de Europese richtlijnen moeten worden omgezet. We moeten echter niet strenger zijn dan Europa vraagt. Dit is echter telkenmale gebeurd, én met de wijziging van het decreet van 1997 op het natuurbehoud, én met het decreet op het integraal waterbeleid. Mijnheer de minister, u gaat veel verder dan Europa vraagt.

De nieuwe liberale excellentie voor Economie zegt : 'Dit is een belangrijke breuk met het verleden. Vlaanderen blijft alle Europese richtlijnen correct omzetten in decreten, maar we zijn niet langer heiliger dan de paus.'

Spijtig genoeg komt dit te laat. We moeten de strenge decreten uitvoeren. De voorwaarden en de financiële impact zullen echter zeer groot zijn.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we kunnen die begroting dan ook niet goedkeuren. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Matthijs, u moet wel enige coherentie in uw verhaal brengen. U verwijst naar MIRA-T. Dat verheugt me. U geeft een paar goede en een paar minder goede punten. Plots komt u dan weer terecht bij de begroting voor Milieu.

De goede punten in MIRA-T, die ook in verband kunnen worden gebracht met de begroting voor Milieu, hebben natuurlijk te maken met het afvalbeleid. U kunt wel zeggen dat daar al vroeger mee van start is gegaan. Het is echter pas onder deze legislatuur dat de trendbreuk werd gerealiseerd en dat er minder afval per persoon is.

De heer Erik Matthijs : Die resultaten hebben natuurlijk een voorgeschiedenis !

Minister Ludo Sannen : Het milieubeleid werd consequent doorgevoerd en er werden resultaten bereikt.

Over de dioxines kan hetzelfde worden gezegd. Tijdens de vorige legislatuur was er nog een heel plan voor afvalverbranding. U weet ook dat de meeste dioxine voortkomt uit de verbrandingsovens. Er komen nu geen ovens meer bij. We hebben de dioxine-uitstoot teruggedrongen. We staan verder dan nodig. We moesten de norm halen tegen 2010 en we hebben ze nu al bereikt. Dat komt door het consequent milieubeleid dat we hebben gevoerd.

U hebt een heel verhaal verteld over water. Ik verwijs naar MIRA-T. Het is de eerste keer dat de kwaliteit van het oppervlaktewater is verbeterd. Ik geef toe dat het resultaat beperkt is. We zijn nog lang niet waar we moeten zijn. De situatie in 2002 is verbeterd ten opzichte van die van 2001. De investeringen in waterzuivering en het vergunningenbeleid beginnen vruchten af te werpen.

Ik ben het met u eens dat we de Europese doelstellingen nog lang niet halen en dat er een massa bijkomende investeringen nodig zijn. U kunt me echter niet verwijten dat er geen uitzonderlijke inspanning wordt gedaan. Er wordt 150 miljoen euro vrijgemaakt voor volgend jaar. Dit jaar is voorzien in 95 miljoen euro, ondanks het feit dat de aandelen van de VMW niet werden verkocht. We hebben middelen gevonden via het recurrent beleid en via het FFEU. Ik wil investeren in rioleringen en waterzuivering, en we hopen de wachtlijsten ongedaan te kunnen maken. Er komen steeds nieuwe aanvragen bij van gemeenten. In een volgende regeerperiode zal ernstig moeten worden nagedacht over de financiering van het gemeentelijk niveau.

Mijnheer Van Rompuy, ik wil reageren op wat u vanmorgen zei. Het lijkt alsof u het erg vindt dat we middelen moeten zoeken. Een beleid voeren, vraagt keuzes maken en daar moet geld voor worden gezocht. Het manna valt niet uit de hemel. Ik ben ook een communalist. De gemeenten moet voor hun bevoegdheden niet de volledige verantwoordelijkheid inzake de financiering doorschuiven naar de hogere overheid.

U zegt dat het grootste negatieve punt in MIRA-T de energie was. Dat is een complex gegeven. De beperkte verantwoordelijkheden die ik als minister van Leefmilieu heb, heb ik genomen. Ik sta recht in mijn schoenen op het vlak van het vergunningen-

Sannen

beleid en inzake de afspraken die zijn gemaakt met de industrie om de uitstoot te reduceren. Groen! heeft duidelijk op het beleid van de voorbije jaren gewogen.

Inzake integraal waterbeleid bent u enerzijds verast dat we verder gaan dan wat Europa van ons verlangt, anderzijds vindt u dat er dringend werk moet worden gemaakt van de overstromingsproblematiek. Net op dat laatste punt gaan we verder dan wat Europa vraagt. Met de invoering van de watertoets willen we zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het water controleren.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, we gaan verder dan de Europese richtlijnen op het vlak van de oeverzones en het voorkooprecht. Dat heeft niets met overstromingen te maken, dat zijn franjes die uw partij wil en die niet noodzakelijk zijn.

Minister Ludo Sannen : We voegen het aspect van het beheren van de kwantiteit van het water toe aan ons beleid. Er is misschien geen fonds gecreëerd, maar ik verwijs naar de middelen die in het FFEU zijn ingeschreven. We hebben middelen om te investeren tegen wateroverlast.

Wat betreft de stookolietechnicus gaat het niet over de opleiding, maar over de erkenning. Het is erg belangrijk dat de erkenning ernstiger gebeurt. De cowboys moeten eruit. Wie een controle heeft gehad, moet zeker zijn en weten dat die goed is gebeurd en zal daardoor minder energie verbruiken. De overheid maakt de selectie en erkenning strenger en de consument krijgt waar voor zijn geld. De middelen worden opnieuw ingezet om te controleren of de technici hun werk ook goed doen. De combinatie lijkt me belangrijk. De selectie is verstrengd. De controleurs worden ingezet om na te gaan of het werk op het terrein goed wordt uitgevoerd. De combinatie van beide elementen biedt ons de garantie dat de cowboys zijn uitgeschakeld en dat de consument waar voor zijn geld krijgt.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, ooit zult u vaststellen dat mijn uiteenzetting klopt. De gemeenten willen de verantwoordelijkheid niet van zich afschuiven : ze willen enkel de medewerking van de Vlaamse overheid.

In het begin van de legislatuur beschikte de Vlaamse regering over een zeer grote beleidsruimte. Ze had hier toen reeds moeten in investeren. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, wie alle discussies over het leefmilieu van de afgelopen jaren eens overloopt, zal merken dat een aantal pijnpunten constant ter sprake zijn gekomen.

Het eerste pijnpunt betreft de bezorgdheid van de VLD over de betaalbaarheid van het noodzakelijke milieubeleid. Tussen 1990 en 2000 hebben de verantwoordelijke ministers twee belangrijke beslissingen genomen. Ze hebben namelijk de structuren, met inbegrip van het bijbehorend personeel, en de financieringstechnieken vastgelegd. Hierbij is een probleem ontstaan. Achteraf is dit overigens een luxeprobleem gebleken. De Vlaamse overheid beschikte over de nodige structuren, maar niet over de nodige visie. Aangezien de beleidsmaatregelen onvoldoende werden uitgevoerd, werden gedurende jaren steeds meer middelen in het MINA-fonds opgepot. Dit was geen goede zaak.

Het tweede pijnpunt betreft de rol die de Vlaamse overheid jarenlang à la carte heeft gespeeld. In sommige gevallen heeft de Vlaamse overheid zich als een echte overheid gedragen en het algemeen belang verdedigd. In andere gevallen heeft de Vlaamse overheid zich als een onvervalst kapitalistisch ondernemer gedragen. Aangezien hierover in het verleden al heel wat scherpe discussies zijn gevoerd, wil ik me hier niet betweterig opstellen. Mijn voorspellingen zijn evenwel uitgekomen. De VLD is overigens nog steeds van mening dat de Vlaamse overheid met betrekking tot het milieu- en natuurbeluid een dikke vinger in de pap moet houden.

Het derde pijnpunt betreft de ernstige achterstand die grote dossiers zoals de bodemsanering of de waterzuivering hebben opgelopen. De Vlaamse overheid lijkt deze problemen maar niet te kunnen oplossen.

De balans van deze legislatuur is positief. Met betrekking tot een aantal van de daarnet opgesomde pijnpunten hebben we nadrukkelijk, structureel en onomkeerbaar vooruitgang geboekt. Minister Sannen en zijn voorganger, voormalig minister Dua, hebben de beschikbare kredieten maximaal benut.

De voorliggende begroting is evenwel minder rooskleurig. De uitgaven van het MINA-fonds dalen voor de tweede maal. Er wordt minder geld uitgetrokken voor het milieubeleid. Dit geld is afkomstig uit dalende heffingen en uit een dalende dotatie. Dit is een nieuwe situatie.

Minister Ludo Sannen : Mijnheer Wille, u mag appels niet met peren vergelijken. U beweert dat de daling van de middelen van het MiNa-fonds een daling van de middelen voor het milieubeleid inhoudt. Dit klopt niet. Alles wat met brownfields en afvalverwerking te maken heeft, is bij de OVAM ondergebracht. Dit staat niet meer in de begroting van het MiNa-fonds ingeschreven. Bovendien zijn de maatregelen voor de afbouw van de veestapel na drie jaar afgelopen. De middelen voor het normale, recurrente milieubeleid zijn alleen gestegen.

De heer Paul Wille : Mijnheer de minister, we hebben hierover in de commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening reeds een discussie gevoerd. Zelfs indien we rekening houden met de opmerkingen die u net hebt gemaakt, blijft de conclusie dezelfde. U hebt me toen overigens niet tegengesproken. Ik besef echter dat ik u hiervan niet zal kunnen overtuigen.

De verhouding tussen heffingen en algemene middelen wordt dus ten opzichte van de voorgaande jaren steeds meer scheefgetrokken ten koste van de heffingen. Ik heb dat elk jaar gezegd en dat werd telkens gecontesteerd, maar het is eerlijk gezegd toch altijd in die richting gegaan. Er zit ook geen vaste lijn in. Dat wijzigt dus regelmatig, zoals nu het geval is. Hierdoor gebeuren een aantal uitgaven voor water en bodem dus andermaal trager dan we zouden willen. Bovendien werd er niet in geld voorzien voor een aantal nieuwe initiatieven, zoals de verdere investeringen in afvalbeleid of waterbodems. Het MiNa-fonds kende een zeer terechte uitzuivering, want er waren daar een aantal scheeftrekkingen. Dat is gezuiverd maar nu merk ik dat er vandaag weer onrust heerst omdat zowel de heffingen als de dotaties dalen maar de dotaties het snelst. We evolueren opnieuw naar een verhouding van 75 tegenover 25. De trend om de algemene middelen meer te laten bijdragen is dus gestopt en opnieuw omgekeerd ten nadele van de heffingen.

U kijkt heel gespannen, mijnheer de minister. Ik ben daarover verwonderd want u hebt dat allemaal al eens geserveerd gekregen van mij. Ik zeg u dat in deze plenaire vergadering opnieuw omdat ik zowel aan uw voorganger als aan u veel meer vragen heb gesteld dan ik antwoorden heb gekregen. Ik bedoel dat helemaal niet negatief, maar een gewoon parlementslid kan dan niet anders dan een tweede en desnoods een derde keer proberen.

De trend om de algemene middelen meer te laten bijdragen is dus gestopt en opnieuw omgekeerd ten nadele van de heffingen. Er wordt wel permanent

iets gedaan aan de al te grote overdrachten, zodat te vermoeden valt dat de te besteden middelen ook daadwerkelijk worden geïnvesteerd. Opvallend is dat de totale uitgaven voor Leefmilieu ten opzichte van 2003 zijn gedaald met maar liefst 3,7 miljard en dit na de daling in 2003 met alweer 1,7 miljard. Indien men de vooropgestelde fondsen van het Ecologisch Fonds ten bedrage van 2,2 miljard zou meerekenen, betekent dit nog steeds een daling van 1,5 miljard. Het investeringsritme van Aquafin en de bodemsanering halen nog steeds de doelstellingen niet.

Collega's, na deze algemene beschouwing wil ik nu stilstaan bij een aantal concrete items. Vooreerst is er de waterproblematiek met daarin de subsidiepolitiek ten aanzien van de gemeentelijke rioleringen en de rol van Aquafin. Het is duidelijk dat de zogenaamde bovenbouw zijn finalisering nadert. Het aantal waterzuiveringsinstallaties, collectoren en prioritaire rioleringen dat de laatste tien jaar is gebouwd, is zonder meer indrukwekkend te noemen en heeft ervoor gezorgd dat we de achterstand aan het wegwerken zijn. Dat mag ook wel eens worden gezegd.

Het probleem is en blijft echter dat de onderbouw dit ritme niet volgt. De gemeenten zijn niet in staat het investeringsritme op te brengen dat vereist is voor de maximale benutting van het bovenlokale stelsel.

Om dit te verhelpen heeft de Vlaamse regering een subsidiestelsel in het leven geroepen. Als gevolg hiervan is de activiteitsgraad van de gemeenten sterk toegenomen en stroomt het aantal dossiers bij de VMM toe. Het is echter spijtig dat het daar mank loopt, omdat de voorziene middelen niet voldoende zijn om aan de vraag te voldoen. Een groot aantal dossiers loopt daardoor vertraging op of wordt nooit uitgevoerd.

Het verhogen van het subsidiepercentage voor de aanleg van gescheiden stelsels, was ecologisch en technisch een terechte stap. Aangezien het totale budget voor rioleringssubsidies niet is gestegen, zorgt dit opnieuw voor een vermindering van het aantal mogelijk te subsidiëren dossiers.

De VLD-fractie is zeer verheugd dat de minister in 2004 een inhaaloperatie wil doorvoeren. Het reguliere budget voor het MiNa-fonds bedraagt 67 miljoen euro. Daarnaast wordt 50 miljoen euro extra – die oorspronkelijk was voorzien voor 2003, maar wordt verschoven naar 2004 – ingeschreven. Daarbovenop wordt binnen het MiNa-fonds nog bijna 14 miljoen euro vrijgemaakt. Dit zijn kredieten die

Wille

tijdens de vorige begrotingsjaren werden vastgelegd voor rioleringsprojecten, maar waarvan het bedrag bij de aanbesteding of de eindafrekening lager uitviel dan geraamd. Tot slot wordt nogmaals een bedrag van bijna 25 miljoen euro van het Financieringsfonds voor Eenmalige Uitgaven (FFEU) bestemd voor de aanleg van rioleringen in het kader van infrastructuurwerken. In totaal wordt voor 2004 niet minder dan 155 miljoen euro ingeschreven voor rioleringsprojecten, ten opzichte van 96 miljoen euro in 2003. Of men nu voor of tegen het beleid is, dit kan men enkel een substantiële stijging noemen. Dit moet ook eens gezegd worden.

Daarbij moeten toch enkele bedenkingen worden gemaakt. Het staat ontegensprekelijk vast dat zowel de rioleringssector, Aquafin, de bouwondernemers als de gemeenten vragende partij zijn voor een verhoogde activiteit. De stijgende investering is voor iedereen een win-winsituatie. De vraag is of zowel Aquafin – als kwaliteitsbewaker van rioleringsprojecten – als de VMM – als administratief behandelaar van de dossiers – in staat zullen zijn om binnen een aanvaardbare termijn een dergelijke stijgende besteding naar behoren af te werken. Het aantal reeds klaarliggende projecten is voldoende voor een snelle invulling, maar we blijven onze twijfels hebben.

Het is in deze problematiek, voor het vertrouwen van de gemeenten, essentieel dat het gewest de aangegane engagementen tot subsidiëring nakomt. We pleiten ervoor om de gelden van de verkoop van participaties van de VMH in diverse vennootschappen aan te wenden voor de gemeentelijke rioleringen of in ieder geval voor leefmilieu.

We blijven er ook op aandringen dat het uitvoeren van een hydronautstudie wordt gehanteerd als voorwaarde tot subsidiëring van nieuwe gemeentelijke projecten. Dit is de enige manier om er zeker van te zijn dat investeringen in rioleringen ook een maximaal rendement hebben.

We moeten ook de rol van Aquafin herdefiniëren. Aquafin is tot op vandaag actief op het vlak van de bovenbouw en als kwaliteitsbewaker van projecten in verband met de onderbouw. De activiteiten van Aquafin in verband met de bovenbouw zullen binnen afzienbare tijd worden gereduceerd tot de exploitatie, want de investeringen komen in de finale fase.

Aquafin heeft, ongeacht zijn ontstaansgeschiedenis en gehypothekeerde aandeelhoudersstructuur, een bijzonder grote hoeveelheid knowhow opgebouwd. Deze knowhow kan beter aangewend worden ten behoeve van de gemeentelijke rioleringen. We zien bij Aquafin het initiatief om zich, in samenspraak met een aantal gemeenten, daadwerkelijk te begeven op het terrein van de gemeentelijke rioleringen – dikwijls samen met een aantal drinkwatermaatschappijen.

Als we hier geen bezwaar tegen willen hebben, moet in de nabije toekomst de rol van Aquafin ook daadwerkelijk worden geherdefinieerd. Dit moet zo snel mogelijk worden geconcretiseerd. De nieuwe onderhandelingsronde moet tot een conclusie komen waarin we ons kunnen vinden.

Mijnheer de minister, collega's, ik wil ook even stilstaan bij de oprichting van het Ecologisch Fonds in het kader van de bodemsanering. Het is de bedoeling om de bestaande OVAM-fondsen voor ambtshalve verwijdering en het investeringsfonds samen te voegen tot een ecologisch fonds, dat wordt gespijsd met dotaties van het MiNa-fonds, het FFEU, verkoopsopbrengsten van terreinen, enzovoort.

De bedoeling is dat het fonds alleen nog saneringen zou financieren, niet alleen ambtshalve, maar saneringen van ondergeschikte besturen en eigen terreinen van de OVAM. Het lijkt ons essentieel dat inzake bodemsanering een soort van rollend fonds wordt gecreëerd. Zo'n maatregel is dringend noodzakelijk.

De fondsen waarin is voorzien voor ambtshalve sanering met betrekking tot het bodemsaneringsdecreet blijven nog altijd achter in vergelijking met het investeringsritme dat werd vooropgesteld in de jaren negentig. In 2003 ging het om 1,182 miljard frank, in 2002 om 1,2 miljard frank, in 2001 om 1,4 miljard frank en in 2000 om 1,25 miljard frank, terwijl aanvankelijk in 2,3 miljard frank per jaar was voorzien. Aan dit tempo zullen we de historische ecologische schuld niet kunnen aflossen.

De regering rekent op de creatie van het fonds in 2004 dat dan al 55 miljoen euro zou moeten opbrengen. Mijnheer de minister, ik denk dat u zich een beetje hebt laten verleiden door uw collega's. Indien dit werkelijkheid zou worden, zal eindelijk de voorgestelde doelstelling worden gehaald. Ik stel me echter de vraag of men de garantie kan geven dat een fonds, dat nog moet worden opgericht in 2004, al een bedrag zou kunnen genereren, laat staan dat men het ook nog eens zou kunnen besteden. Ik vind dit nogal optimistisch. We drin-

Wille

gen in elk geval aan op een snelle uitvoering van deze maatregelen en op de realisatie van een daadwerkelijk kader voor een nieuw ecologisch fonds.

U verwees naar het dossier brownfields. Dat heeft een aspect van leefmilieu, namelijk de bodemsanering, maar heeft ook economische aspecten, want men kijkt vooral naar industrieterreinen met nabestemming. Het toepassen van de techniek van het egalisatiefonds binnen een geschikte vennootschap lijkt me een goede oplossing. Hoe zit het nu eigenlijk met dit dossier ? Is dat afgerond ? Is de financiering geregeld ? Heeft de regering een beslissing genomen ? Is daar in het programmadecreet een initiatief over genomen ? Mijnheer de minister, als het niet rond is, hoe voeren we dan vanaf morgen uw beleidsaspiratie daarover uit ?

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb in het verleden al gewaarschuwd voor de niet-correcte toepassing van de wet op de overheidsopdrachten, voor de principes van de vrije mededinging, voor de gaten in de controle op de rechtspersoon en voor de marktbevraging. Het is genoeg. Ik heb ook gewaarschuwd voor problemen met Europa. Toen werd gezegd dat ik een klokkenluider ben. Ook nu zeg ik dat er in de feiten ingebrekestellingen zijn. Ik vind overigens dat het parlement over de ingebrekestelling te weinig en veel te laat wordt geïnformeerd.

Dan was er de beslissing om de VMH op korte termijn uit te kleden. Dat was in 2001. In die periode hebben we ook ons voorstel van decreet ingediend. Ik heb toen gezegd dat het decreet een dode mus was. Ik weet dat ik daarin gelijk gekregen heb. In de commissie is gezegd dat een aantal participaties zijn gerealiseerd met een gunstig saldo – maar dat zou er nog maar aan moeten mankeren. Hier is maar één vraag hier op zijn plaats, namelijk : wat is de return on investment geweest ?

Ik kan alleszins zeggen dat, in het geval van een aantal participaties, zoals bij Indaver, wat het management ons voorspiegelde over de waarde geen werkelijkheid is geworden. De beursgang, die ik altijd als een fantasie heb beschouwd, is niet gerealiseerd. Ik hoop dat we terug naar de realiteit kunnen. Ik hoop dat uw collega's het u zullen gunnen dat de opbrengst daarvan naar Milieu zal terugvloeien.

Ik hoop dat mijn betoog niet negatief overkomt. Mijn eerste zorg betreft immers de toekomstige financierbaarheid van het milieubeleid en het aan-

pakken van grote dossiers zoals die van de bodemsanering. Uiteraard is er ook het evenwicht tussen heffingen en algemene middelen. Terzake zien we een evolutie die tot enige bezorgdheid stemt.

Laten we de laatste maanden van de zittingsperiode bijzonder nuttig gebruiken. Op het vlak van het decreetgevend werk inzake hervorming en vereenvoudiging kunnen we nog heel wat doen. Mijnheer de minister, u hebt in de commissie nog een hele reeks dingen aangekondigd. Ik vind persoonlijk dat we ze allemaal moeten uitvoeren. Binnen onze mogelijkheden zullen we u bijstaan bij de uitvoering daarvan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Minister Sannen heeft het woord.

Minister Ludo Sannen : Ik wil even antwoorden op de concrete vraag van de heer Wille over de 55 miljoen euro van het Bodembeschermingsfonds, zoals dat nu heet. We hebben die naam immers gewijzigd via een amendement. Laat dit duidelijk zijn : dat bedrag van 55 miljoen euro is inzetbaar op vele terreinen, maar blijft de verantwoordelijkheid van de OVAM, de minister en de regering. We willen binnen de PMV een initiatief nemen inzake brownfields. Ik ben het met u eens dat een deel van de opbrengst van de verkoop van aandelen van VMH-dochters terug naar de PMV moet gaan, van waaruit wij een NV Milieu kunnen opstarten. Binnen die NV kunnen we de mogelijkheid hebben om middelen te genereren voor het opzetten van PPS-systemen inzake brownfields. Maar het lijkt me even logisch dat er vanuit dat Bodembeschermingsfonds middelen daarheen kunnen vloeien.

De heer Paul Wille : Als u dit alles nog dit jaar kunt opstarten, dan staan we nog meer aan uw kant.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, door middel van advertenties en reclamespots wil de Vlaamse regering de bevolking doen geloven dat op het vlak van ruimtelijke ordening zo goed als alles in orde is. In de advertenties staat letterlijk te lezen dat bewoners opnieuw op beide oren kunnen slapen : de Vlaamse overheid schenkt immers klare wijn. Jammer genoeg is de realiteit absoluut niet zo rooskleurig, en dat ervaren veel mensen dagelijks.

Mijnheer de minister, ik geef grif toe dat er ondertussen reeds heel wat verbeteringen zijn aangebracht aan het oorspronkelijke decreet op de ruim-

Huybrechts

telijke ordening van 18 mei 1999, dat in de vorige zittingsperiode door CD&V en sp.a werd goedgekeurd. Maar om nu te beweren dat alles rozengleur en maneschijn is, dat is nog heel wat anders.

Ten eerste is het decreet een gigantisch ingewikkeld kluwen geworden. Nauwelijks vier jaar oud, werd dit decreet onlangs in het Vlaams Parlement voor de tiende maal gewijzigd. Opnieuw werden tientallen artikels geschrapt, vervangen, gewijzigd of toegevoegd. Dit decreet werd reeds zoveel malen gewijzigd dat het zo goed als onmogelijk is dit alles nog bij te houden, laat staan dat de overheid alles nog kan controleren. Hoe meer regels, hoe complexer alles wordt en hoe meer kans op fouten. Ook over de verjaringstermijn valt nog heel wat te zeggen. De man in de straat is er hoege-naamd niet zo gerust op. Onder meer de voorzitter van Groene Verblijven Merksplas beseft dat met het woord 'verjaring' veel mensen een rad voor de ogen is gedraaid. In zijn interview verklaart hij: 'In de praktijk komt slechts 3,5 percent van de woningen in Merksplas in aanmerking voor verjaring.'

Op 28 mei van dit jaar werd het voorstel van de VLD over een verjaringstermijn goedgekeurd, nadat eerdere voorstellen van het Vlaams Blok en CD&V door de meerderheid werden weggestemd. Beter iets dan niets, maar er zijn nog steeds veel uitzonderingen waarin de instandhouding verder eeuwig vervolgbaar blijft, en verjaring dus niet mogelijk is.

Moet het nog gezegd dat deze uitzonderingen leiden tot zeer grote rechtsonzekerheid? De instandhouding wordt soms wel, soms niet vervolgd. Bureauzies kunnen verder met anonieme klachten worden uitgevochten. Nieuwe omwonenden kunnen jaren achteraf plots menen dat de hinder van een bouwovertredding voor hen onaanvaardbaar is.

Of een bouw misdrijf al of niet is verjaard, is pas definitief geweten op het einde van een proces door de uitspraak van een strafrechter. Op hetzelfde moment waarop die rechter beslist of iets strafbaar is, bepaalt hij ook meteen de strafmaat. Deze onzekerheid bestaat niet alleen omtrent woningen, maar ook omtrent bedrijven.

Nog een gevoelig punt is de macht van stedenbouw. Zeker voor woningen die zonevremd zijn geworden, is de gemachtigd ambtenaar zeer belangrijk. Hij waakt over de goede ruimtelijke ordening en oordeelt of de ruimtelijke draagkracht van

een gebied niet wordt overschreden. Op grond daarvan kan hij een vergunning weigeren.

Een recent voorbeeld van die macht is het geval van veertien bejaardenwoningen en de gerenoveerde hoeve Pluym die bij rusthuis De Ravestein in Hever-Boortmeerbeek horen en moeten worden gesloopt. Alleen onder die voorwaarde wil stedenbouw een stedenbouwkundig attest afleveren voor de bouw van een nieuw rusthuis en een twintigtal serviceflats. Zoals een plaatselijk OCMW-raadslid, nota bene van sp.a, het uitdrukt: 'Dit is je reinste onzin. Leg maar eens aan de mensen uit waarom veertien woningen van goed twintig jaar oud en nog in goede staat moeten worden afgebroken om er honderd meter verder nieuwe te bouwen. Dit is pure onzin en geldverspilling op grote schaal.'

Mijnheer de minister, ik geef deze man gelijk. Goede woningen moeten worden afgebroken, terwijl 70.000 gezinnen op een wachtlijst staan voor een sociale woning. In het programma Telefacts is gisterenavond nog maar eens aangetoond welke schrijnende en mensonwaardige toestanden er in Vlaanderen nog bestaan.

Waar ik me ook zorgen over maak, is een uitspraak die minister Van Mechelen deed naar aanleiding van een werkbezoek aan de provincie Limburg op 30 september van dit jaar. De minister verklaarde aan de gedeputeerde van Ruimtelijke Ordening, aldus het belang van Limburg op 1 oktober: 'Als de 25 Limburgse gemeenten dit jaar hun lijst van de weekendverblijven niet overmaken, laat ik processen-verbaal opstellen tegen de eigenaars van een weekendverblijf. En ja, dat kan leiden tot uitdrijving en afbraak.'

De minister roept terecht de gemeenten op het matje, die nog steeds geen inventaris van weekendverblijven hebben opgesteld. Maar in plaats dat de gemeentebesturen voor hun verantwoordelijkheid worden gesteld, zullen de eigenaars van weekendverblijven het gelag moeten betalen. Mijnheer de minister, ik betwijfel of u met zulke uitspraken de mensen weer op beide oren kunt laten slapen.

De permanente campingbewoners ten slotte zullen eind 2005 door de regering onverbiddelijk op straat worden gezet. Het Vlaams Blok diende onlangs in het Vlaams Parlement nogmaals een voorstel in om deze mensen in een uitdooftbeleid ten minste tot aan hun dood op hun camping te laten wonen. Dat voorstel werd echter door alle partijen verworpen. Nochtans heeft ook het Provinciaal Instituut voor Samenlevingsopbouw Priso gevraagd het campingdecreet aan te passen en campingbewoners een uitdovend woonrecht te geven. Maar ook deze op-

Huybrechts

roep viel bij de traditionele partijen in dovemansoren – en dan maar klagen over verzuring in de maatschappij.

Mijnheer de minister, het is duidelijk dat nog niet alles is rechtgezet. Van rechtszekerheid is absoluut nog geen sprake. Heel wat mensen blijven ongerust. Ik citeer wat begin december werd gezegd op een bijeenkomst naar aanleiding van de vijftiengste verjaardag van de vereniging Groene Verblijven : ‘We hebben al vele loze beloften gekregen, maar concrete oplossingen zijn ons nog nooit voorgesteld. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik verwijs naar MIRA-T 2003, want we kregen een slecht milieuraapport, vooral voor wat de uitstoot van broeikasgassen en de CO₂ betreft. De jongste 12 jaar zouden we 30 percent meer energie hebben verbruikt in Vlaanderen. Er is dus nog een hele weg te gaan.

Ik beklemtoon dat Kyoto nodig is en blijft. Europees Commissaris De Palacio stelde dat we Kyoto maar beter kunnen laten vallen en naar Amerikaans voorbeeld kiezen voor kernenergie. Onze fractie is die mening niet toegedaan. Federaal minister Moerman sprong meteen op de kar, maar het voorstel is voor ons onaanvaardbaar. Ik vraag daarom aan de minister-president om een duidelijk signaal te sturen vanuit de Vlaamse regering en te benadrukken dat het regeerakkoord, het Vlaams klimaatplan en bijgevolg ook Kyoto, onverkort blijven gelden. We hebben de bepalingen hier trouwens unaniem goedgekeurd en ik zou het dan ook niet begrijpen als er nu plots van wordt afgeweken. Ik benadruk dit nogmaals, want het is nodig omwille van een aantal punten van verwarring ook op federaal vlak.

Het in vraag stellen van het klimaatbeleid is een van de meest pijnlijke illustraties van de anti-ecologische restauratiebeweging op wereldschaal die werd ingezet door de huidige Amerikaanse regering. Ik hoop dat er binnenkort een nieuwe regering komt, met Republikeinen of met Democraten, die andere prioriteiten stelt. De huidige president Bush wijst Kyoto af en weigert te besparen op de ontzaglijke energieverstopping in de VS, maar kiest wel voor een oorlog om olie om de Amerikaanse energiebevoorrading veilig te stellen. In plaats van een Amerikaans klimaatplan te financieren, steekt

hij het geld van de Amerikaanse belastingbetalers in een uitzichtloze oorlog en een uitzichtloze bezetting. Het Amerikaanse voorbeeld volgen is dus wel het slechtste wat we kunnen doen. Investeren in Kyoto is investeren in de toekomst, in een beleid van *no regret*.

Ecologische innovatie loont, zeker als het gaat over het uitsparen van heel hoge energiekosten bij de gezinnen, in huishoudens, in overheidsgebouwen of in de industrie. Groen! houdt daarom een warm pleidooi voor een krachtadig beleid op het vlak van energiebesparing. Vlaanderen bengelt aan het staartje inzake de isolatie van particuliere woningen. Daarom lanceerden we het voorstel om 50.000 lage-energiewoningen per jaar te realiseren. Elk jaar komen er 17.000 nieuwe woningen bij in Vlaanderen, er zijn ook ongeveer 17.000 renovaties en er zijn heel wat bestaande huizen. We stellen voor om met inzet van REG-premies een beleid te voeren dat goed is voor de portemonnee van de mensen, dat leidt tot meer comfort in hun huizen, dat goed is voor het leefmilieu en de tewerkstelling. Er werd reeds gesteld dat het moeilijk gaat in de bouw. Door allerlei ecologische investeringen kunnen er duizenden jobs worden gecreëerd.

Het decreet over de energieprestatienormen moet dringend door het Vlaams Parlement worden besproken en goedgekeurd. Het moet daarna zo snel mogelijk – in de loop van volgend jaar – worden omgezet in feiten.

In de bedrijven hebben sommige captains of industry de neiging om een soort anti-Kyoto-verhaal te vertellen. Ze vergissen zich echter van vijand. Waarom is de prijs van de elektriciteit zo duur in Vlaanderen ? Dat heeft veel te maken met het nog steeds bestaande monopolie van Electrabel. We moeten grote vragen stellen bij de liberalisering van de energiemarkt in de praktijk. Die is immers vooral op papier gebeurd, maar niet in de werkelijkheid. Hoe zit het met de veiling van een deel van de productiecapaciteit van Electrabel ? Federaal minister Vande Lanotte kondigde twee maanden geleden aan dat 20 tot 30 percent van de productiecapaciteit op de markt moet worden gebracht. Ondertussen werd 2 percent te koop aangeboden, namelijk 230 megawatt op een totaal van 12.500 megawatt. Er waren trouwens geen gegadigden omdat nogal cynisch werd gereageerd wegens te weinig en te duur.

Niet de groenestroomcertificaten vormen het grote probleem en maken de elektriciteit zo duur voor de gezinnen en bedrijven, maar wel de hoge prijzen van Electrabel, het monopolie dat niet echt in

Malcorps

vraag wordt gesteld en de hoge transmissiekosten van Elia. Positief is dat de industrie laat blijken dat ze de boodschap begrepen heeft, en dat ze de benchmarkconvenants wil tekenen. Ze wil de best mogelijke energieprestaties leveren, dat wil zeggen : zo zuinig als technisch mogelijk is. Ze kan er zelf alleen maar beter van worden, het is een dubbele dividendoperatie.

Kyoto is geen bedreiging, maar een uitdaging, een opportuniteit. Dat geldt voor het hele milieubeleid. Niemand klaagt erover dat we te veel investeren in ICT. Iedereen gaat ermee akkoord dat een vooruitziend beleid moet investeren in nieuwe technologieën. Waarom dan klagen als we het voortouw kunnen nemen in een ecologische innovatie en zo de competitiviteit van een bedrijf of een hele regio kunnen versterken ? Ook in andere domeinen levert de keuze voor ecologische innovatie en een ecologisch beleid perspectieven voor nieuwe jobs. Ik geef twee voorbeelden.

We hebben tijdens de begrotingsbesprekingen een amendement goedgekeurd waardoor het Vlaams Gewest rechtstreeks subsidies kan uitkeren aan de kringloopcentra. Dat levert 150 omkaderende functies op, die op hun beurt voor langdurig en laaggeschoolde werklozen via sociale tewerkstelling voor jobs kunnen zorgen. In totaal komen we aan 900 jobs in de kringloopcentra. Dat is bijna evenveel als de 1.000 jobs van DHL, die wellicht ten koste van het milieu gaan. Deze jobs voor laaggeschoolden zullen echter ten dienste staan van het milieu.

De inspanningen voor de rioleringstelsels zijn aanzienlijk in vergelijking met vroeger. Het Vlaams Gewest betaalt daar een groot deel van en ontlast zo de gemeenten. De waterzuivering werkt bovendien milieuvriendelijk. We kunnen wellicht de doelstelling van de stedelijke richtlijn afvalwater halen. De aanleg van de rioleringen genereert duizenden jobs in de bouw. Duizenden mensen werken al in de milieusector. De sector boomt werkelijk en biedt het meest uitzicht op zinvol werk in de toekomst. Hij is zelfs groter geworden dan de automobielsector. Laten we ons dus niet van vijand vergissen. Een antimilieubeleid zal in de praktijk een antitewerkstellings- en een antisociaal beleid worden. De aspecten milieu en sociaal horen wat ons betreft samen. Ze vormen samen de definitie van duurzaamheid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, ik zal het vooral hebben over hetgeen niet in de begroting Openbare Werken staat. De Vlaamse regering – of is het de sp.a – heeft er immers voor gekozen om de noodzakelijke, wat ze niet wil toegeven, besparingen te verhalen op de investeringen. Deze keuze komt hun electoraal gezien goed uit. In 2004 zullen we immers geen pijn voelen, maar op termijn worden de gevolgen wel desastreus.

Een boer met gezond boerenverstand legt elk jaar een deel van zijn oogst opzij als plant- en zaaigoed voor het volgende jaar. Niet alle jaren brengen een goede oogst. Een slimme boer zorgt er daarom elk jaar opnieuw voor dat hij voldoende plantgoed overhoudt om in de volgende jaren door te gaan. Een goede landbouwer weerstaat aan de verleiding om in een jaar met mindere oogst zijn zaai- en plantgoed op te eten. Als hij dat zou doen, zou hij eigenlijk putten uit de oogst van de komende jaren.

Deze Vlaamse regering respecteert dat gezond boerenverstand niet. Voor het investeringsprogramma voor wegen van het Vlaams Infrastructuurfonds is voor 2004 69 miljoen euro uitgetrokken. In 2001 was dat nog 278 miljoen euro en in 2002 223 miljoen euro. Ik weet wel dat sommige investeringen elders zijn ondergebracht, maar zelfs als men daarmee rekening houdt, blijft de vermindering erg groot.

Die vermindering is spectaculair in het licht van wat men als noodzakelijk had vooropgesteld. In het indicatief meerjarenprogramma 2003-2005 dat de minister ons vorige week heeft bezorgd, is sprake van 360 miljoen euro. Dat is het bedrag dat nodig is om in 2004 uit te voeren wat volgens objectieve criteria noodzakelijk is. Uiteindelijk maakt men dus geen 360 miljoen euro vrij, maar 69 miljoen euro of 169 miljoen euro als men ook de BAM erbij rekent.

Het is interessant te weten wat er in dat meerjarenprogramma wordt geschrapt. Welke investeringen zullen er niet gebeuren ? Spijtig genoeg kunnen we dat niet nagaan, want het indicatief meerjarenprogramma hebben we dit jaar niet gekregen : we hebben dezelfde tekst als die van vorig jaar gekregen. Of krijgen we alsnog de tekst vóór deze bespreking is afgelopen ?

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Ik heb het indicatief investeringsprogramma bij. Ik wil er toch aan herin-

Bossuyt

neren dat 2004 een verkiezingsjaar is. Het is bijgevolg normaal en wijs dat de regering enige voorzichtigheid aan de dag legt wat de keuzen betreft.

U spreekt over de fenomenale bedragen in de jaarprogramma's. Dat zijn indicatieve programma's. Men weet zeer goed dat niet alles wat daarin is voorzien, ook wordt uitgevoerd. Veel van die programma's hebben tijd nodig om te worden ontwikkeld. Toch staan ze er allemaal in.

De werken aan de ring van Antwerpen zullen plaatsgrijpen. Omwille van verkeerstechnische redenen moeten we voorzichtig zijn met de uitvoering van andere grote infrastructuurwerken terwijl de werken aan een van de belangrijkste verkeersknooppunten van ons land bezig zijn.

De heer Ludwig Caluwé : De minister weet dat ik van oordeel ben dat de werken aan de ring veel goedkoper en met minder hinder zouden kunnen gebeuren.

Wij zien hetzelfde bij de haveninvesteringen. Vorig jaar heb ik hier de opmerking gemaakt dat de kredieten die voor haveninvesteringen werden voorzien in de ontwerpbegroting 2003, te laag waren in vergelijking met de noodzakelijke uitgaven. Dat werd toen ontkend. Ik stelde toen dat er op zijn minst 56 miljoen euro meer moest worden uitgegeven. Nadien bij de begrotingscontrole moest men toegeven dat er een probleem was en werden de kredieten met bijna 80 miljoen verhoogd. Ik had de noodzakelijke uitgaven blijkbaar nog onderschat.

Dit jaar speelt zich hetzelfde af. Het Rekenhof maakt de volgende opmerking : 'De implementatie van het havendecreet heeft nog steeds een belangrijke budgettaire impact. De doorwerking in de tijd van het besluit van de Vlaamse regering van 10 november 1993 betreffende het subsidiëringsbeleid van de investeringen in de zeehavens, een aangehouden versnelde bouw van het Deurganckdok, te verwachten claims voor schadevaringen en de implementatie van het havendecreet, vergen bijkomende budgetten in de eerstkomende jaren. In de begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds wordt evenwel slechts 44 miljoen euro voor haveninvesteringen ingeschreven, terwijl in de loop van 2004 minimaal 144 miljoen euro noodzakelijk is.'

Minister Gilbert Bossuyt : U weet goed dat wij voor problemen staan. Ook in het verleden werden geen bedragen voor eventuele claims opgenomen. Het getuigt niet bepaald van goede politiek om dat

te doen. Heel recent is de situatie veranderd. Wij merken dat er dossiers opduiken, die dateren van voor de regionalisering van Openbare Werken. Bij de splitsing had men gehoopt dat ze niet meer te voorschijn zouden komen omdat intussen nieuwe wetgeving was opgesteld. U kent het probleem. Door een verschil van interpretatie door de rechtbanken worden een aantal dossiers naar ons doorgeschoven.

Ik wil de situatie aan de Vlaams regering voorleggen met de vraag om dit punt aan het Overlegcomité voor te leggen. Het gaat immers om dossiers die in meerderheid dateren van begin jaren tachtig. Wij hebben nog geen idee over de omvang van de dossiers. Het is niet goed om nu al naar buiten te komen met een hoop speculaties. Het gesprek moet worden gevoerd met de federale regering om te zien of er geen oplossing kan worden gevonden. Vlaanderen wordt hier mogelijk opgezaagd met een belangrijke erfenis uit het verleden. Geen enkele regering heeft dat voorzien. Vandaar de problemen.

Er heerst wat verwarring. Het Rekenhof concentreert zich op een paar allocaties, terwijl er meerdere basisallocaties zijn, die van middelen werden voorzien om havenwerken uit te voeren. Wij hebben vorig jaar een aantal belangrijke boni gekregen, die wij niet ieder jaar zullen krijgen. Ik denk aan de terugbetaling door het Fonds voor Lastenbelasting. Dat is mijn antwoord op de opmerking van het Rekenhof, dat zich concentreert op één basisallocatie. Dat is niet helemaal correct.

De heer Ludwig Caluwé : We spreken over meer dan alleen maar schadevergoedingen, waarover met de federale overheid moet worden overlegd. Het is een last uit het verleden, maar de rechtsopvolging moet niet noodzakelijk aanleiding geven tot betaling door het Vlaams Gewest. Men probeert daar terecht een zaak van te maken, maar het gaat over meer dan dat. Op deze basisallocatie staat vandaag 44 miljoen euro terwijl het indicatief meerjarenprogramma 107 miljoen euro voor 2004 vermeldt. Wel moet ik even zeggen dat dit indicatief meerjarenprogramma niet echt een programma is. Voor de jaren 2004, 2005 en 2006 wordt exact hetzelfde bedrag uitgetrokken. Dat kunnen we bezwaarlijk een programma noemen.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Caluwé, u moet de kans geven aan de volgende regering om dat programma te beoordelen. Ondertussen staan alle werken er nominatief op. Er wordt een keuze gemaakt die te maken heeft met de manier waarop het dossier is geëvolueerd. Er zijn dossiers, die al

Bossuyt

een paar jaar op het programma staan, waarmee problemen zijn. Op het einde van de regeerperiode is het minder aangewezen om daarop kritiek uit te leveren.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de minister, u plant hoe dan ook 107 miljoen euro voor 2004 in het indicatief meerjarenprogramma, waar vandaag maar 44 miljoen euro op staat. Er zal een soortgelijk bedrag moeten worden toegevoegd, zoals dit jaar gebeurd is bij de begrotingscontrole. Als dat niet gebeurt, zullen onze havens verzanden, maar ik neem aan dat dat niet uw bedoeling is.

Minister Gilbert Bossuyt : Mijnheer Caluwé, ik neem aan dat u vragen hebt over de technische waarde van de cijfers. U kunt er mij niet van beschuldigen dat ik de problemen van de havens niet ernstig neem. Ik kan u alle initiatieven opnoemen die we nemen, onder meer inzake de toegang tot de havens, de verdieping van de Westerschelde, de baggerproblemen, enzovoort. Daarvoor hebben we de grootste aandacht, we onderhandelen op allerlei vlakken en we bekijken de situatie van onze havens zeer aandachtig.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de minister, ik erken en waardeer dat. U hebt inderdaad van meet af aan een grote belangstelling getoond voor de havens. Bepaalde investeringen zijn absoluut noodzakelijk. Het is voor de havens een gevaarlijk procédé om die bedragen niet op de begroting, maar pas achteraf bij de begrotingscontrole in te schrijven. Het komt er dan telkens op aan dat er voldoende overblijft van andere begrotingsposten waar minder wordt uitgegeven.

Het doet me denken aan de organisatie van een diner waarbij de gasten voldoende voedsel voorgeschoteld krijgen, maar voor de koks niets voorzien is. Dat is nooit een probleem omdat er altijd wel gasten zijn die niet opdagen, zodat uiteindelijk ook de koks te eten krijgen. Het zijn echter wel de koks die voor het voedsel zorgen. Als op een bepaalde dag toch alle gasten komen opdagen, dan zitten de koks zonder eten. Op dat moment vrees ik dat de koks niet voor voldoende voedsel zullen zorgen.

De voorzitter : Minister Bossuyt heeft het woord.

Minister Gilbert Bossuyt : Het verbaast me een beetje dat mijn bedoelingen inzake investeringen in twijfel worden getrokken op een moment dat de regering heeft beslist miljarden te investeren in de Antwerpse haven. Ook in de haven van Gent zul-

len belangrijke investeringen gebeuren. Ik heb begrip voor het technische probleem. Er zijn echter genoeg posten. We houden ook rekening met een aantal zogenaamde imponderabilia. Dat doet echter niets af aan onze investeringen in de haven.

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, bij de bespreking van de eerste begroting van deze legislatuur was de VLD-fractie voorzichtig tevreden met het gekozen beleidsplan. De Vlaamse regering had gekozen voor een tweesporenbeleid : investeren in gemeenschappelijk vervoer en investeren in infrastructuur. Als liberale fractie vroegen wij om een evenwicht tussen deze twee sporen. De eerste begrotingsjaren zagen we immers een groter aandeel van de beschikbare middelen naar het gemeenschappelijk vervoer gaan. In de daaropvolgende jaren werd het evenwicht duidelijk hersteld en dat stelde ons voorzichtig tevreden.

Vandaag kunnen we stellen dat de Vlaamse regering inderdaad een tweesporenbeleid heeft gevolgd. Elk begrotingsjaar werden steeds meer middelen uitgetrokken voor beide sporen van het uitgestippelde beleid en dat was ook nodig. De druk op de bereikbaarheid en de leefbaarheid van onze tewerkstellingscentra neemt elke dag toe en het zou onverantwoord geweest zijn om als overheid geen maatregelen te treffen.

Mijnheer de minister, in de voorbije jaren heeft de VLD-fractie ook gepleit voor een zekere vorm van realisme in het beleid. Het is onmogelijk voor om het even welke overheid om een volledige greep op de mobiliteit te hebben. De overheid zal er nooit voor kunnen zorgen dat alle files en verkeersongevallen verdwijnen. Ook het gratisbeleid zal de files niet doen verdwijnen. Die illusie moet uit het denkpatroon over mobiliteit verdwijnen. Om diezelfde reden mogen we de mensen evenmin voorspiegelen dat er ooit een dag komt dat niemand in het verkeer nog het leven zal laten. Geen enkele overheid zal ooit zo'n sterke greep hebben op het individueel handelen van de mens dat deze zich in het verkeer perfect zal gedragen.

De VLD-fractie heeft er dan ook voor gepleit om het mobiliteitsbeleid te oriënteren naar de kern van deze problematiek, namelijk het bestrijden van de files en van de verkeersonveiligheid. Elementen zoals leefbaarheid, ecologie, vervoersarmoede, enzovoort moeten deel uitmaken van elk mobiliteits-

van den Abeelen

beleid, maar dan enkel als randfactoren. Vandaar dat de VLD-fractie de minister-president steunde tijdens het debat over de Septemberverklaring,

Een van de speerpunten van het beleid voor de herlancering van de Vlaamse economie is het investeren in infrastructuur. Op die manier kan de tewerkstelling worden aangezwengeld op een manier die de bereikbaarheid van onze centra garandeert en het niveau van de verkeersveiligheid kan optrekken. De VLD-fractie steunt deze beleidsop- tie omdat die infrastructuurwerken broodnodig zijn om ons Vlaams bedrijfsleven bereikbaar te houden en te maken voor klanten en leveranciers. We mogen nog zoveel bedrijven uit de grond stam- pen, indien ze niet bereikbaar zijn, bloeden ze op termijn weer dood en staan we terug bij af. Het af- werken van de missing links, zoals opgenomen in het regeerakkoord, is nu meer aan de orde dan ooit. De bereikbaarheid van economische centra moet gegarandeerd blijven, met een bijzondere aandacht voor onze economische poorten.

Mijnheer de minister, wanneer we het hebben over onze economische poorten, denk ik in eerste in- stantie aan de zeehavens. De toegevoegde waarde van onze zeehavens is van een dergelijke orde en van een dergelijk belang dat de regering niet an- ders kan dan investeren in de bereikbaarheid ervan. In de huidige economische context is dit nog meer het geval. De VLD-fractie is dan ook zeer te- vreden met de optie van de Vlaamse regering om verder werk te maken van de realisatie van het Masterplan Antwerpen.

De haven van Antwerpen en de ruime regio rond Antwerpen voelen dagelijks wat het betekent om in de wurggreep van het moderne verkeer te zitten. En laten we eerlijk zijn, we zullen nooit het mo- ment bereiken dat er nauwelijks nog auto's of vrachtwagens op de ring rond Antwerpen of in de rest van Vlaanderen zullen rijden. De groei van het auto- en vrachtwagenverkeer is een jaarlijks terug- kerend gegeven waarmee we beter rekening hou- den, eerder dan de kop in het zand te steken en alle heil te verwachten van het gemeenschappelijk vervoer.

Uiteraard zijn de investeringen in gemeenschappe- lijk vervoer broodnodig, uiteraard hebben we nood aan alternatieven voor het autogebruik, maar het zou al te naïef zijn om te denken dat in Vlaanderen ooit meer mensen op trein, bus en tram dan in de auto zullen zitten. Vandaar dat de VLD-fractie die extra investeringen in aanleg en onderhoud van de

wegen kan steunen. Naast de aanleg van de missing links is het wegwerken van de achterstand inzake het structureel onderhoud van onze wegen immers minstens zo dringend.

Mijnheer de minister, in tegenstelling tot de heer Caluwé zijn we heel blij dat u start met de werken op de ring. De mensen moeten de problemen die daarmee gepaard gaan maar voor lief nemen. Het is nu eenmaal onmogelijk een omelet te maken zonder eieren te breken. Het is trouwens hoog tijd dat er werk wordt gemaakt van de ring. Als er dan al problemen zijn, moeten die worden beperkt.

Mijnheer de voorzitter, mijn fractievoorzitter is niet meer aanwezig. Hij is waarschijnlijk gaan meten hoeveel decibels de overvliegende vliegtui- gen maken. Om hem plezier te doen, zal ik ook iets zeggen over de luchthaven. De luchthaven komt de laatste tijd negatief in het nieuws. Het klopt dat ge- luidshinder voor omwonenden beperkt moet zijn en dat de last moet worden gespreid. Het klopt dat er hinder is en dat de nachtrust wordt verstoord. Economie is echter ook belangrijk. De luchthaven van Zaventem is tevens een bron van tewerkstel- ling voor tienduizenden mensen. Er is evengoed niets zo erg als geen job te hebben. Ook dat is oor- zaak van slapeloze nachten, zeker wanneer men een huis moet afbetalen. Het moet toch mogelijk zijn een goede nachtrust te combineren met een goeddraaiende economie. Tegelijkertijd blijven we pleiten voor een spreiding die iedereen gelijke las- ten, maar ook gelijke lusten verzekert.

Mijnheer de minister, de VLD-fractie staat achter deze begroting en achter het gevoerde beleid. Wij blijven evenwel evenzeer staan achter een realisti- sche benadering van het mobiliteitsvraagstuk, wars van elke ideologie. Men moet rekening houden met feiten. Men mag de mensen niet in een keurs- lijf dwingen. Daarom zijn we liberalen. We moeten aan de mensen een zekere vorm van vrijheid verze- keren. Indien ze wensen te kiezen voor de ene of de andere vervoersmodus, dan moet hun dat wor- den gegund. Dat is ook de reden dat we het gericht investeren in infrastructuur en vooral in het oplos- sen van de verkeersknoop in de Antwerpse regio en elders ten zeerste kunnen appreciëren.

Maar nog het meest van al stellen we vast dat het gevoerde beleid ook zijn eerste vruchten begint af te werpen. De verkeersveiligheid gaat erop voor- uit, de statistieken geven voor het eerst in jaren een dalende tendens aan. Het gerichte verkeersvei- ligheidsbeleid van alle betrokken overheden samen begint resultaat te hebben. En daar is het uiteinde-

van den Abeelen

lijk om te doen : minder slachtoffers, minder ongevallen in het verkeer en een betere mobiliteit.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de voorliggende begroting ligt volledig in de lijn van het regeerakkoord en laat ons toe om het project van deze meerderheid uit te voeren. Om die reden zullen wij deze begroting goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : We gaan verder met de bespreking van de thema's welzijn, volksgezondheid en gelijke kansen.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, er staan maar twee sprekers op de lijst over deze thema's. Dat is niet evenredig met het belang van deze thema's in de begroting.

Van een laatste begroting en beleidsbrief van een regeerperiode hadden we verwacht dat het het orgelpunt zou zijn van 5 jaar beleid. Op het vlak van welzijn, gezondheid en gelijke kansen is dit zeker niet het geval. Na het gloriejaar van bijkomende VIA-middelen, naast het experimenteren in de bijzondere jeugdzorg, naast een eerste start voor de uitbreiding van de kinderopvang, naast het prille begin van een regeling voor onthaalouders, kunnen we niet van veel hoogtepunten spreken. Er werden wel allerlei campagnes aangekondigd.

De begroting 2004 is geen hoogvlieger, met uitzondering van enkele positieve ingrepen in de marge. Ik denk dan aan de uitvoering van een aantal aanbevelingen van het Vlaams Parlement inzake de zorg voor gedetineerden met een mentale handicap, inzake de neutrale bezoekersruimte, inzake de uitbreiding van de centra voor ontwikkelingsstoornissen en inzake een kleine uitbreiding in de dienstverleningscapaciteit van het Vlaams Fonds voor de Integratie van Personen met een Handicap. Daarnaast is er veeleer sprake van een non-beleid dan van een beleid. De minister heeft dat ook geregeld toegegeven. Ze zou meer willen, maar dat gaat niet.

Minister Adelheid Byttebier : Ik geef helemaal niet toe dat we achterover zijn gaan liggen. Integendeel, er zijn verschillende nieuwe initiatieven genomen en u somt ze op. Er is nog steeds een groei in deze sector.

Mevrouw Sonja Becq : Er is nog altijd een groei, maar daar is een deel van de index in verrekend. U teert ook voort op de VIA-akkoorden. We krijgen nooit een uitsplitsing van de extra middelen. Er zijn positieve zaken gebeurd in de marge, maar over het algemeen scoort u slecht.

Veel jongeren zitten in de examens en worden geciteerd. Ik zal dit doen voor een aantal 'vakken' binnen de welzijnsector. Inzake ouderenbeleid geef ik u met veel goede wil een 2 op 10. Ouderen vragen niet enkel zorg en senioren zijn actiever en levendiger dan ooit. Voor die groep kan een positieve beeldvorming en aandacht in de preventieve gezondheidszorg volstaan. Voor de zorg van ouderen is echter een inspanning van de overheid nodig. We stellen vast dat de investeringsmiddelen worden verlaagd met meer dan 30 percent in vergelijking met 2003.

Minister Adelheid Byttebier : Dat klopt niet. Voor de ziekenhuizen is het 32 percent en voor de rest 25 percent. In alle andere sectoren zoals de bijzondere jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg stijgen de investeringen. De bijzondere jeugdzorg is nieuw als VIPA-investering.

Mevrouw Sonja Becq : Ik had het over de ouderenzorg. Er is een groei in de vraag naar zorg voor ouderen. Er zijn tekorten in woonvormen voor ouderen. De VIPA-investeringen gaan achteruit.

Drie jaar geleden hebben we toenmalig minister Vogels al gezegd dat ze over onvoldoende middelen uit het VIPA beschikte om de geplande investeringen in de ouderenzorg te betalen. Toen we haar vroegen waarom ze zich niet tot het FFEU kon wenden, antwoordde ze dat de Vlaamse regering had afgesproken de FFEU-middelen enkel voor gewestmateries te gebruiken. Een jaar later heeft minister Vogels voor de FFEU-middelen gevochten en is een gedeelte van deze middelen voor de welzijnssector gebruikt.

In het verslag van de begrotingsbesprekingen in de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen staat te lezen dat de minister nog niet weet of ze voor de ouderenzorg FFEU-middelen zal kunnen aanwenden. Dit staat blijkbaar nog niet vast. Ik vraag me af waarom de minister niet antwoordt dat ze ervan uitgaat dat ze die middelen zal krijgen en dat ze hier desnoods voor zal vechten. Dat staat niet in het verslag.

We wachten trouwens nog steeds op de toezegging en de aanwending van de FFEU-middelen voor 2003. We hebben een lijstje gekregen van beste-

Becq

dingsmogelijkheden. We hebben in dit verband evenwel nog geen middelen gezien. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Minister Adelheid Byttebier : De FFEU-middelen voor 2003 zijn bij de begrotingscontrole vastgelegd. De begroting voor 2004 omvat de FFEU-middelen niet. Dit is de begrotingstechnische realiteit. De FFEU-middelen worden pas bij de begrotingscontrole ingeschreven. Ze kunnen niet in de begroting voor 2004 worden opgenomen.

Ik wil er trouwens op wijzen dat de ouderenvoorzieningen slechts één aspect van de zaak zijn. De thuiszorg is op verschillende vlakken gegroeid.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, dat klopt. U hebt een prachtinspanning geleverd, want de thuiszorg is van 1 percent tot 1,5 percent gestegen. Dit is buitengewoon.

Er is wel een klein probleempje met de door u, uw voorganger en de voltallige Vlaamse regering zo geroemde thuiszorg. Wij scharen ons nog steeds achter de thuiszorgidee. Bij besluit is evenwel vastgelegd dat deze sector een groei van 4 percent nodig heeft. Ik vraag me dan ook af of we u moeten feliciteren met een groei van een half percent. Ik weet niet wie u voor de gek houdt, maar zo'n rekening is niet ernstig. *(Opmerkingen van minister Adelheid Byttebier en van de heer Jos Stassen)*

Drie jaar geleden heeft minister Vogels verklaard dat we de achterstand in 2010 zouden hebben ingehaald. De jaarlijkse stijging bedraagt evenwel geen 4 percent, maar slechts 1 tot anderhalf percent. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Ik heb het hier over de thuiszorg. We mogen overigens niet uit het oog verliezen dat een aantal nieuwe vormen van thuiszorg in het leven zijn geroepen. Hier zijn geen nieuwe middelen aan verbonden. De opvang van zieke kinderen, de meerlingenopvang en de kraamzorgopvang werden binnen ditzelfde contingent ondergebracht. Ik begrijp niet waarom de huidige stijging groot wordt genoemd. *(Opmerkingen van minister Adelheid Byttebier en van de heer Jos Stassen)*

Ik kan enkel herhalen wat de voorbije jaren herhaaldelijk is vastgesteld. De thuiszorg is een zeer belangrijke sector. Dit blijkt uit zeer veel woorden, maar niet uit de groei van de budgetten. De geplande experimenten in de sector heb ik overigens

wel in de voorliggende begroting teruggevonden. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Minister Adelheid Byttebier : Tussen 1999 en 2004 is het budget met bijna de helft gestegen. Het verschil tussen de begroting 1999 en de begroting 2004 bedraagt maar liefst 48 percent.

Mevrouw Sonja Becq : Ik heb reeds gezegd dat de VIA-akkoorden een van de grote realisaties van de huidige Vlaamse regering vormen. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

We blijven evenwel met een aantal bekommernissen zitten. Hoewel de minister-president heeft verklaard dat hij zwaar in de residentiële zorg wil investeren, dalen de investeringsbudgetten. De middelen voor thuiszorg stijgen niet met 4 percent.

In de ouderensector hebben heel veel mensen met heel veel enthousiasme aan de voorbereidingen van een nieuw ouderendecreet gewerkt. Het beloofde ontwerp van decreet is er nog steeds niet. Door middel van uitvoeringsbesluiten rommelt de minister wat in de marge. De aangekondigde vernieuwingen, waarvoor destijds duizend mensen uit de sector zijn opgetrommeld, zijn nergens terug te vinden. Die nieuwe visie op ouderen is er niet. De tekst heeft misschien in de pers gecirculeerd, maar is hier nooit ingediend. Mevrouw de minister, we hebben een voorstel. Indien u dat wilt, kunnen we op basis van een voorstel van CD&V van start gaan en effectief aan nieuwe denksporen werken.

Ook inzake de zorgverzekering, die niet beperkt is tot de ouderenzorg, stellen we vast dat het Zorgfonds wordt uitgekleeft ten voordele van personen met een handicap. Er waren geldtekorten en uiteindelijk schuift men de zorg voor de toekomst maar voor zich uit en gebruikt men een deel van de middelen van het Zorgfonds voor de achterstallige betalingen van personen met een handicap.

Tegelijkertijd, mevrouw de minister, hoor ik u nogmaals zeggen dat u een voorstander bent van het principe 'bijdrage naar draagkracht'. Eigenlijk had dit principe al vanaf het begin van dit jaar moeten werken, maar we stellen vast dat dat niet het geval is. Als men, zoals op het zorgcongres werd gesteld, de mantel- en de thuiszorg zo belangrijk vindt, waarom blijft dan ook binnen de zorgverzekering de discriminatie bestaan tussen enerzijds de thuiszorg en anderzijds de residentiële zorg ?

Minister Adelheid Byttebier : De zorgverzekering kent ook een uitbreiding naar alle bewoners van rusthuizen.

Mevrouw Sonja Becq : Ik had het over thuiszorg, mevrouw de minister.

Minister Adelheid Byttebier : Ik dacht dat u het had over de zorgverzekering.

Mevrouw Sonja Becq : Ik had het over de vergelijking tussen de thuiszorg en de residentiële zorg. Voor de ouderenzorg krijgt u van ons dus een onvoldoende, mevrouw de minister. Er liggen verschillende werkstrategieën klaar voor wonen en zorg, er is een in het Vlaams Parlement goedgekeurde resolutie, er ligt een nieuw zorgdecreet klaar waarvan u een aantal principes kunt meenemen als u dat wenst, bij gebrek aan regeringsinitiatieven. Voor ons is het duidelijk, mevrouw de minister : misschien was ouderenzorg voor jullie wel belangrijk in woorden, maar CD&V heeft niet de indruk dat de ouderenzorg ook effectief werd gerealiseerd in daden. Ik heb het dan niet alleen over de financiële kant van de zaak, ook qua visie stellen we vast dat er niets werd gerealiseerd.

Laten we dan het inburgeringsbeleid eens bekijken, mevrouw de minister, een van de moeizame verworvenheden van deze regering. Er zou worden gezorgd voor een behoeftedekkend aanbod aan inburgeringstrajecten. Is er een behoeftedekkend aanbod, mevrouw de minister ? Worden engagementen ten aanzien van gemeenten, ten aanzien van nieuwkomers, ten aanzien van oudkomers en ten aanzien van autochtonen nagekomen of blijft men uiteindelijk voor ongerustheid zorgen ?

Het budget voor inburgering blijft gelijk. Het betrof een aanbod van ongeveer 3.000 trajecten, terwijl de behoefte veel hoger ligt. Bovendien, mevrouw de minister, krijg ik vanuit de sector vragen over de herstructurering van de onthaalbureaus die een en ander moeten opvolgen. Ik hoor geregeld alarmkreten over de niet-betaling van middelen. In onze regio heeft een van de onthaalbureaus tijdelijk zijn personeel afgedankt omdat het niet over de financiële middelen beschikte waarop het normaal gezien recht had. Tegen eind november waren die middelen wel beloofd, maar ondertussen waren een aantal werknemers wel tijdelijk werkloos omwille van het tekort aan middelen. Van ons krijgt u dus ook voor dat inburgeringsbeleid duidelijk een onvoldoende, mevrouw de minister.

Het armoedebeleid is een andere sector die we heel belangrijk vinden. De regering heeft terecht een nieuw armoededecreet ontwikkeld. CD&V had, zoals u weet, liever een andere invulling van dat armoededecreet gezien, maar de sector stemde ermee in omdat men op die wijze hoopte om effec-

tief een impact op het beleid te kunnen ontwikkelen. Ook hier stellen we echter vast dat de middelen niet worden verhoogd maar wel moeten worden verdeeld over veel meer organisaties. Nu moet die 1,5 miljoen euro niet worden verdeeld over 38 organisaties maar over 66 verenigingen waar armen het woord nemen. Toch stellen deze groepen wel vast dat zij op diverse niveaus worden bevraagd, maar jammer genoeg voelen ze zich onvoldoende gewapend en onvoldoende gesteund, alle ronkende verklaringen ten spijt.

De uitbreiding van de kinderopvang was ook een van de paradepaardjes van deze regering. Op het einde van deze regeerperiode zouden er 10.000 extra plaatsen moeten zijn. Volgens de gegevens die ik heb ontvangen na schriftelijke vragen, zijn er nog geen 5.000 plaatsen bij gekomen. We staan nochtans bijna aan het einde van deze regeerperiode.

Minister Adelheid Byttebier : Dan zullen we in de commissie de cijfers toch eens in herinnering moeten brengen. Er zijn namelijk meer dan 7.000 extra plaatsen gecreëerd.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik wil bij het verslag van deze plenaire vergadering het antwoord op mijn schriftelijke vraag laten voegen, waaruit heel duidelijk blijkt dat u niet aan die 7.000 extra plaatsen komt en dat u zelfs met moeite de 5.000 overschrijdt, wanneer we rekenen houden met de beloftes – geen realisaties – tot 2005.

Minister Adelheid Byttebier : Het gaat wel om 7.000 plaatsen, en in de buitenschoolse opvang is er een groei van 13.000 naar 21.000.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, er is een verschil tussen beloftes en verwezenlijkingen. U geraakt niet aan de 5.000 ; ik kan het antwoord op mijn schriftelijke vraag bezorgen.

Er werd wel wat geprobeerd. Eerst via het gesubsidieerd circuit, nadien via het particulier initiatief. Toen dit onvoldoende zekerheid bood, werd er gemikt op de bedrijven. Nu komen de KMO's aanbod en wellicht zullen we de kinderopvang binnenkort via de mantelzorg moeten organiseren, want er zullen onvoldoende middelen zijn.

Minister Adelheid Byttebier : Dat is een illustratie van de dynamiek in die sector.

Mevrouw Sonja Becq : De buitenschoolse kinderopvang kende wel een substantiële uitbreiding, maar nog steeds onvoldoende. Er werden beleids-

Becq

brieven geschreven, maar een concrete uitbreiding op basis van een nieuwe formule en werkwijze is er nog niet. Er is evenmin een nieuw decreet. Dat was nochtans een van de grote verwijten aan het adres van de vorige meerderheid dat buitenschoolse kinderopvang in een experimentele fase niet decretaal geregeld was. We hebben een beleidsbrief gezien, maar de visie werd niet verder ontwikkeld en in daden omgezet. Mevrouw de minister, waar blijft het coherente beleid ? Eén loket, ook voor de buitenschoolse kinderopvang, lukt niet, en het gaat maar over twee ministers.

Over de sector van personen met een handicap kan ik kort zijn. Na de beloftes over het wegwerken van de wachtlijsten, volgt de kater. Er wordt 22,5 miljoen beloofd, maar slechts 7,5 miljoen ingeschreven. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Het Vlaams Fonds heeft berekend dat 22,5 miljoen euro per jaar nodig is om de wachtlijsten weg te werken. We stellen vast dat er 7,5 miljoen euro is ingeschreven in de begroting

Minister Adelheid Byttebier : Er is een groei van 22,5 miljoen euro voor een nieuw beleid. Er is een planning voor het wegwerken van de wachtlijsten van 2003 tot 2007. Het is een meerjarenplanning die volledig wordt uitgevoerd. Het is zelfs zo dat het Vlaams Fonds zijn begroting ziet stijgen tot boven het miljard euro.

Mevrouw Sonja Becq : Voor gewone mensen begint 2004 in januari, maar voor de gehandicapten-sector begint 2004 in september.

Het beschamend verhaal over de niet-betaling van verschuldigde middelen werd hier 'quatsch' genoemd. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Er is een oplossing door de minister aangeraden : als u niet wordt betaald, onderhandel dan met de RSZ en bespreek om de RSZ-bijdragen later te betalen. Deze piste wordt aangeraden door deze minister.

Ik verwijs ook naar de reactie van het Vlaams Fonds en zijn voorzitter, de heer Abrahams, die men moeilijk van oppositie tegen deze regering kan verdenken. Hij voorspelt een tekort van 30 miljoen euro voor het jaar 2004 en dus ook dezelfde problemen als dit jaar.

Minister Adelheid Byttebier : U weet dat we zullen bekijken wat er waar is van dit wilde verhaal. De

begroting is gestegen tot boven een miljard euro en alle lonen zijn betaald. De oplossing is er.

Mevrouw Sonja Becq : Ik heb daarnet gezegd dat alle lonen betaald zijn dankzij de inspanningen van de sector.

Voor de bijzondere jeugdzorg is het beleid voortgezet, zoals voorgesteld in de resolutie van het parlement. Ook hier blijven we vragende partij. Wat betekent het voor de andere arrondissementen als het experiment wordt uitgebreid ? Op het vlak van preventie blijven we tekorten zien.

Minister Adelheid Byttebier : Ik geloof niet wat ik hoor. Gisteren waren we samen aanwezig op het symposium 'bijzondere jeugdzorg'. Daar werd een overzicht gegeven van de groei en de vernieuwing. Iedereen in de zaal was het erover eens dat er de laatste jaren ongelooflijke stappen zijn gezet. Ook dit en volgend jaar zal dit gebeuren.

De voorzitter : Mevrouw Becq, mag ik vragen om te eindigen ?

Mevrouw Sonja Becq : Het is jammer dat we naar een afscheid van een secretaris-generaal moeten gaan om te horen wat nu de evoluties zijn en om een overzicht te krijgen. *(Opmerkingen van minister Adelheid Byttebier)*

We hebben niet gezegd dat de experimenten niet positief zijn, we vragen wel naar de verdere implementatie.

Drugs, depressie, vrijwilligerswerk, opvoedingsondersteuning en mantelzorg zijn allemaal punten waarvan deze regering zegt dat ze belangrijk zijn. Wij zien dit echter niet in realisaties. *(Opmerkingen van minister Adelheid Byttebier)*

Ik stel vast dat er op het Zorgcongres heel veel vragen terugkwamen maar dat alles als het ware in een vacuüm gebeurde. Men maakt zich blijkbaar zorgen over morgen, maar niet over vandaag. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik wil even terugkomen op het thema dat de hele begrotingsbespreking heeft gedomineerd, namelijk de financiering van de gehandicaptenvoorzieningen. Er waren voldoende middelen voorzien op de begroting 2003 om aan alle verplichtingen te voldoen. Er was nog ruimte, maar

Helsen

het Vlaams Fonds heeft te veel middelen besteed aan de achterstallige subsidiedossiers waardoor het onvoldoende middelen heeft overgehouden voor de financiering van de voorzieningen.

In deze legislatuur werden de achterstallige betalingen met de helft verminderd. De achterstallige subsidiedossiers zijn niet iets nieuws van deze legislatuur, ze zijn nu niet ontstaan. Belangrijker dan deze zaak te overbelichten, is dat er maatregelen zullen worden genomen om dit in de toekomst te vermijden. Ik ben benieuwd naar het onderzoek naar de verantwoordelijken terzake.

Mevrouw Sonja Becq : Ik verwijs naar de persconferentie van de heer Abrahams van het Vlaams Fonds waarin alles wordt weerlegd wat hier wordt gezegd.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de minister, we kunnen hier veel thema's behandelen. Ik wil vier aandachtspunten belichten. De druk op het VIPA is nog groter geworden, vooral naar aanleiding van de grote infrastructuurwerken bij ziekenhuisfusies. We moeten ons bezinnen over hoe we verder zullen gaan met de financiering van die voorzieningen. Er zijn hieromtrent vijf grote problemen. Er is een spanningsveld tussen de vraag naar middelen voor infrastructuurwerken vanuit het werkveld en de middelen die beschikbaar zijn binnen het VIPA. Het is niet realistisch te veronderstellen dat we in de toekomst enorm veel meer geld zullen kunnen binnenbrengen in het fonds.

Er is ook de vraag over welke infrastructuurwerken we nog willen financieren. Naar aanleiding van de bespreking van het decreet eerstelijnsgezondheidszorg hebt u aangekondigd dat u ook in middelen wilt voorzien voor groepspraktijken. Ik denk dat we dat denkspoor niet verder mogen volgen omdat we dan het failliet van het VIPA mogen verwachten.

Er is ook het probleem van de allocatie. Hoe worden de aanvragen nu behandeld ? We hebben al diverse malen discussies gehad met de mensen die het VIPA beheren. Het is moeilijk als parlements-lid een duidelijk zicht te krijgen op het hoe en wat van die VIPA-gelden.

In de commissie hebben we ook gesproken over de financiering en de recuperatie van de middelen. Mevrouw Ceysens heeft voor mij de minister regelmatig ondervraagd over het lot van die middelen die werden geïnvesteerd in infrastructuur die na

verloop van tijd werden vervreemd en herbestemd voor andere doeleinden dan die van welzijn en gezondheidszorg.

Nog een probleem is de vraag inzake het nut van nieuwbouw op een bepaalde plaats en een bepaald ogenblik. In principe zou dit moeten worden opgevangen in de zorgstrategische plannen. Die plannen vragen van de initiatiefnemers dat ze zich zouden situeren in die bepaalde regio, rekening houdend met het daar aanwezige aanbod, en zouden kijken naar de toekomst.

We stellen vast dat er heel veel plannen worden opgemaakt. Die zijn duur, daar ze heel vaak worden uitbesteed aan dure adviesbureaus. De administratieve kant is immers vrij ingewikkeld. Niets belet, nadat subsidies werden binnengehaald, bijvoorbeeld voor de modernisering van een ziekenhuis, dat de zorgstrategische planning niet toelaat om de infrastructuurwerken te plannen op lange termijn. Bij het VIPA wijst men bij het toekennen van die middelen onvoldoende op investeringen die gebeurd zijn in het verleden.

De VLD heeft vanaf het begin van de zittingsperiode aangedrongen op een doorlichting van het VIPA. Daarvan hebben we nu een eerste resultaat. Er is een beperkt rapport beschikbaar wat de ziekenhuizen betreft. Op basis van dat rapport wil men nu gaan experimenteren met publiek-private samenwerking. Dat lijkt me een eerste, belangrijke stap. Maar ik pleit voor een grondige doorlichting van alle sectoren, dus niet alleen de ziekenhuizen. Wellicht kan dit niet meer volledig gebeuren in deze zittingsperiode, maar dan moet dit in de volgende zittingsperiode wel een prioriteit worden. Ondertussen is het uiteraard wenselijk dat de PPS wordt gestimuleerd. Wellicht kunnen we leren uit die experimenten. Maar we moeten ook durven denken aan andere ondersteuningsvormen.

Een sector die in de toekomst steeds belangrijker zal worden, is die van de bejaardenzorg. Ik wil nog even terugkomen op de problematiek van de animatiefunctie in privé-rustoord. Die functie wordt opgenomen als een erkenningsvoorwaarde in de Vlaamse reglementering. De functie is zeer belangrijk in rustoord. Een zinvolle daginvulling is wellicht een van de belangrijkste uitdagingen voor de directies van rustoord.

We hebben vanaf het begin gewezen op het probleem van die animatiefunctie in de privé-rustoord, die geen VZW zijn. Niemand zal ontkennen dat iedereen recht heeft op animatie. Die privé-rustoord leveren ook inspanningen om hun be-

Helsen

jaarden een zinvolle dagbesteding en animatie aan te bieden.

Gezien het gelijkheidsbeginsel is het echter niet aanvaardbaar dat men alle rustoorden, ongeacht hun juridisch statuut, verplicht te voorzien in die functie, terwijl dit wordt vergoed in het ene type van rustoord en niet in het andere. Mevrouw de minister, ik ben blij dat u in de commissie hebt toegezegd die zaak te zullen bekijken.

Er is ook het probleem dat aan het subsidiëren van die functie ook nog administratief werk verbonden is. U stelt in uw beleidsbrief immers dat er een uitgeschreven visie op die functie moet komen. Dat lijkt me een voorbeeld van de bemoeizucht van de overheid, en de eeuwige drang om elk positief initiatief te verdrinken in paperasserie. Wat is de meerwaarde daarvan ?

Minister Adelheid Byttebier : Het is zeker niet de bedoeling om animatoren te laten verdrinken in paperassen, integendeel. Verder wil ik beamen dat we die animatiefunctie niet alleen aan VZW's, maar ook aan NV's willen toebedelen. We zijn nu de financiële implicaties daarvan aan het nagaan.

De heer Koen Helsen : Ik ben zeer blij dat dit wordt rechtgetrokken, mevrouw de minister. De gehandicaptensector is uiteraard erg belangrijk. Belangrijker dan de problemen met de betaling van de lonen van het personeel zijn de problemen met de wachtlijsten in de sector. Deze regering heeft zich als eerste op structurele wijze geëngageerd om tegemoet te komen aan dit tekort. Ze heeft de wachtlijsten zichtbaar gemaakt, en ze heeft verholpen aan het tekort aan opvangplaatsen. Daar heeft ze heel wat middelen voor vrijgemaakt.

Naast de bijkomende middelen voor nieuwe plaatsen, hebben de leden van de commissie voor Welzijn ook de instrumenten aangereikt voor een trendbreuk. Vandaag maken de persoonsgebonden assistentiebudgetten dat zichtbaar. Ze hebben een positieve evolutie teweeggebracht. Er is echter ook een vraag naar meer. De commissie heeft dan ook onderkend dat het PAB slechts een eerste stap was en heeft een decreet op de persoonsgebonden budgetten goedgekeurd.

Inmiddels wachten we op de uitvoering van dat decreet. Dat is niet alleen van belang voor wie van het budget gebruik wil maken, maar ook voor alle instellingen. Er zal immers met modules moeten

worden gewerkt, en er moet dan ook in duidelijke financieringsmechanismen worden voorzien om mensen met een handicap toe te laten diensten te kopen bij de voorzieningen.

Minister Adelheid Byttebier : We versterken daartoe ook het personeelsbestand bij het Vlaams Fonds, en we zorgen ervoor dat ook de trajectbegeleiding op de nieuwe leest geschoeid is.

De heer Koen Helsen : Ik ben blij met die extra inzet. Die hervorming zal ook met zich meebrengen dat de financiering duidelijker wordt en dat er meer bewegingsvrijheid komt. Hopelijk zal er ook minder administratie nodig zijn. Ik kan u alleen maar vragen dat verder te bespoedigen. Ik hoop dat de algemene vereenvoudiging, de aanvraagformulieren en de documenten van toezegging verduidelijking zullen brengen. Het is immers allemaal niet zo evident voor een persoon met een handicap of zijn familie die ermee wordt geconfronteerd.

Ten slotte hebben we het tijdens de begrotingsbespreking ook gehad over de eerstelijnsgezondheidszorg. Het decreet daarop werd twee weken geleden toegelicht in de commissie. Namens mijn fractie wens ik daaromtrent twee klemtonen te leggen. We moeten ten eerste streven naar een rationalisatie van structuren. Van artsen wordt vandaag te veel verwacht dat ze deelnemen aan allerlei vormen van overleg. Er zijn de SIT's, de LOGO's, de LOK's, de huisartsenkringen, bijscholing in het kader van de accreditering, therapeutisch overleg, enzovoort. Daarbij mogen we niet vergeten dat de arts er is voor de verzorging van de patiënt. Die zorg komt in het gedrang door het overleg opgelegd door de federale en de Vlaamse overheid.

Ik pleit dus voor een rationalisatie. Laat ons minder overlegmomenten houden, maar betere. Laat ons voor overleg ook gebruik maken van de nieuwe technologie. Communicatie vraagt vandaag niet noodzakelijk om fysieke aanwezigheid. Onze minister bevoegd voor e-government leert het ons elke dag.

Ook moeten we ons hoeden voor investeringen in gebouwen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Het VIPA kampt met een overvloed van aanvragen en heeft onvoldoende middelen om aan de vraag te voldoen. Laat ons dus geen nieuwe noden creëren, en meer investeren in zorg dan in structuren.

Mevrouw de minister, tot daar enkele klemtonen bij de begroting 2004 op het vlak van Welzijn en Gezondheid. Uiteraard zullen we deze begroting graag goedkeuren. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, de voorbije begrotingsbesprekingen in de commissie voor Cultuur, Media en Sport zijn naar mijn gevoel niet verlopen zoals andere jaren. Ik vond het altijd een boeiende mengeling van informatieve vragen, positieve kritische opmerkingen en af en toe fundamentele of punctuele discussies. Daarenboven was het ook een unieke gelegenheid om de brede waaier van de materie Cultuur eens onder de aandacht te brengen, van de begroting van het kasteel van Gaasbeek, en de subsidies van Pax Christi, tot de voorwaarden voor de fuifzalen van de lokale jeugdverenigingen. Dat zijn allemaal bevoegdheden van de commissie voor Cultuur.

Mijnheer de minister, onze fractie wilde evenwel eerst duidelijkheid over de begroting van 2003. In de commissie voor Financiën heb ik daarom de aandacht gevraagd van de minister van Financiën en van de secretarissen-generaal voor een probleem dat in cijfers als marginaal kan worden beschouwd, maar dat mensen en organisaties die niet zo weerbaar zijn en niet zo snel op straat komen, heel zwaar heeft getroffen. Het doet me, bijvoorbeeld, pijn dat in de socio-culturele sector de eindejaarspremies voor 2002 en voor 2003 nog steeds niet werden uitbetaald. Het gaat niet over riantе wedden en de betrokkenen houden hun organisatie draaiende met heel veel inzet en enthousiasme, zelfs in hun vrije tijd. Ik heb willen vertolken dat ook zij het slachtoffer werden van onbetaalde facturen.

Ik heb ook aangekaart dat voor het uithangbord van de vorige begroting, namelijk het Limburg-fonds waaraan gigantische bedragen werden besteed en dat u namens de regering hebt verdedigd, de centen niet werden betaald. Dat is ondertussen wel gebeurd, de dag zelf van de interpellatie van de heer Ory. Aan de minister van Financiën moet ik wel toegeven dat de dure kaskredieten ten laste blijven van de organisatie. Er zijn dus nog steeds problemen met de uitvoering van de begroting 2003, ook op het vlak van Cultuur.

Wat de begroting voor 2004 betreft, wil ik het graag hebben over één dossier in het bijzonder en daarna wil ik graag een algemene politieke beschouwing maken van het cultuurbeleid tijdens de afgelopen 4 jaar. In onze sector, maar ook in andere is men beginnen werken met beheersovereenkomsten. Die houden in dat een organisatie een engagement

aangaat, waaraan in veel gevallen een resultaatsverbintenis wordt gekoppeld, en geld krijgt voor de uitvoering ervan. Het Vlaams Fonds voor de Letteren, dat werd opgericht dankzij een parlementair initiatief, kreeg een dotatie van 4,03 miljoen euro. Het eerste jaar werd bepaald dat het fonds het in het tweede jaar met 1 miljoen euro minder zou moeten doen, omdat dat bedrag niet was uitgegeven.

Minister Paul Van Grembergen : Dat klopt. Het geld was niet uitgegeven en bovendien waren er toen ook nog reserves beschikbaar.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de minister, ik maak mijn verhaal even af.

Er werd dus beslist dat het fonds het in het tweede jaar met 1 miljoen euro minder moest doen. Het gevolg was een confrontatie in de commissie voor Cultuur tussen de mensen van het Fonds der Letteren en de toenmalig bevoegde minister. De verantwoordelijke van het fonds legde uit dat er ondertussen wel vastleggingen waren gebeurd, maar nog niet uitgekeerd. De centen waren dus niet meer ter beschikking. De minister was zeer verwonderd en stelde dat als het verhaal klopte, het fonds de volgende keer de centen wel zou krijgen. Nu blijkt dat het bedrag er opnieuw niet bij komt.

Mijnheer de minister, ik ben een beetje ontgoocheld over de communicatie die u terzake hebt gevoerd. U zei namelijk in een krant dat het fonds 300.000 euro meer zou krijgen dan vorig jaar. U vertelt echter niet dat het fonds nog steeds 700.000 euro minder zal krijgen dan wat het zou moeten krijgen.

Minister Paul Van Grembergen : Dat ontken ik niet.

Mevrouw Mieke Van Hecke : U ontkent het niet, maar de communicatie komt niet erg betrouwbaar over bij mensen en organisaties die met beheersovereenkomsten werken. Het bedrag werd teruggeschroefd omwille van een verkeerde reden. In plaats van het bedrag toe te kennen dat het fonds toekomt, krijgt het nu een beperkt bedrag toegewezen en dat wordt bovendien op een verkeerde manier naar buiten gebracht. U probeert ermee te zeggen : 'kijk eens hoe graag ik de sector van de letteren zie'.

U ziet de sector graag, dat weet ik. U hebt niet altijd de centen om degenen die u graag ziet te belonen en te geven waar ze recht op hebben. We hebben daarover een amendement ingediend. Ik heb

Van Hecke

vastgesteld dat 700.000 euro van het Limburgfonds niet werd toegekend door de jury omdat er onvoldoende projecten zijn. Ik vind het een schitterende compensatie. Ik zou u willen aanraden om uw co-alitiepartners te overtuigen het Fonds voor de Letteren te geven wat het toekomt, en dan nog uit een fonds dat geld over heeft.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : In wezen hebt u gelijk, mevrouw Van Hecke. Volgens de planning was er 4 miljoen euro voor het Fonds voor de Letteren. Dit bedrag werd verlaagd. Bij de voorbije begrotingsbesprekingen zijn we vertrokken van een niet-groeiende cultuurbegroting. We behouden het budget van 2003. Het Vlaams Fonds krijgt daardoor geen 4 miljoen euro. Ik heb geprobeerd om te schade te beperken met een bedrag van 300.000 euro uit verschillende andere bronnen. Ik wilde de pijn verzachten.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Dat siert u, mijnheer de minister. De Vlaamse regering komt echter haar overeenkomsten niet na.

Het uitgangspunt van uw beleidsnota 1999-2004 is dat het autonome individu zich zelfstandig ontplooit tot creativiteit en participatie. De overheid moet daartoe de voorwaarden scheppen door in te staan voor 'neutrale' voorzieningen waaruit het individu zelfstandig kan kiezen.

De christen-democraten geloven in een sociale creativiteit. Ik wil een aantal pijnpunten onder de aandacht brengen, maar ik wil beginnen met een pluspunt : de gigantische budgetverhoging in de sector Cultuur. Ik heb echter problemen met de besteding, mijnheer de minister. Zeker in de sector van de podiumkunsten hebt u de goodwill afgekocht en op tal van domeinen hebt u de verwachtingen niet kunnen inlossen.

Het tweede probleem is principieel. Uw voorganger is gestart met de ontzuiling als doel op zichzelf. Er werd nooit gepraat over het begrip zuil, noch over de mogelijke meerwaarde van deze maatschappelijke ondernemers. In het decreet rond socio-cultureel werk krijgen de pluralistische volkshogescholen de middelen en de impulsen ten laste van de kleinschalige vormingsinstellingen. U weet het, ik heb het al dikwijls gezegd, dit doet pijn. Deze namiddag had de heer Voorhamme het over de dienstencheques als stimulans voor laaggeschoolden om in de kinderopvang te stappen. Ik

kon het niet nalaten hem erop te wijzen dat die vormingsinstellingen niet langer middelen krijgen. Het decreet stelt voorwaarden waaraan zij niet kunnen voldoen. Vanaf januari zullen die kleinschalige doelgerichte vormingen voor kwetsbare groepen niet langer plaatsvinden.

Minister Paul Van Grembergen : Er is veel gediscussieerd over de inhoud en de teneur van het decreet over het socio-cultureel vormingswerk. Dat decreet is goedgekeurd, en ik voer dat nu uit. We voeren dat correct uit, rekening houdend met het oordeel van de commissie. Ik ben echter niet blind voor een aantal problemen en kan ten dele uw betoog volgen. Vandaag voeren we het evenwel uit en er komt een punt waarop we een evaluatie moeten opstellen. Dan moeten we niet de hoogmoed maar de ootmoed opbrengen om sommige zaken bij te sturen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Tegen dan zullen er al een aantal van de instellingen ter ziele zijn gegaan. Een evaluatie binnen één of twee jaar zal de wonden van deze sector niet helen. We moeten nu al onderzoeken hoe we de leemte die ze zullen achterlaten kunnen opvullen. Ik weet dat de minister een poging doet om op een sociaal verantwoorde wijze tewerk te gaan. Hij wil de 120 mensen die op straat belanden, opvangen en via een ander kanaal voor subsidies zorgen. Waarom heeft hij er in godsnaam niet voor gezorgd dat die vormingsinstellingen met hun zorgvuldig opgebouwde eigenheid bewaard blijven ? Ik kan er niet bij, en ik heb dat gisteren gezegd, zeg het vandaag opnieuw en zal dat morgen herhalen. Ik hoop alleszins dat wat verloren gaat op een of andere manier kan worden gerecupereerd.

Ten slotte verwoord ik nog mijn frustratie over een aantal zeer goedbedoelde plannen die onuitvoerbaar bleken omdat de timing onrealistisch was en ook geen rekening is gehouden met de context, het belangrijkste voorbeeld hiervan is het lokaal cultuurbeleid. In elk geval heb ik mijn fractie voorgesteld om dit luik van de begroting niet goed te keuren. Er zijn drie redenen : een aantal verwachtingen zijn niet ingelost, bij de uitvoering van de begroting 2003 is ons vertrouwen beschaamd en we kunnen ons helemaal niet akkoord verklaren met een aantal van uw principiële keuzen. En dat laatste is het belangrijkste. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter : De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, geachte collega's, ik zal me hier beperken tot opmerkingen over

Gysbrechts

Media en Sport. Sport is te belangrijk om dat onderwerp in deze bespreking onvermeld te laten. Het departement heeft tijdens deze zittingsperiode te kampen gehad met een opeenvolging van ministers. Dat neemt echter niet weg dat er voor 2004, zoals voor 2003, een zekere continuïteit wordt gegarandeerd. De kredieten bestemd voor Sport stijgen zelfs met 6,12 percent. In absolute cijfers gaat het over 3.194.000 euro. Het aandeel van uitgaven voor Sport in het totaal van alle beleidskredieten blijft nog altijd te klein, maar het budget neemt toe, en dat gebeurt in tijden waarin er meer moet worden bespaard dan er kan worden uitgegeven.

Zoals ik al vaker stelde, is het nodig Sport een prominentere plaats te geven. Sport is een remedie tegen de verzuring in onze maatschappij. Het brengt mensen naar buiten en vooral ook samen.

Sport zorgt automatisch voor een andere besparing, namelijk een besparing op de gezondheidszorgen. Dat is een goede reden om de budgetten te verhogen. Het is beter te investeren in gezondheid en dus in sport, dus in preventie dan later in gezondheidszorg.

Voor 2004 staan bovendien een aantal nieuwe initiatieven op het programma die smaken naar meer voor deze en volgende legislaturen. Wij hebben Vlaanderen 2016 in het vooruitzicht. Het is een hele uitdaging en een ambitieus project, maar dat zorgt er wel voor dat zowel de sport als Vlaanderen meer in de schijnwerper komt te staan. Het wordt uitkijken welke antwoorden er in de haalbaarheidsstudie worden gevonden op de vele praktische vragen inzake accommodatie, locaties en andere zaken. Vlaanderen is niet te klein om zo'n ambitieus project klaar te stomen. In tegenstelling tot de vele kritieken en de ridiculisering van het project, moet men het positieve aspect voor Vlaanderen en het sportgebeuren naar waarde weten te schatten. Dit project kan voor impulsen zorgen waar iedere Vlaamse sportbeoefenaar beter van wordt.

De idee van een nieuw decreet op het lokaal sportbeleid werd voorlopig opgeborgen, vooral wegens een gebrek aan middelen. De staten-generaal van de sportclubs van Bloso wees op twee fundamentele problemen. Er is de nood aan geschikte infrastructuur en de nood aan kwaliteit van de jeugdpopleiding binnen onze sportclubs. Het parlement kan hier concrete suggesties doen. Het hoeft niet noodzakelijkerwijs allemaal nog binnen deze legislatuur

te worden gerealiseerd, maar aan de denkoefening wordt best zo snel mogelijk begonnen.

Wij zijn er al mee bezig. Zo kunnen wij bij het begin van een volgende regeerperiode werk maken van een vernieuwd lokaal sportbeleid. Wij moeten ons nu niet meer laten verleiden tot het uitvaardigen van een nieuw decreet. Dat door het niet bestaan ervan op vandaag zeker niet de verdere evolutie van het lokaal sportbeleid in de weg staat. In vele gemeenten wordt binnen het bestaande decreet aan een degelijk sportbeleid gewerkt. We moeten dus niet te hard en te snel van stapel lopen.

Dat betekent niet dat de Vlaamse regering stilzit. Het lokaal sportbeleid krijgt verder vorm. Het contract Jeugdsport is de gouden driehoek tussen de school, de club en de gemeente. Het moet zeker verder aandacht krijgen.

Het aantal erkende gemeentelijke sportdiensten blijft stijgen. Vorig jaar was er een stijging van 7 naar 168. Het aantal gesubsidieerde sportdiensten neemt eveneens toe. Dat noopt tot een kredietaanpassing van 5,09 miljoen euro naar 5,316 miljoen euro. Het nieuwe decreet is in de toekomst wel nodig, maar het feit dat het er nog niet is zorgt niet voor een destabilisering van het doorgroeien van de gemeentelijke sportdiensten en het sportbeleid in onze gemeenten.

Het pilootproject flexibele opdracht van de leerkracht lichamelijke opvoeding blijft lopen, maar in 2004 moet dat worden geëvalueerd en desnoods geheroriënteerd. Op de staten-generaal bleek het belang van de flexibele opdrachten. Voor 2004 gaat men uit van een stijging van de gemeentelijke sportdiensten tot 180 en een stijging van de gesubsidieerde sportdiensten tot 166. Hier wordt 439.000 euro voor uitgetrokken.

Wat de sportfederaties betreft, kreeg de georganiseerde sportbeoefening een nieuwe stimulans. De uitvoeringsbesluiten zijn allemaal in werking en het decreet komt op volle kruissnelheid. Het krediet is opgetrokken tot 190,426 miljoen euro, een toename van 1,818 miljoen euro in vergelijking met het jaar 2002. Dat is positief en zeker noodzakelijk.

Het topsportbeleid krijgt extra stimulansen door de oprichting van een nieuwe afdeling Topsport. Het is belangrijk dat wij op een platform kunnen werken om het Vlaams topsportbeleid de nodige aandacht en de nodige coördinatie te geven. Het vroegere Instituut Topsport Vlaanderen gaat op in de dit jaar opgerichte afdelingen.

Gysbrechts

Het dopinggebruik in de sport is een groot probleem. Het decreet medisch verantwoord sporten blijft allesbehalve een dode letter. Er gebeuren jaarlijks veel controles en desondanks duiken er steeds weer nieuwe producten op. Het ingediende decreet zal het mogelijk maken de strijd tegen het dopinggebruik op te voeren door een aantal nieuwe accenten te leggen.

Ook het intrekken van een licentie is belangrijk, want het kan bijdragen tot het uitvoeren van de sancties. Het fenomeen zal hierdoor niet verdwijnen. Het terugdringen van het dopinggebruik kan enkel als het fenomeen op de voet wordt gevolgd, de verschillende actoren gecoördineerd optreden en de reglementering mee evolueert. Het nieuwe decreet dat in het Vlaams Parlement weldra zal worden goedgekeurd, zal zeker een grote stap voorwaarts betekenen.

De VLD-fractie is zeker tevreden met de begroting en de beleidsbrief Sport, al beseffen we dat sport nog een lange weg heeft te gaan. Laten we eerst sport op één zetten, en daarna verdergaan en de één overschrijden, want dat is absoluut noodzakelijk en sport verdient dat. We geven het volle vertrouwen aan de minister van Sport en aan de Vlaamse regering voor het voortzetten van dit sportbeleid.

De begroting Media staat duidelijk in het teken van de continuïteit. Er wordt terecht veel aandacht besteed aan een gezond evenwicht tussen de media-concentraties. In het kader van de diversiteit speelt de VRT een belangrijke rol. Vlaanderen kan weinig klagen over zijn openbare omroep. De VRT slaagt over de hele lijn in het opzet om de doelstellingen van het beheerscontract te halen. De lat wordt gelegd door de VRT, maar het is positief dat de VTM bereid is de uitdagingen aan te gaan. Het medialandschap in Vlaanderen kan er alleen maar beter van worden. Het valt overigens op dat zowel de VRT als de belangrijkste commerciële omroep veel eigen producties maken, wat in andere landen en in Wallonië niet zo is.

De wens voor een stevige openbare omroep mag ons evenwel niet blind maken voor mogelijke onevenwichten tussen de publieke en de privé-sector. De openbare omroep beschikt over middelen van de overheid en middelen uit de privé-markt. Er is ook mogelijks concurrentievervalsing op de radio-markt die de groei van de commerciële radio's kan remmen. We stellen vast dat de VRT steeds meer nieuwe initiatieven ontwikkelt, daar geldt voor

vraagt aan de overheid, maar daardoor misschien wel het privé-initiatief fnuikt.

De liberalisering van het radiolandschap betekent duidelijk een breuk met het verleden. Het is duidelijk dat de liberalisering nog heel wat kinderziektes heeft, maar er zijn positieve aspecten. Q-Music bijvoorbeeld baant zich een weg in het nieuwe landschap en maakt overigens ook veel eigen producties.

Deze regering heeft volop gekozen voor de ontwikkeling van de nieuwe media. Wellicht staan we in een aantal van die media voor een doorbraak. Ik verwijs naar ons bezoek aan Telenet. De verkoop van de settopboxen zit in de lift, alleen de prijs moet nog naar omlaag. Vlaanderen moet hiervan de vruchten kunnen plukken.

Mijnheer de minister, onze fractie zal uw beleid inzake media en de andere bevoegdheden verder steunen en de begroting goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het korte tijdsbestek dat ons is toegemeten is het onmogelijk dieper in te gaan op alle aspecten van de tweede begrotingsaanpassing 2003, de begroting 2004 en de beleidsbrieven Cultuur, Sport en Media. Daarom zullen we ons beperken tot de bevoegdheid Cultuur en enkele onderwerpen toelichten uit de begrotingsbesprekingen in de commissie.

Maar ook dit jaar willen we de minister eerst en vooral bedanken voor alle overzichten die we mochten ontvangen en ons toelieten een duidelijker zicht te krijgen op de begrotingsuitgaven. Ook dit jaar moeten we het eerst weer over porno hebben, naar aanleiding van het promotiefilmpje voor het Toneelhuis dat in de reclameblokken van de Antwerpse bioscopen te zien was en waarin bovendien Engels werd gebruikt. Niet uit preutsheid en ook niet omdat we zouden betwisten dat de beleving van waarden evolueert, maar wel omdat we vinden dat het niet aan de overheid is om een bepaalde trend door subsidies te bevorderen. We hopen dat bij de volgende subsidieaanvraag door het Toneelhuis hiermee rekening zal worden gehouden. Dan zal er misschien voldoende geld voorhanden zijn voor ernstigere zaken. Ik denk dan aan het Vlaams Fonds voor de Letteren en het topstukendecreet.

De Gryze

In 3 jaar tijd zag de literaire wereld zo'n 2,7 miljoen euro aan zijn neus voorbijgaan. We kunnen ons enkel verheugen over het feit dat het fonds dit jaar 300.000 euro meer krijgt dan vorig jaar. Dat is echter nog altijd 700.000 euro minder dan wat het oorspronkelijk ontving en dus onvoldoende om te voorzien in de eigen werking en in die van de afhankelijke instellingen zoals het Gents Poëziecentrum. Aan deze onrechtvaardige behandeling van het fonds moet een einde komen. Het fonds moet opnieuw zijn oorspronkelijke dotatie krijgen. Deze mening wordt door de volledige commissie gedeeld.

Een ander heikel punt betreft het topstukkende creet. Ik betreur dat er nog altijd geen afspraken zijn gemaakt met federaal minister Reynders. U zegt dat men probeert tot een goede overeenkomst te komen. Het budget is echter te klein en er zijn momenteel niet veel middelen voorhanden. Toch werd op 15 januari jongstleden het decreet eenparig goedgekeurd door het Vlaams Parlement, wat wijst op de noodzaak ervan.

In Groot-Brittannië bestaat reeds 100 jaar een dergelijk fonds, het 'National Art Collection Fund'. De reddingsactie voor het erfgoed begon in 1903, onder koning Edward VII. Ik vrees dat er in de toekomst nog Vlaamse werken zullen worden aangeboden op de kunstmarkt omdat wij niet in staat zullen zijn ze in huis te houden.

Tijdens de begrotingsbespreking brachten wij nog eens de positieve discriminatie ten voordele van de allochtonen bij socio-cultureel volwassenenwerk naar voren. Mijnheer de minister, u antwoordde toen: 'Als wij de allochtonen volledig willen integreren in onze samenleving, moeten zij tijd krijgen om hun eigen verenigingsleven op te bouwen. Dat wil niet zeggen dat zij niet in dat van ons zouden mogen toetreden, integendeel'. U wees ook op de grote traditie en het belang van de verenigingen van Vlamingen in het buitenland. U vroeg zich af waarom dit niet zou mogen voor allochtonen in Vlaanderen en waarom een eigen allochtoon verenigingsleven a priori negatief zou zijn. Wij menen dat deze argumenten toch wel voor enige kritiek vatbaar zijn. Wij betwijfelen of een positieve discriminatie de integratie bevordert. U suggereerde ook dat, terwijl wij reeds een ongelofelijke traditie van verenigingsleven hebben, dit bij de migranten nog grotendeels een onbekende is en nog moet worden uitgebouwd.

Hoewel ik geen analyse wil maken van het verenigingsleven in de rest van de wereld, stel ik vast dat er niet enkel reeds een bloeiend verenigingsleven bestaat in vele landen. Zo telt de Marokkaanse stad Casablanca zo'n 292 culturele verenigingen, waarvan 66 toneelgroepen. Dit verenigingsleven kan ook terugblikken op een zekere traditie. In 1950 stichtte de inlandse kunstenaar Mongita in Kongo Kinshasa de eerste filmclub, de Ciné-Club congolais. In de islamwereld ontstonden moderne socio-culturele verenigingen reeds op het einde van de 19e eeuw. Ook in Europa zelf ontstonden reeds vroeg eigen migrantenbewegingen. Zo was er in 1961 de Association des Marocains en France.

Bovendien willen we erop wijzen dat Vlaamse verenigingen in het buitenland van de overheden van de landen waarin zij verblijven geen enkele vorm van steun, laat staan een aparte behandeling krijgen. Zelfs niet in democratische landen als Australië, Finland, Frankrijk, Spanje en de Verenigde Staten, al kunnen ze in dit laatste land blijkbaar wel – zoals de eigen inheemse non-profit verenigingen – een weinig interessant taksvrij statuut aanvragen.

Dit lijken me voldoende argumenten tegen bijkomende faciliteiten voor verenigingen van vreemde origine. Bovendien zou de geschiedenis van de Brusselse rand ons moeten geleerd hebben dat faciliteiten eens zij zijn toegekend blijkbaar moeilijk of niet terug te schroeven zijn. (*Applaus bij het Vlaams Blok*)

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Erotiek en seksualiteit zijn aanwezig in de kunst en daar moeten we mee leren omgaan. We voeren op dat vlak geen pornobeleid. We hebben wel aandacht voor dit belangrijk aspect.

Eind vorige week ben ik nog naar een tentoonstelling in Turnhout over strips en erotiek in de strip geweest. Dit zijn uitingen van menselijke creativiteit. Het wat en hoe zijn belangrijk. Ik ben er vast van overtuigd dat we op een correcte wijze omgaan met dit aspect. We doen op dat vlak niet aan overacting.

Wat de allochtone verenigingen betreft, ben ik wel van mening dat we daar belang aan moeten hechten. De maatschappelijke vorming die vanuit die verenigingen uitgaat, moet door ons worden begeleid. Het is best dat we hen bij de zaak betrekken. We mogen ze niet aan hun lot overlaten. Als we dat zouden doen, krijgen we gettoverenigingen. Dat is

Van Grembergen

niet de bedoeling. We moeten aandacht hebben voor hen en hen in het algemeen beleid betrekken.

Over het Vlaams Fonds voor de Letteren heb ik aan mevrouw Van Hecke geantwoord dat ik niet gelukkig ben dat er in 2004 minder middelen zijn. Wel duidelijk is over welke middelen het gaat. Binnen het Vlaams Fonds wordt nu nagegaan hoe de invulling in 2004 op een zinvolle manier kan gebeuren. In 2005 kunnen we hopelijk beschikken over de Lambermontmiddelen.

Ik doe echter geen beloften. In 2004 zijn de cijfers wat ze zijn.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de avond valt zacht en de gemiddelde Vlaming zit nu rustig voor zijn tv-scherf. Ik zal het onderwijl even hebben over die tv, meer bepaald over de VRT. We hebben daar al lang en uitvoerig over gediscussieerd tijdens de begrotingsbesprekingen.

Op het vlak van begroting is dit een helder dossier : er is een dotatie, er zijn mogelijkheden voor extra middelen, er is de indexerings. De afgelopen periode is de relatie tussen de openbare omroep en de politiek iets minder helder, iets delicaat geweest. Zowel de commissie als de bevoegde minister hebben zich een aantal keren moeten bezighouden met interne toestanden. We hebben die zo helder en delicaat mogelijk proberen te behandelen. Mijnheer de minister, we feliciteren u met het feit dat ook u een en ander zeer discreet en toch efficiënt hebt aangepakt.

Wanneer de begroting eenmaal is goedgekeurd, is het natuurlijk belangrijk te weten wat er met die gelden gebeurt en hoe de VRT zich opstelt als openbare omroep. Bij de bespreking van de beheersovereenkomst in de commissie heb ik gesteld dat de VRT zich te permanent, te concurrentieel opstelt als een van de spelers in het veld. Dit werd me duidelijk toen na de bespreking een van de topfiguren van de VRT me vroeg waarom ook VTM in de commissie niet op de rooster werd gelegd. Ik heb hem toen vriendelijk gezegd dat de VRT een openbare omroep is, die werkt met een beheersovereenkomst. Die overeenkomst wordt in het parlement getoetst op de realisaties. De situatie van VTM is totaal anders.

Dit is voor mij echter vooral een illustratie van het denken dat eraan ten grondslag ligt : er zijn een paar concurrentiële spelers en de VRT wil daar de beste van zijn. Daardoor zit men te veel opgesloten in een eigen bedrijfslogica, waarbij de vraag telkens is : 'Wat zit er voor mij in, wat is nuttig voor mijn kijkcijfers, voor mijn uitstraling ?' De vraag zou echter moeten zijn : 'Wat erin zit voor de hele gemeenschap ?'.

Het is niet omdat het goed gaat met de VRT dat het noodzakelijkerwijze goed gaat met de gemeenschap. Een goede beleidsmaatregel die de eigen zaak vooruithelpt, helpt daarom niet het geheel van de kijkers vooruit.

Ik heb de beheersovereenkomst er met dat perspectief nog eens op nagekeken. Eigenlijk is artikel 1, paragraaf 1 zeer duidelijk. Daarin staat zeer helder dat de band met de kijker moet worden hersteld, dat er een plaats in de markt moet worden veroverd. Midden jaren negentig was dat ook absoluut noodzakelijk.

Paragraaf twee handelt over de kwaliteit. Het moet een kwalitatieve productie zijn. Deze stap werd eind de jaren negentig gezet.

Ik vraag aandacht voor paragraaf drie waarin de verantwoordelijkheid ten opzichte van de samenleving wordt geformuleerd. Dat wordt de opdracht voor de komende jaren. De verantwoordelijkheid van de VRT is sterker en groter dan het eigen functioneren. Er staat : 'De VRT moet rekening houden met de specifieke cultuurpolitieke beleidsdoelstellingen en opdrachten die de Vlaamse Gemeenschap nastreeft, alsook met de beleidsdoelstellingen en opdrachten die de Vlaamse Gemeenschap nastreeft op het vlak van gelijke kansen en het minderhedenbeleid'. Daar zitten een aantal opdrachten in die de kijkcijfers niet noodzakelijk doen stijgen, de formats niet meteen verbeteren en de horizontale programmatie niet altijd ten goede komen, maar wel erg belangrijk zijn. We hebben de kans om hierover af en toe te discussiëren met de leiding van de VRT. Het antwoord is steeds dat er meer middelen ter beschikking moeten komen om die opdrachten te vervullen, maar dat klopt niet. Ik ben ervan overtuigd dat het pakket middelen van de VRT volstaat om een brede en heldere programmatie te voeren die aandacht besteedt aan alle opdrachten.

Een positief voorbeeld is de cel Diversiteit die recent is opgericht vanuit een maatschappelijke vraag om diversiteit in beeld te brengen, omdat dat belangrijk is voor de integratie. Een negatief voor-

Vermeulen

beeld is dan weer de problematiek van de doven en gehoorgestoorden. Ik ken in mijn omgeving geen mensen die ermee te maken hebben, maar ik heb me verdiept in het dossier en stuit telkens weer op een muur. De voorbije zeven jaar zijn er geen extra inspanningen geleverd. Nog maar een derde van de Nederlandstalige producties wordt ondertiteld. Een resolutie die in 1999 werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement vroeg nochtans om dat te verruimen tot 70 of 80 percent. Er wordt steeds geantwoord dat er geen middelen zijn. Ik hoor datzelfde gemakkelijke antwoord op vragen over onderzoeksjournalistiek en ook de filmsector is een klassiek probleem. Daarvan zegt de VRT dat een film enkel interessant is als er een reeks van kan worden gemaakt. Niet juist, en de voorbeelden zijn legio.

Ik kaart deze problemen aan de dag nadat er een beslissing is genomen over een derde tijdelijke sportzender. Ik ben ervan overtuigd dat ook daarvoor middelen nodig zijn. Het voldoet wellicht aan een maatschappelijke nood omdat er heel wat sportmanifestaties op hetzelfde moment plaatsvinden. Ik begrijp dan ook dat daarover wordt nagedacht. Er zijn echter zeer veel maatschappelijke vragen waarvan te gemakkelijk wordt gezegd dat er geen middelen voor zijn. Ik vond het trouwens bijzonder delicaat dat u daar ook bij betrokken werd. Ik zei reeds dat ik het probleem van de doven en gehoorgestoorden uitermate belangrijk vind. Het gaat om een groep van 15 tot 20 percent van de bevolking. De VRT heeft absoluut de maatschappelijke verantwoordelijkheid om daar iets mee te doen. Als het morgen niet kan worden opgelost, moet er tenminste een plan worden opgesteld. Het is te gemakkelijk om te zeggen dat er geen geld voor is.

Ik zou willen afronden met een oproep. Zoals de minister van Media in het verleden al eens heeft gezegd, zou de VRT zich boven het gewoel moeten kunnen plaatsen. Ik wil de VRT oproepen om zich

niet te veel tussen het gewoel te plaatsen, laat staan het gewoel nog wat aan te moedigen. Ik vind dat we de VRT daar af en toe mogen op wijzen.

Het is niet de opdracht van de VRT om via TV1 met VTM te concurreren en dan te kijken wat er via Canvas nog voor de minderheden en dergelijke overblijft. De VRT heeft een zeer brede taak te vervullen. Ze moet de brede massa en een aantal doelgroepen bedienen. Die opdracht is breder dan het eigen goede functioneren.

Hoewel ik me in mijn uiteenzetting tot de media heb beperkt, sluit ik me volledig aan bij de bedenkingen die mevrouw Van Hecke en andere sprekers over de beslissingen betreffende het Vlaams Fonds voor de Letteren hebben geformuleerd.

Ik kijk ook uit naar het werk dat nog op de plank ligt. Hoewel ze nog niet in de voorliggende begroting zijn opgenomen, komen een aantal nieuwe decreten onze richting uit. We zullen de kans krijgen er op een intense, maar zinvolle manier aan te werken. (*Applaus bij de meerderheid en bij CD&V*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20 uur.*
